

Wat Thai Washington, D.C.

13440 Lay hill Road Silver Spring, MD 20906 USA
 Tel.(301) 871-8660, (301) 871-8661
 Fax. (301) 871-5007
 E-mail: wathaidc@hotmail.com
 URL : www.wathaidc.org, www.luangtachee.net
 Radio Network : wathai.lrt.net

เปิดประตูสู่ยุโรป

จาริกธรรมร่วมประชุมสภาศาสนาโลก

พระมหาพนันต์ อตุกจาร์ Ph.D.

เปิดประตูสู่ยุโรป

จาริกธรรมร่วมประชุมสภาศาสนาโลก
 Parliament of the World's Religions

บริเวณพลาซ่า ซิเบเลส
(Plaza Cibeles) กรุงมาดริด

สเปน ซึ่งก็เป็นเมืองค่อนข้างจะสงบ รถยนต์บนท้องถนนก็ไม่มาก และสิ่งที่ชอบมากของเมืองนี้คือมีส่วนสาธารณะเยอะมาก มีต้นไม้ต้นไม้ใหญ่ๆ ปลูกไว้ให้ร่มเงารวมทั้งต้นไม้ดอกและไม้ประดับมีดอกบานสะพรั่งในหน้าร้อน

กิโลเมตรศูนย์ ซึ่งเป็นย่านศูนย์การค้าและศูนย์กลางของธุรกิจทุกอย่างของกรุงมาดริด พวกเราเดินไปตามถนนเก่าๆ พื้นปูด้วยอิฐก้อนเล็กๆ ผ่านร้านขายของที่ระลึกอดไม่ได้ที่จะเข้าไปแวะชมและซื้อพวกกุญแจติดไม้ติดมือมาฝากเพื่อนๆ อีกรอบหนึ่ง เพราะถูกกว่าร้านแรกที่ซื้อไว้ในพระราชวัง ทุกคนได้คนละชิ้นสองชิ้น แต่เมื่อเทียบราคาแล้วของที่สเปนจะแพงกว่าอเมริกา

พวกเราเดินออกจากร้านขายของที่ระลึก ก็เดินไปตามถนนแคบๆ เพื่อตามหากิโลเมตรศูนย์ว่าอยู่ตรงไหน คนสเปนที่เป็นคนพื้นเมืองจริงๆ เป็นคนที่มีน้ำใจทั้งๆ ที่พูดภาษาอังกฤษได้น้อยมาก แต่เขาก็พยายามอธิบายถนนหนทางให้ทราบตลอดถึงสถานที่ต่างๆ ที่เราจะไป และในที่สุดพวกเราก็ไปถึงบริเวณกิโลเมตรศูนย์ หรือเหมือนกับชุมทางที่เริ่มนับระยะทางที่วัดเป็นกิโลเมตรออกจากใจ

กลางเมือง พอไปถึงบริเวณ
วงเวียนตรงจุดศูนย์กลาง
จะมองเห็นตึกสูงมีหอ
นาฬิกาอยู่ตรงบริเวณริม
ถนนมียามเฝ้าอยู่ 2 คน
พวกเราเข้าใจว่ากิโลเมตร

บริเวณย่านกิโลเมตรศูนย์ กลางกรุงมาดริด

ศูนย์ คงจะอยู่ในตึกนี้แน่นอนรีบตรงรี่เข้าไปถาม ปรากฏว่าเขาชี้
ไปที่ขอบฟุตบาธซึ่งมีรูปเหมือนหน้าบัทนาฬิกาแต่มีครึ่งเดียวมี
เข็มชี้และมีตัวเลขเป็นแบบโรมัน มีภาษาสเปนเขียนไว้รอบๆ
พยายามอ่านแต่อ่านไม่ออกเพราะว่าไม่มีใครรู้ภาษาสเปนสักคน
ที่ไปด้วยกัน ก็เลยได้แต่ถ่ายรูปและถ่ายวีดีโอไว้เป็นที่ระลึกเท่านั้น
จริงๆ แล้วสถานที่ตรงนี้ไม่ได้มีอะไรน่าสนใจหรือมีความวิจิตร
พิศดารอะไรเลยแต่เนื่องจากเป็นสถานที่ที่คนพูดถึงมากและถือเป็น
จุดศูนย์กลางของเมืองหลวงทางภูมิศาสตร์เท่านั้นเอง

พวกเราเดินชมบริเวณไปเรื่อยๆ ยิ่งใกล้ค่ำผู้คนก็ยิ่งเดิน
พลุกพล่านมากขึ้นไม่รู้มาจากไหนมีทั้งเด็กวัยรุ่นทั้งผู้ใหญ่ทำงาน
และคนสูงอายุก็มีเดินกันให้ขวักไขว้ไปมาเต็มท้องถนนไปหมด
ถนนบางสายสงวนเอาไว้ให้คนเดินอย่างเดียว ไม่อนุญาตให้รถวิ่ง

วณิก ขอเศษสต่างค์

เพราะเป็นการปิดถนนให้คนเดิน
บางแห่งที่มีคนเดินผ่านเยอะๆ
ก็จะมีพวกวณิกพกแสดง
ความสามารถต่างๆ แต่ง
ตัวแปลกๆ ยืนอยู่ตาม
ข้างถนน เวลามีคนโยม
เศษสต่างค์ให้ก็จะแสดง
อาการต่างๆ ให้รู้ว่าเป็นคือ
คนจริงๆ ไม่ใช่หุ่นหรือรูปปั้น
หรือไม่ก็มีการเล่นดนตรี

ตึกทรงคุณค่าทางสถาปัตยกรรมในกรุงเทพมหานคร

พื้นเมือง ให้ชมกันสดๆ ตามความสามารถ ก็ทำให้บรรยากาศ
ตึกคึกมากในช่วงนี้

คณะญาติโยมที่ไปด้วยกันต้องการซื้อของใช้เล็กๆ น้อยๆ
ส่วนใหญ่ก็จะเป็นพวกเครื่องตีและกาแฟสำเร็จรูป ก็เลยพากัน
แวะเข้า Department store แห่งหนึ่งกลางกรุงมาดริด ทันใดที่
พวกเราเข้าไป ได้เห็นเหตุการณ์แปลกๆ คือมีหนุ่มสเปนหน้าตาดี
คนหนึ่งเดินหนีบของจากร้านแล้ววิ่งออกไปโดยไม่จ่ายเงิน พวก
ยามรักษาความปลอดภัยและแคชเชียร์ก็วิ่งตามไปติดๆ ไม่ทราบว่าจะ
จับได้หรือเปล่าเพราะว่ามีคนเยอะมาก และตรอกซอกซอยก็
แคบมาก เจ้าหน้าที่หล่อในคราบโจรก็คงหนีเข้ากลีบเมฆตาม
ระเบียบ

พวกเราก็ได้แต่ระวังกระเป๋าถือโดยเฉพาะโยมผู้หญิงที่ไป
ด้วย และพระก็ต้องระวังยามกันแจเลยที่เดียว ต้องเดินกันเป็น
กลุ่มๆ อย่าแยกกันหรือเดินคนเดียวในซอย เพราะอาจจะโดนฉุด
กระเป๋าก็ได้ นี่ก็มาเมืองนี้ก็ได้รับคำเตือนแล้วจากผู้มีประสบการณ์
ว่าในบริเวณกิโลเมตรศูนย์นี้ ต้องระวังการล้วงกระเป๋าและฉกชิง
วิ่งราว เพราะเคยมีคนไทยมาโดนแบบนี้มากต่อมากแล้ว

บริเวณวงเวียนอิสราเบล

ในช่วงตอนที่ไปฉันทพลที่ทำเนียบท่านทูตก็มีการสนทนากันในเรื่องนี้เหมือนกัน และมีข้าราชการไทยที่มาดูงานก็เคยโดนจี้เอาเงินและเอกสารสำคัญไปจนหมด บางรายก็โดนจี้ด้วยกระบอกไฟฟ้าทำให้หมดสติแล้วก็ปลดเอาทรัพย์สินไปก็มี มีอยู่รายหนึ่งได้ข่าวว่าโจรชุกชุมมากที่ Madrid ก็อุตส่าห์พกมิดไปด้วยเตรียมรับมือกับโจรเต็มทีปรากฏว่า ได้เจอโจรตามที่คิดเอาไว้มีโจร 2 คนตรงรี่เข้ามาคนหนึ่งล๊อคคอ แล้วพยายามจะล้วงเอามีดออกมาต่อสู้แต่ถูกโจรอีกคนหนึ่งกระชากเอามีดออกจากมือแล้วกรีดลงที่ใบหน้าเป็นการสังสอนแล้วก็ล้วงเอาทรัพย์สินไปหมดดีว่าไม่โดนทำร้ายถึงชีวิต

อีกรายหนึ่งโจรเข้ามาล๊อคคอแล้วก็รุมรูดทรัพย์สิน โจรพยายามถอดนาฬิกาแต่ถอดไม่ออกสักที่เจ้าของเลยต้องช่วยปลดออกแล้วส่งให้โจรไป เพราะว่าโดนมันล๊อคคอใจจะขาด นี่ก็เป็นตัวอย่างโจรนักล้วง นักล๊อค และช้อตด้วยไฟฟ้าน่ากลัวเหมือนกัน แต่พวกเราที่ไม่มีใครโดนในลักษณะนี้

คณะพระธรรมทูตของเราก็ได้รับความสนใจพอสมควรเมื่อเดินทางไปทางไหนในกลุ่มวัยรุ่น หรือนักศึกษาที่สนใจก็จะเข้ามา

ถามว่าเป็นพวกทะเล
ลามะ หรือเปล่า? พวกเรา
ก็มีโอกาสได้อธิบายเรื่อง
ของพระพุทธศาสนาให้
เขาเข้าใจ แล้วก็ขอถ่าย
รูปไว้เป็นที่ระลึก ยิ่งที่
เมืองบาร์เซโลน่า พวกเรา
ยิ่งได้รับความสนใจ

มากๆ เลย เพราะในช่วงที่มีการประชุมสภาศาสนาโลก คณะ
พระธรรมทูตไทยเราได้รับนิมนต์ให้ขึ้นสวดมนต์ในรายการแสดง
คอนเสิร์ตทางศาสนาที่หน้าโบสถ์ Sagrada Familia โบสถ์ศักดิ์สิทธิ์
และเก่าแก่ในกลางเมืองบาร์เซโลน่า รายการนี้ได้รับการถ่ายทอด
สดทางทีวีไปทั่วโลก เมื่อพวกเราเดินทางไปทางไหนก็จะมีประชาชน
จำได้ ก็จะเข้ามาทักทายด้วยความเป็นมิตร และขอถ่ายรูปไว้เป็น
ที่ระลึกด้วย

คณะของพวกเราเดินออกจากบริเวณกิโลเมตรศูนย์และ
พยายามจะนั่งรถเมล์กลับที่พักโดยไม่ยอมนั่งแท็กซี่เพราะมันง่าย
เกินไปและไม่ได้ประสบการณ์ตรง ก็เลยถามหาข้อมูลการเดินทางรถ
เมล์ของเมืองแมดริด ได้ความว่ามีสาย GM6 ที่ผ่านไปทางสถานี
รถไฟ Chamartin ซึ่งเป็นสถานีที่อยู่ใกล้ที่พักมากที่สุดแต่ปรากฏว่า
หาป้ายรถเมล์ไม่เจอ เวลาที่มีดึกแล้ว ก็เลยตัดสินใจนั่งรถแท็กซี่
กลับตามเคย

ถึงที่พักก็ไม่ลืมที่จะซื้อเครื่องดื่มพวกน้ำผลไม้และโยเกิร์ต
ถวายพระเถระที่พักอยู่บนห้องก่อนแล้ว นี่เป็นประสบการณ์วันแรก
ที่ย่างกรงมาดริด พรุ่งนี้มีโปรแกรมออกเดินทางแต่เข้าไปเมือง
โทเลโด(Toledo) เมืองหลวงเก่าของสเปนในอดีตที่รุ่งเรือง อยาก
ทราบว่าจะเป็นอย่างไรอ่านต่อสิครับ

July 16, 2004

(มาดริด-โทเลโด)

วันนี้ตื่นนอนแต่เช้าตามปกติทำภารกิจส่วนตัวแล้วนัดกันลงไปฉันภัตตาหารเช้าที่ห้องอาหารของโรงแรมที่พัก อาหารเช้าวันนี้ก็เป็นแบบทุกๆ เช้าที่ผ่านมาก็คืออาหารฝรั่ง (American Breakfast) แบบ Buffet ทุกๆ ท่านพิจารณาได้ตามชอบใจคือมีทั้งกาแฟ ขนมปังหลายๆ ชนิด ไข่ดาว หมูแฮม และผลไม้ชนิดต่างๆ มีเค้กคุกกี้ และขนมหวานอีกหลายรายการ

เสร็จภัตตาหารแล้ว ท่านประธาน (พระเทพกิตติโสภณ) นัดเวลาเจอกันที่สถานีรถไฟเวลา 08.00 น. เพราะจากห้องพักไปยังห้องขายตั๋วของสถานีรถไฟใกล้มากแทบจะเป็นตึกเดียวกันเพราะโรงแรมกับสถานีรถไฟสร้างติดกัน จึงสะดวกสบายมากสำหรับผู้เดินทาง เมื่อเดินทางไปถึงเคาน์เตอร์ขายตั๋วปรากฏว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ทำงาน คือมันเสียนั่นเอง ในยุคเทคโนโลยีล้ำหน้า

ฉันภัตตาหารเช้าตามปกติ

Shopping รอเวลาเดินทาง

คอมพิวเตอร์นำสมัยนี้ ถ้าเกิดเครื่องเหล่านี้ใช้การไม่ได้นี้ก็ทำให้คนทำงานปวดหัวเหมือนกันและทำอะไรไม่ได้เลย ต้องเสียเวลาในการซ่อมและแก้ไขตามเคย ในการซื้อตั๋วรถไฟเข้านี้เวลา 08.30 น. ก็เลยเข้าไปอีกเกือบครึ่งชั่วโมง

ในขณะที่ยืนรอซื้อตั๋วอยู่นี้ก็มีเด็กหนุ่มชาวสเปนคนหนึ่งเดินเข้ามาทักทายแล้วถามปัญหาเกี่ยวกับหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเขาเคยอ่านหนังสือแต่มีบางบทที่เขาไม่เข้าใจ มี Chapter หนึ่งที่กล่าวถึงการรักษาโรคภัยไข้เจ็บ ในเรื่องนี้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาหรือไม่? ก็เลยถามเขาว่าหนังสือนั้นเป็นของพระฝ่ายมหายานหรือไม่? เขาก็ตอบว่า เป็นของพระในนิกายลามาะ นั่นก็คือพระมหายานแบบทิเบต ซึ่งทางมหายานฝ่ายวัชรยานนี้ก็มีการสอนและการสืบทอดวิชาการรักษาโรคนี้มายาวนานเหมือนกัน

ก็เลยได้โอกาสอธิบายให้เขาฟังเกี่ยวกับหลักคำสอนและประเพณีแบบพุทธเถรวาท โดยเฉพาะแบบไทย เพราะเราคือพระสงฆ์ไทยแต่ไปสร้างวัดอยู่ในสหรัฐอเมริกา เรามีภาษา และวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างออกไป แต่โดยเนื้อหาสาระหลักคำ

ถ่ายรูปช่วงเวลาเหมือนกัน

สอนหลักๆ ในทางพระพุทธศาสนาก็ไม่แตกต่างกัน เช่น อริยสัจ 4 มรรคมีองค์ 8 หรือเรื่อง กรรม เหล่านี้เป็นต้น

เด็กหนุ่มคนนั้นได้รับคำตอบเป็นที่น่าพอใจก่อนจากกันเขากล่าวขอบคุณแล้วขอบคุณอีกที่เราได้เสียสละเวลาพูดคุยกับเขา และเขาประทับใจที่ได้พบกับพระสงฆ์ในทางพระพุทธศาสนาเท่าที่สังเกตเห็นว่าความสนใจของคนหนุ่มสาว หรือคนรุ่นใหม่ของสเปนจะให้ความสนใจต่อพระพุทธศาสนาพอสมควร แต่มีอุปสรรคอยู่ที่การใช้ภาษาในการสื่อสารธรรมะเข้าสู่จิตใจของชาวสเปนและหนังสือตำราทางฝ่ายเถรวาทที่เป็นภาษาสเปนยังมีน้อยมากเท่าที่ไปสังเกตการณ์ที่ร้านขายหนังสือตามห้างสรรพสินค้าใหญ่ๆ ใน Madrid จะมีเฉพาะหนังสือทางฝ่ายมหายานเท่านั้นได้มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางจนเป็นที่รู้จักของชาวยุโรปโดยทั่วไป โดยเฉพาะของท่าน ทะไล ลามะ ผู้นำทางศาสนาของทิเบต เมื่อท่านปรากฏตัว ณ ที่ใดทุกคนจะทราบตันที่เลยว่าท่านคือตัวแทนหรือสัญลักษณ์ของศาสนาพุทธ

การปรากฏตัวของพระธรรมทูตคือการเผยแผ่ศาสนา

ส่วนการปรากฏตัวของพระสงฆ์ในฝ่ายเถรวาท คงจะเป็นครั้งแรกอย่างเป็นทางการในการประชุมสภาศาสนาโลกที่เมืองบาร์เซโลน่า นี่ซึ่งก็ได้รับความสนใจจากนักการศาสนาและผู้ที่เกี่ยวข้องประชุมจากทั่วโลกเช่นกัน

เวลา 08.35 น.รถไฟสายด่วนสีแดงคาดขาว เข้าเทียบชานชาลาของสถานี Chamartin (Madrid-Toledo) พวกเราต่างก็รีบขึ้นนั่งตามเลขที่และให้ตรงกับเลขที่โบกี้ที่ปรากฏในตัว ซึ่งวันนี้รถไฟขบวนนี้ไม่แน่นเหมือนที่เห็นผ่านๆ มาอาจจะเป็นเพราะรถเที่ยวนี้สายแล้วเลยเวลาคนไปทำงานแล้วก็ได้ บนรถไฟมีที่นั่งข้างละสองที่เบาะบุกำมะหยี่สามารถปรับเอนได้ พื้นสะอาดสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย พวกเราเลยเลือกนั่งตามอัธยาศัย ข้าพเจ้ารีบเลือกเบาะที่ใกล้หน้าต่าง และมีทัศนวิสัยสามารถมองเห็นได้ในมุมกว้าง เพราะต้องการจะบันทึกภาพวิดีโอ และถ่ายภาพนิ่งเก็บรายละเอียดของวิถีชีวิตชาวสเปน ตลอดถึงสถานที่ต่างๆ ที่รถวิ่งผ่าน ซึ่งก็มีทั้งชีวิตแบบเมืองหลวง แบบชานเมือง และชนบทท้องไร่ท้องนา

พอรถไฟเคลื่อนออกจากสถานี Chamartin ได้ไม่นานรถไฟทั้งขบวนก็เข้าสู่อุโมงค์ใต้ดินกลายเป็นรถไฟใต้ดินไปเลยเพราะการใช้อุโมงค์ใต้ดินในเมืองใหญ่เช่นนี้จะทำให้การจราจรไม่ติดขัดด้วยว่ามีรถและถนนหนทางขวักไขว่ไปมา เท่าที่สังเกตเห็นมีจุดรับผู้โดยสารที่สถานีใต้ดินถึง 2 จุด ก่อนที่จะหลุดออกจาก

อุโมงค์เป็นรถไฟบนดินธรรมดา รถไฟของสเปนสภาพยังใหม่ เยี่ยมเบาะใหญ่ นั่งสบายและสะอาดสะอาด สบายอย่างเดียวผู้โดยสารชอบสูบบุหรี่มีทั้งเด็กวัยรุ่นผู้หญิง ผู้ชายสูบก้นในที่สาธารณะ แม้แต่บนรถไฟที่ติดแอร์ก็ไม่มีป้ายบอกงดสูบบุหรี่เหมือนในประเทศไทย หรือในอเมริกา จึงทำให้พระคุณเจ้าที่เดินทางไปครั้งนี้ไม่คุ้นเคยกับกลิ่นบุหรี่มีอาการปวดหัวตัวร้อนไปตามๆ กัน ทำไม่ได้เพราะไม่มีทางหลีกเลี่ยง ต้องทนสูดควันบุหรี่ไปตลอดทาง

รถไฟวิ่งผ่านหมู่บ้านชนบทของสเปน มีทั้งทุ่งหญ้า และไร่ องุ่น ไร่มะกอก (Olive) แต่สภาพทั่วๆ ไปก็แห้งแล้ง นานๆ ที่จึงจะเห็นไร่พืชผักต่างๆ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นทุ่งโล่งๆ จนกระทั่งรถไฟเข้าจอดเทียบชานชาลาหลังเล็กๆ อ่านป้ายพอได้ความว่าสถานี Algodor ผู้โดยสารทั้งหมดที่ฟังประกาศภาษาสเปนรู้เรื่องลุกขึ้นชี้ไม้ชี้มือให้ลงที่สถานีนี้ พวกเราก็แปลกใจที่เราจะไปเมืองโตเลโด แต่ทำไมจึงให้เราลงที่นี้บ้างก็บอกว่ารถไฟคงจะเสียมัน (เดากันเอง) มาทราบภายหลังว่าเขากำลังซ่อมทางรถไฟ ขบวนรถไฟจึงมาได้แค่เมืองนี้ ก็เมื่อทุกคนลงไปจนหมดพวกเราทั้งหมดก็เลยต้องลงตามไปบ้าง ซึ่งก็มีรถบัสจอดรออยู่แล้ว เมื่อทุกคนขึ้นไปบนรถแล้วก็ได้เคลื่อนออกจากสถานีรถไฟมุ่งหน้าสู่หมู่บ้านชนบท รถบัสอย่างดี วิ่งไปตามถนนแคบๆ แต่ก็ได้บรรยากาศดี ได้เห็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวชนบท บางช่วงก็เห็นไร่ข้าวโพดใบเขียวชะจีเต็มแปลงใหญ่โดยได้นำจากไถดินที่สูบขึ้นมาใช้ในการเกษตร

รถบัสวิ่งไปตามถนนลาดยางที่ราบเรียบอีกประมาณครึ่งชั่วโมงก็เข้าถึงเมืองโตเลโด ซึ่งในอดีตเคยเป็นเมืองหลวงของประเทศสเปน

เมืองโตเลโด (Toledo) เป็นศูนย์กลางทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของสเปน ปัจจุบันมีประชากรประมาณ 70,000 คน อยู่ห่างจากกรุงมาดริดประมาณ 72 กิโลเมตร มีทำเลที่ตั้ง

ตัวเมืองโตเลโด อยู่บนชัยภูมิที่ดี

ของเมืองอยู่บนหน้าผาสูง ข้างล่างเป็นแม่น้ำตลิงสูงชัน มองดูแล้วเหมือนเป็นคูเมืองในสมัยโบราณที่ต้องการให้เป็นป้อมปราการธรรมชาติ มีสะพานเชื่อมกับโลกภายนอกที่สร้างในสมัยโรมันที่เรียกว่า อเกวดูกโต (Acueducto) ทอดเข้าไปยังตัวเมืองหลวงเก่า และยังคงความมีเสน่ห์ถนนทุกสายในเมืองนี้ปูด้วยก้อนอิฐก้อนเล็กๆ ไม่ราบเรียบสมัยก่อนก็คงเป็นทางรถม้า แต่มาสมัยนี้ก็ใช้รถยนต์วิ่งแต่ยังคงรักษาสภาพความเก่าแก่เอาไว้เหมือนเดิม

รถบัสเข้าถึงซานชาลาเวลาประมาณ 10.30 น. แล้วพากันออกไปยืนรอรถเมล์ที่หน้าอาคารที่พักผู้โดยสารซึ่งเป็นอาคารเก่าแก่สไตล์มุสลิม เพราะว่าดินแดนส่วนนี้เคยถูกปกครองโดยพวกแขกมัวร์ที่นับถือศาสนาอิสลาม ดังนั้นสถาปัตยกรรมหลังนี้จึงเป็นแบบมุสลิม มีการประดับตกแต่งด้วยกระเบื้องโมเสคลวดลายเลขาคณิตสวยงามมาก โดยเฉพาะบนเพดาน และกระเบื้องปูพื้นจะเป็นลายเดียวกันซึ่งเป็นจุดเด่นของตึกหลังนี้

การมาเที่ยวชมเมืองเก่าโตเลโดในครั้งนี้เรียกว่า “เดาสุ่มหัวร” คือพากันมาเองโดยไม่มีไกด์ทัวร์ผู้นำทาง มีแต่หลวงพ่อประธานฯ

หน้าป้อมอัลการ์ซ่า (Alcazar)

วัยเจ็ดสิบกว่าเป็นไกด์กิตติมศักดิ์ คือเป็นหัวหน้าพาพวกเรามาก็เลยได้อาศัยบาร์มีท่าน ฉะนั้นท่านพาไปไหนก็ต้องตามท่าน และหลวงพ่อก็มีคุณสมบัติอันแน่นหนาได้แม่นยำมาก และจำสถานที่ต่างๆ จากไกด์บุคได้แม่นยำเช่นกัน ท่านนำพวกเราไปขึ้นรถเมล์สาย 5-6 แล้วไปลงที่ข้างป้อมอัลการ์ซ่า เป็นจุดสำคัญเท่าที่เห็นในแผนที่และในไกด์บุคเขาบอกว่าเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญและน่าสนใจก็เลยพากันไปลงรถเมล์ที่นั่น

บริเวณตรงนี้จะเป็นลานกว้างพอให้เห็นประชาชนมาขึ้นรถรถเมล์ และรอขึ้นรถรางของนักท่องเที่ยว รอบ ๆ ลานอเนกประสงค์นี้ก็จะเป็นร้านอาหาร ร้านกาแฟ และเครื่องดื่มต่างๆ และที่ขาดไม่ได้ก็คือร้านขายประเภทเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เช่นเหล้า เบียร์ ชนิดต่างๆ ที่ชาวยุโรปไม่ว่าจะเป็นหนุ่มสาว หรือผู้ใหญ่นิยมดื่มกัน ตรงนี้จึงถือว่าเป็นจุดนัดพบของนักท่องเที่ยวเลยทีเดียว

เนื่องจากว่ามีเวลาจำกัดใกล้เวลาขึ้นเพลแล้วหลวงพ่อก็เลยตัดสินใจขึ้นเพลก่อนแล้วค่อยเข้าไปชมสถานที่ต่างๆ แต่ก็เจอปัญหาอีกเพราะร้านอาหารดีๆ ของสเปนเขาเปิดบริการเวลาบ่าย 2

เหนือนักก็พักผ่อนเช้าก่อน

โมงซึ่งเป็นเวลาอาหารเที่ยงของเขา แต่ตอนนี้มีขายแต่อาหารเช้า (Breakfast) พวกเราก็เลยสั่งอาหารเช้าเขามาฉันเป็นอาหารเพล ซึ่งก็ดีเหมือนกันเป็นอาหารจานเดียวแบบง่ายๆ ใครชอบแบบไหนก็สั่งได้ซึ่งก็ไม่ค่อยมีตัวเลือกมากนัก เช่น ทูน่าแซนด์วิชเย็นๆ จืดๆ, มีพิซซ่า, ฮอตดอก และมันฝรั่งทอด(French fried) เป็นต้น ตามด้วยโค้กแก้วใหญ่มากๆ ตามสไตล์ฝรั่งซึ่งชอบดื่มกัน

จุดแรกที่แวะชมคือ ป้อมอัลกาซาร์ (Alcazar) จุดเด่นของเมืองนี้ เป็นป้อมปราการที่อยู่บนเขาเป็นจุดที่สูงที่สุดของเมือง แต่เนื่องจากมีการปิดซ่อมแซม เลยไม่อนุญาตให้เข้าชมข้างใน คณะเราก็ได้แต่ถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึกหน้ากำแพงสูงใหญ่ สร้างด้วยหินก้อนใหญ่ๆ แข็งแรงมาก มีป้อมหรือหอคอยอยู่สี่มุม นับว่าป้อมนี้เป็นสัญลักษณ์ของเมืองเลยก็ว่าได้ ตามประวัติศาสตร์ของเมืองโตเลโดได้จารึกเป็นความภาคภูมิใจของชาวเมืองในฐานะที่เป็นป้อมปราการที่ใหญ่และเก่าแก่ยากแก่การเข้าโจมตีของข้าศึก โดยได้ผ่านศึกสงครามใหญ่ๆ มานับไม่ถ้วนในประวัติศาสตร์ของสเปน ป้อมอัลกาซาร์ นี้ได้สร้างขึ้นเป็นป้อมปืน หรือหอคอยที่ติด

กับกำแพงชั้นในของเมืองตั้งอยู่บนที่สูงและเป็นชัยภูมิที่ดี สามารถมองเห็นข้าศึกที่ยกทัพมาแต่ไกล ถึงแม้จะถูกรุกรานบ้างจากชาวอาหรับ และแม้กระทั่งจักรพรรดินโปเลียนแห่งฝรั่งเศสก็เคยมาตีเมืองนี้ และเคยเผาป้อมอัลกาซาร์นี้ แต่แล้วก็ต้องพ่ายแพ้เมื่อหมดอำนาจลง เมืองโตเลโดนี้ก็กลับมาเป็นของสเปนอีกตามเดิม

ชมพระราชวัง เอล เอสกอเรียล (El Escorial) เป็นพระราชวังหลวงที่พระเจ้าเฟลิเปที่ 2 ทรงสร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1563 สร้างเสร็จในปี ค.ศ. 1584 รวมเวลาในการก่อสร้างถึง 21 ปี ลักษณะของพระราชวังแห่งนี้ใหญ่โตมาก มีลักษณะประสมประสานของวังและวัด และโบสถ์รวมอยู่ในที่เดียวกัน ที่วังนี้มีประตูทั้งหมด 1,200 ประตู และมีหน้าต่าง 2,673 บาน สิ่งที่น่าสนใจในวังนี้คือห้องสมุดซึ่งกล่าวกันว่าใหญ่เป็นอันดับสองรองจากห้องสมุดของกรุงวาติกัน และเป็นแหล่งสะสมงานเขียนในภาษาอาหรับที่มากที่สุดในโลก

คณะของพวกเราได้นั่งรถรางชมเมืองเก่าแก่แห่งนี้เพราะว่ามีเวลาน้อยคงจะได้เที่ยวชมอะไรไม่ทั่วถึงก็เลยใช้เวลาเท่าที่มีนั่งรถรางชมเมืองโดยเขาคิดค่าบริการคนละ 3.50 ยูโร จุดเริ่มต้นจากใจกลางเมืองที่พวกเราแวะขึ้นแพลั่นนั้นแหละ ในช่วงเวลาที่รอ

นั่งรถชมเมือง
เก่าโตเลโด

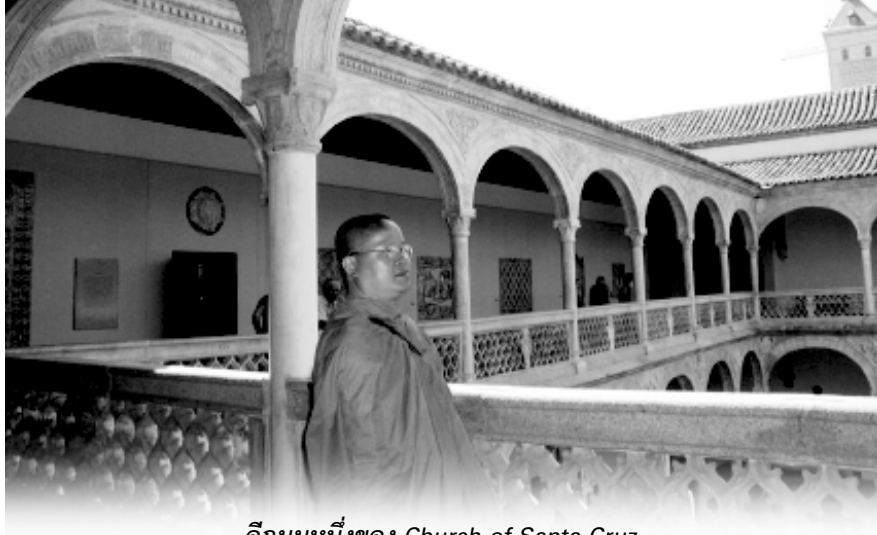

The Church of Santa Cruz

ขึ้นรถรางนี้ ก็มีกลุ่มวัยรุ่นชาวสเปนเข้ามาขอถ่ายรูปกันหลายราย รวมทั้งมีผู้สื่อข่าวจากสถานีวิทยุท้องถิ่นเข้ามาขอสัมภาษณ์ด้วย คงจะเห็นพวกเราแต่งตัวแปลกๆ ไม่ค่อยเห็นบ่อยนัก และในตอนที่เราหยุดพักฉันเพลก็ได้รับผู้สื่อข่าวจากสถานีโทรทัศน์ท้องถิ่นเข้ามาขอสัมภาษณ์แต่เนื่องจากเขาให้พูดภาษา Spanish พวกเราไม่มีใครพูดได้ก็เลยได้แต่ถ่ายรูปไปเป็นที่ระลึกเท่านั้น

รถรางได้พาพวกเราผ่านหน้าป้อมอัลกาซาร์อีกครั้งหนึ่ง เพราะว่าเป็นจุดไฮไลท์ของเมือง แล้วจึงเลียบกำแพงป้อมเก่าแก่นี้ ผ่านหน้าโบสถ์เก่าแก่อายุพันกว่าปี ชื่อ The Church of Santa Cruz ซึ่งคณะของเราก็ได้เข้าไปชมความงามของโบสถ์แห่งนี้ ภายในโบสถ์เป็นอาคาร 3 ชั้น รูปทรงสี่เหลี่ยม ตรงกลางจัดเป็นสวนหย่อม และมีน้ำพุไหลพุ่งอยู่ตรงกลางประดับประดาด้วยไม้ดอก และบอนดีไซต์ มองดูน่ารัก ในตัวตึกชั้นล่างจัดแสดงเครื่องกระเบื้องเคลือบ หรือเซรามิค โมเสค ยุคต่างๆ ส่วนมากจะเป็นรูปเคารพในศาสนาคริสต์นิกายโรมันแคธอลิค มีทั้งรูปไม้กางเขนแกะสลักด้วยไม้ และหล่อด้วยโลหะแบบต่างๆ รูปแกะสลักของพระเยซู รวมทั้งพระแม่มาเรีย (Mother and Child) ในอิริยาบถต่างๆ และ

อีกมุมหนึ่งของ Church of Santa Cruz

ยังมีภาพเขียนของจิตรกรชื่อดังของสเปนไม่ว่าจะเป็น โกย่า Goya และ เอล กอร์ (El Gore) เป็นต้น

พวกเราได้เดินชมทั้งภายในและภายนอกส่วนที่สวยงามที่สุดของตึกนี้คือบันไดทางขึ้นชั้นที่ 2 เป็นไม้แกะสลักที่ละเอียดฝีมือประณีตมากๆ รวมทั้งเพดานเป็นไม้เข้ามูมฉากเป็นกรอบๆ คล้ายกรอบรูปแต่เป็นไม้แกะสลักดูสวยงามแปลกตาดี

จากนั้นรอร่างได้ออกสู่ประตูใหญ่เก่าแก่ของเมืองด้านหน้า ซึ่งมีชื่อว่า New Bisagra Gate สร้างโดยพระเจ้าชาลส์ที่ 5 ซึ่งพระองค์ได้ปรับปรุงป้อมอัลกาซาร์เป็นพระราชวัง และได้สร้างประตูเมืองใหม่ให้ใหญ่กว่าเดิม มองไกลๆ จะมองเห็นตัวปราสาทขนานบอยู่สองข้าง ตรงกลางจะมีตราสัญลักษณ์ของจักรพรรดิ คือ นกอินทรี 2 หัวสวมมงกุฎ ซึ่งหมายถึงอำนาจการปกครองทั้งทางราชอาณาจักร และทางศาสนจักร มีอำนาจเท่ากัน การสร้างประตูเมืองใหม่นี้ สำเร็จในปี 1550 โดยมี Alonso De Covarrubias เป็นผู้ออกแบบ

ออกจากประตูใหญ่รถได้พาอ้อมไปทางด้านทิศใต้ของเมืองข้ามแม่น้ำไปอีกฝั่งหนึ่งซึ่งมีถนนเลียบไปตามไหล่เขามองกลับ

The Cathedral of Toledo

เข้าไปดูตัวเมืองที่อยู่บนที่สูงกว่าจะมองเห็นตัวเมืองอย่างกว้างไกล ที่สวยงามคือเห็นยอดโดมของโบสถ์ หอระฆังและยอดปราสาท(เป้อม) อัลกาซาร์ และมองเห็นตึกเก่าๆ ที่เป็นบ้านพักอาศัยของชาวบ้าน ปลูกลดหลั่นลงตามไหล่เขาโดยมีแม่น้ำล้อมรอบ มองดูแล้ว เหมือนกับภาพเขียนที่จิตรกรผู้มีฝีมือตีมาแต่งแต้มเอาไว้

รถรางได้เวียนกลับเข้าไปทางประตูเดิมแต่เลี้ยวเข้าตรอก ซอกซอยที่แคบกว่าเดิม คนเดินถนนต้องเบียดเสียดกับร้านค้าที่ ปลูกติดกับถนน ไม่มีฟุตบาทเลย แล้วก็มาถึงหน้าโบสถ์ใหญ่และ เก่าแก่สัญลักษณ์ประจำเมืองอีกเช่นกัน เพราะว่ามีหอระฆังที่สูง กว่าตึกใดๆ ในเมืองนี้

โบสถ์แห่งโตเลโด (Cathedral de Toledo) เป็นโบสถ์ที่มีความมหัศจรรย์ในการก่อสร้างอันมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน เป็นโบสถ์ที่มีศิลปะแบบโกธิคที่ยิ่งใหญ่และสวยงามที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ใช้เวลาในการก่อสร้างที่ยาวนานถึง 266 ปี (สร้างปีค.ศ. 1233 ถึง ค.ศ.1499) สมัยที่มีมุสลิมขึ้นปกครองได้มีการสร้าง มัสยิดที่ใหญ่ที่สุดในเมืองนี้ แต่พอกษัตริย์ที่เป็นคริสตนิกายโรมัน แครอลิคขึ้นปกครองก็จึงให้สร้างโบสถ์แบบโกธิคนี้ขึ้นแทน

ภายในโบสถ์มีการตกแต่งอย่างงดงามวิจิตรบรรจงด้วยงานไม้แกะสลักแทนบูชา และเก้าอี้สำหรับบาทหลวงผู้ทำพิธีนั่งด้วยฝีมือประณีตยากที่จะหาที่ใดเทียบได้ และยังมีภาพสลักหินอ่อน ในโบสถ์แห่งนี้มีงานศิลปะล้ำค่าชิ้นหนึ่งทำด้วยทองคำ เพชรพลอย และเงิน รวมกันมากกว่า 5,600 ชิ้น และมีน้ำหนักรวมกันมากถึง 200 กิโลกรัม โบสถ์แห่งนี้เป็นที่รวมของงานศิลปะภาพเขียนของจิตรกรมีชื่อเสียงของโลก เช่น เอล เกรโก โกย่า และเบลาสเกซ เป็นต้น

สถาปัตยกรรม ในเมืองนี้จึงมีทั้งที่เป็นแบบโกธิคฝรั่งเศสและแบบมุสลิม คือพวกแขกมัวร์ที่เคยปกครองสเปนตอนใต้ และยังมีโบสถ์ยิว(Synagogue) ที่เคยผลัดเปลี่ยนกันขึ้นมาปกครอง และมีอำนาจเหนือแผ่นดินส่วนนี้ ฉะนั้นเมืองโตเลโด จึงยังคงความเก่าแก่มานานกว่า 2,000 กว่าปี จนองค์การยูเนสโกแห่งสหประชาชาติได้ยกย่องให้เมืองโตเลโดนี้เป็นมรดกโลก

คุณทัศนัย เจ้าของร้านไทยการ์เดน

July 17, 2004

(ชิมอาหารไทยในมาดริด)

วันนี้ตื่นนอนแต่เช้าตามปกติทำภารกิจส่วนตัวเสร็จแล้วลงไปเดินเช้าที่ภัตตาคารเหมือนที่เคยปฏิบัติมา จากนั้นขึ้นไปเตรียมกระเป๋าที่ห้องพัก หลวงพ่อฯ ประธานท่านนัดเวลาพร้อมกันที่ Lobby เวลา 10.00 น. เพราะท่านได้รับนิมนต์พร้อมกับคณะไปฉันเพลที่ร้านไทยการ์เดน (Thai Garden) อยู่ที่ถนน Juge Hum ในกรุงมาดริด โดยมีคุณทัศนัย ชาวพนัสนิคม จ.ชลบุรี เป็นเจ้าของร้าน มาทำธุรกิจร้านอาหารที่สเปนประมาณ 7 ปีแล้ว และเปิดสาขาทั้งหมดมี 4 สาขา และกำลังจะเปิดใหม่อีกที่เกาะในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เมื่อคณะพระสงฆ์เดินทางไปถึงหน้าร้านเธอได้ออกมาต้อนรับ แล้วนิมนต์เข้าไปในร้าน ที่หน้าเคาน์เตอร์ต้อนรับ (Reception) มีพระพุทธรูปยืนปางลีลาองค์ใหญ่สูงประมาณ 10 ฟุตเป็นสัญลักษณ์ และภายในร้านตกแต่งแบบไทยๆ และที่สำคัญคือมีต้นไม้เต็มไปหมด คงจะทำให้เป็นไทยการ์เดนให้ได้ภัตตาคารเพลวันนี้เป็นอาหารไทย รสชาติออกจะเป็นฝรั่งนิดๆ

ถวายเพล และ รับพรจากพระสงฆ์

คือหนักไปทางรสหวาน ไม่ว่าจะเป็นต้มยำ หรือแกงเขียวหวาน ผัดผักรวม ก็ขาดน้ำตาลเป็นองค์ประกอบไม่ได้ แต่ก็อร่อยดี เพราะนี่เป็นอาหารไทยมือที่สามนับตั้งแต่เดินทางมาประเทศสเปน

เมื่อถามถึงอาหารการกินของสเปนเธอก็ได้อธิบายให้ฟัง ก็เลยเก็บมาเล่าพอเป็นเครื่องประดับความรู้ อาหารในแต่ละภาคของสเปนจะไม่เหมือนกัน แต่ละเมืองก็จะมีอาหารจานเด็ดเป็นเอกลักษณ์ เนื่องจากระบบภูมิศาสตร์ของสเปนซึ่งมีทั้ง ภูเขา ทะเล และที่ราบ ทำให้สเปนมีแหล่งอาหารที่ไม่เหมือนกัน เช่นพวกที่อยู่ ในแถบทะเลก็จะกินอาหารทะเลเป็นหลัก พวกที่อยู่บนภูเขาก็มักจะกินอาหารประเภทเนื้อสัตว์หรือสัตว์ป่าชนิดต่างๆ ชาวสเปนมีวิธีปรุงอาหารประจำท้องถิ่นเป็นอาหารจานพิเศษของทุกเมือง ซึ่งมักจะพูดถึงอาหารของแคว้นของตนๆ อย่างน่าภาคภูมิใจ

คุณทัศนัย เล่าให้ฟังต่อไปว่า อาหารของสเปนที่หากินได้ง่าย นั้นก็คงจะเป็นประเภท “ตาปาส” (Tapas) อาหารว่างที่จัดทำเป็นคำๆ มีหลากหลายชนิดให้เลือกกินได้ตามใจชอบ ตาปาสคืออาหารที่วางขายตามบาร์ทั่วไป ชาวสเปนจะกินตาปาสเป็นกับแกล้ม พร้อมกับเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ตาปาสเป็นอาหารที่แปลงมาจากดั้งเดิมของชาว อัลดาลูเซีย เช่น หมูเค็มและเนยแข็ง ทุกแคว้นทุกเมืองในสเปนมีตาปาสที่ปรุงตามแบบฉบับของตนเอง

อาหารจานเด่นของเมืองมาดริด เมื่อพระเจ้าเฟลิเปที่ 2 ทรงตั้งเมืองหลวงที่มาดริด ทำให้เป็นศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่าง รวมทั้งเรื่องอาหารการกินด้วย ถนนทุกสายของอาหารในท้องถิ่นทั่วสเปนหลั่งไหลมาสู่ภัตตาคารในกรุงมาดริด จึงเป็นการยากที่

ชาวสเปนนิยมดื่มแอลกอฮอล์เรียกน้ำย่อยก่อนอาหาร

จะบอกว่าอาหารจานโตเป็นอาหารของมาดริดแท้ๆ หรือเป็นอาหารสเปนจากต้นตำหรับจริงๆ อาหารมาดริดมักปรุงจากเนื้อแกะกับเนื้อลูกวัวทั้งๆ ที่กรุงมาดริดมีอาหารจำพวกกุ้งปลาที่อุดมสมบูรณ์จนอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นสวรรค์ของคนที่ชอบอาหารทะเล มีตลาดปลาที่ใหญ่มากเป็นที่ 2 ของโลก (รองจากญี่ปุ่น) ดังนั้นจึงมีอาหารทะเลสดๆ มากมายทั้งในตลาดและภัตตาคาร

อาหารจานเด่นของมาดริดอีกอย่าง ก็คือ ซุปถั่วเม็ดโต เนื้อแกะ และหมูย่างบนเตาฟืน ส่วนอาหารจานที่มีชื่อคือ แอสปารากัส กับซूपกระเทียม กาโย (Callo) หรือผ้าชีริ้ววัว และโกสิโด (Cosido) หรือสตูว์แบบมาดริด

เธอยังให้ข้อมูลแถมท้ายอีกว่าเครื่องดื่มประเภทแอลกอฮอล์ที่ขายดี และมีชื่อเสียงของสเปน ก็คือไวน์ดีประจำถิ่น เช่น บิโนเด มาดริด (Vinos de Madrid) ของหวานของชาวมาดริด คือ รอสโกสเด ซานโต (Roscos de Santo) เป็นของหวานที่กินกันในเทศกาลซาน อิลิโดร

นั่งรถชมเมืองมาดริด

นี่ก็เป็นข้อมูลสำหรับนักชิมทั้งหลายที่ไปบ้านไหนเมืองไหนก็อยากจะชิมอาหารพื้นเมืองแท้ๆ ของเมืองนั้น ถ้าไปแล้วไม่ได้กินอาหารเขาก็ถือว่ายังไม่ถึงคร้ว ในการขึ้นเรือนเวียนบ้าน

ทัศนศึกษาในเมืองมาดริด (Sightseeing in Madrid)

หลังจากชั้นเพลเสร็จแล้วยังพอมีเวลาเหลือก็เลยพากันนั่งรถชมเมือง ได้รับคำแนะนำให้นั่งสาย G 10-60 ที่หน้าพิพิธภัณฑท์ Biography Museum รถวิ่งผ่านไปตามถนนสายสำคัญๆ ของเมืองมาดริด และผ่านอนุสาวรีย์ (Monuments) ต่างๆ นั่งบนรถ Sightseeing นี้ก็ดีเหมือนกันเขามีคำบรรยายสถานที่ต่างๆ ที่รถวิ่งผ่านนอกจากภาษาอังกฤษแล้ว ยังมีภาษาต่างๆ เช่น ภาษาสเปน ภาษาเยอรมัน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาญี่ปุ่น และภาษาอิตาลีอื่นอีกด้วย รถวิ่งไปเรื่อยๆ ผ่านกิโลเมตรศูนย์ที่พวกเราเข้าชมแล้วในวันก่อน จากนั้นก็ไปต่อที่พิพิธภัณฑท์ที่มีชื่อเสียงของสเปน โดยเฉพาะภาพเขียน Nude Muja ของ Francisco De Goya นั้นเป็นที่เลื่องลือไปทั่วโลก ใครๆ มาที่ มาดริดแล้วจะต้องไปชมให้ได้ อะไรที่มีชื่อเสียงใครๆ ก็อยากดูพวกเราก็เลยเข้าไปดูมั่ง เพราะไหนๆ ก็มาแล้ว ซึ่งมีทั้งภาพเขียนของจิตรกรมีชื่อ ภาพแกะสลักหินอ่อน

พรมลายสวยผืนใหญ่ในห้องพระโอร

สมัยต่างๆ เริ่มตั้งแต่สมัยกรีก โรมันและมาถึงสเปนยุคประวัติศาสตร์ ซึ่งมีรูปแบบของกษัตริย์องค์สำคัญๆ เช่นพระเจ้าเฟลิเปที่ 2 และพระนางเจ้าอิซาเบล เป็นต้น ซึ่งก็ถือว่าเป็นผู้นำประเทศให้เจริญรุ่งเรืองและเป็นมหาอำนาจในศตวรรษที่ 15-16 นอกจากนี้ก็มีภาพเขียนในยุคต่างๆ มีเยอะมากจนดูไม่ทั่วถึงแต่ละห้องล้วนแต่น่าสนใจทั้งสิ้น

นอกจากตีพิมพ์อิทธิพลแล้วก็พากันนั่งเมล์จะกลับที่พักรอวิ่งผ่านสถานที่สำคัญและสวนสาธารณะที่เรายังไม่เคยเห็นมาก่อนแต่ไม่มีเวลาแวะลงเที่ยวชมเพราะมีเวลาน้อยก็ได้แต่บันทึกภาพวิดีโอและถ่ายภาพนิ่งไว้เป็นที่ระลึกเท่านั้น รถวิ่งผ่านไปทางสถานีรถไฟ Atosha และสวนสาธารณะ(Park) ที่ใหญ่และสวยงามแห่งหนึ่ง มองเข้าไปเห็นต้นไม้ใหญ่ๆ ร่มครึ้มน่านั่งพักผ่อนหย่อนใจยิ่งนัก และยังมีไม้ดอกไม้ประดับถูกจัดไว้สวยงามเป็นที่เจริญตาเจริญใจ มีสวนน้ำพุ และรูปสลักหินอ่อนที่ทรงคุณค่าทางด้านศิลปะ และที่สำคัญคือเป็น Master Pieces ที่หาดูได้ยากในโลก ก็มีให้เห็นตั้งเรียงรายเต็มไปหมดตามสุ่มทุมพุ่มไม้และทางเดิน มองมุมไหนก็สวยงามลงตัวด้วยการออกแบบทางศิลปะของยุโรป

ภายในตึกพิพิธภัณฑ

พวกเราต้องรีบกลับที่พักเพราะว่าเย็นมากแล้วจึงตัดสินใจกลับรถไฟใต้ดิน(Subway)ซึ่งก็มีสถานีเชื่อมต่อกันอยู่มากมาย ถึงแม้จะอ่านภาษาสเปนไม่ออกก็พอที่จะคลำทางกลับถูกอาศัยการสังเกตและถามไกด์ที่พูดภาษาอังกฤษได้ เธออุตส่าห์อธิบายและเขียนเส้นทางเดินรถให้บนแผนที่ของกรุงมาดริดด้วยความมีน้ำใจ ซึ่งพวกเราก็พยายามเดินตามแผนที่ที่ปรากฏว่าหาไม่ยาก สถานีรถไฟใต้ดินก็เหมือนๆ กัน ทุกประเทศไม่ว่าในยุโรป หรืออเมริกา แต่รถไฟใต้ดินของมาดริดมีสภาพดีเยี่ยมและสะอาด สะอาดทันสมัย ตึกวาร์รถไฟใต้ดินที่เคยนั่งในนิวยอร์ก และวอชิงตัน ดี.ซี. ข้อดีอีกอย่างของรถไฟที่นี่คือค่าบริการคิด 1.50 ยูโร สามารถเดินทางได้ตลอดสาย ไม่ว่าใกล้หรือไกล พวกเราเดินทางจากสถานี Goya ไปต่อสาย 10 ตรงไปลงที่สถานี Chamartin Station ซึ่งเป็นสถานีรถไฟใหญ่เหมือนสถานีรถไฟหัวลำโพง หรือ สถานี Union Station ของวอชิงตัน ดี.ซี.อย่างนั้นแหละ

สถานีรถไฟแห่งนี้เป็นชุมทางที่จะไป Lisbon คืนนี้ พวกเรานั่งรถไฟประมาณครึ่งชั่วโมงก็ถึงที่พัก รีบขึ้นไปยังห้องพักแล้วเตรียมกระเป๋าออกเดินทางไปกรุงลิสบอน ประเทศโปรตุเกสคืนนี้

เวลา 21.30 น. ออกเดินทางจากโรงแรมที่พัก Chamartin แค่เดินลงบันไดเลื่อนก็ถึงสถานีรถไฟ ไปรออยู่ที่ห้องพักผู้โดยสาร

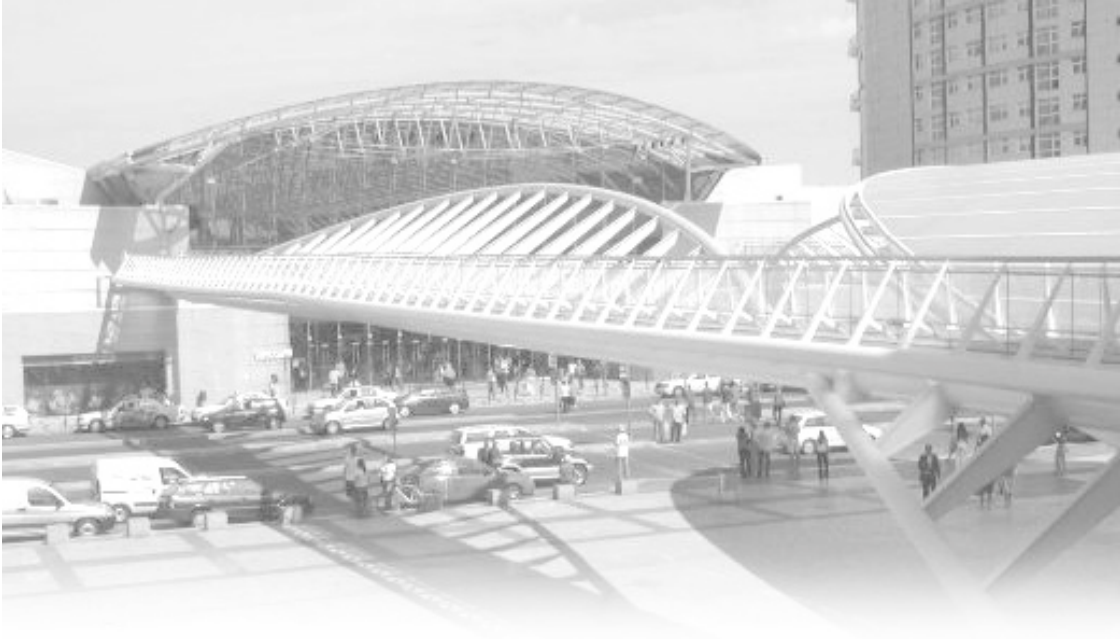
เดินดูของฆ่าเวลา

บางท่านก็เดินหาซื้อของที่ระลึกเป็นการรอรถออก แต่ข้าพเจ้าได้แต่เดินดู เพราะของแพงมากซื้อไม่ลงเมื่อเทียบกับของที่ระลึกชนิดเดียวกันที่อเมริกา จะแพงกว่าประมาณ 1 เท่า

พวกเรานั่งบ้ายืนบ้ายรอรถจนถึง 4 ทุ่มตรง ตัวเลขบนจอ(มอร์นิเตอร์)จึงขึ้นบอกซานซาลาที่ 16 Madrid - Lisboa ทุกรูปต่างคว่ำกระเป๋าแฮนด์แบค ซึ่งถือติดตัวคนละใบสองใบ เพราะยังเดินทางหลายวันกระเป๋าก็เริ่มงอกออกมาเรื่อยๆ ตามจำนวนของที่ซื้อเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะญาติโยมที่ติดตามไปก็ต้องหอบหิ้วสิ่งของพะรุงพะรังเพิ่มขึ้น

พอขบวนรถไฟเข้าจอดเทียบซานซาลานั้น คณะของเราเราก็รีบจ้ำจ้าวไปที่โบกี้หมายเลข 38 ตามที่ปรากฏในตัว เพราะว่ามีประสบการณ์การขึ้นรถไฟแล้วที่สถานี Barcelona วันที่เดินทางมามาดริด พอรถเข้าจอดก็ต้องวิ่งหาโบกี้แต่พวกบอกผิดก็เลยขึ้นไปที่โบกี้อื่น แล้วต้องเดินลากกระเป๋าเบียดเสียดกับผู้โดยสารอื่นๆ กว่าจะหาที่นั่ง(ที่นอน)ตัวเองเจอก็เล่นเอาเหงื่อตก และเหนื่อยมากกลัวจะตกรถไฟ คราวนี้ก็เลยขึ้นไปตู้ 38 แล้วก็หาที่นั่งได้หมายเลขเรียงกันอยู่ในตู้เดียวกันพอดี และที่ถูกใจพระคุณ

ย่านสถานีรถไฟในลิซบอน

เจ้าทั้งหลายก็เป็นรถนั่ง ไม่ใช่รถนอนเหมือนที่นั่งมาจากบาร์เซโลน่า รถนอนขบวนนั้นมีห้องหนึ่งมี 6 เตียง นอนซ้อนกันข้างละ 3 เตียง เมื่อขึ้นไปแล้วนั่งก็ไม่ได้ ต้องเอาเบาะลงแล้วนอนอย่างเดียว ถ้าใครตัวใหญ่ๆ หรือสูงมากๆ ก็จะเหยียดไม่สุดเท่า ต้องนอนชันหัวเข้า หรือไม่ก็นอนตะแคงคู้ขาไว้ได้อย่างเดียวก็เรียกว่าทรมานพอสมควรยังมีแต่พระเถระผู้สูงอายุตั้งแต่อายุ 65 ปี ถึง 80 ปี ก็ยังลำบากในการจะลุกจะนั่งพอสมควรบางรูปก็พูดเล่นๆ กันว่า “ไม่ทราบว่าอานิสงส์การสร้างโบสถ์สร้างศาลาไปไหนหมด จึงได้มานอนอัดกันอยู่ในที่แคบๆ เช่นนี้” ฟังดูแล้วก็ขำดีเหมือนกันก็นับว่าเป็นประสบการณ์ที่ยากจะลืมลง

เวลา 22.45 น. รถไฟเคลื่อนตัวออกจากสถานี Madrid Chamartin เห็นแต่ผู้คนที่มาส่งญาติๆ หรือคนรักโบกมือให้กันไหวๆ ลาแล้วเมืองกระทิงดุสเปนเมืองที่ได้ฉายาว่าเป็นเมืองของผู้ยิ่งใหญ่และมีอำนาจในอดีต ในการค้นพบโลกใหม่ สมัยคริสโตเฟอร์ โคลัมบัส เมืองแห่งกษัตริย์ผู้ครั้งใคร่การล่าเมืองขึ้นและทำการค้าขายจนร่ำรวย และเมืองแห่งความบันเทิงเรีงรมย์ด้วยการเต้น

ระบำหน้าท้องหรือ ระบำฟลาเม็งโกที่ลีลัน เป็นเมืองหลากหลายวัฒนธรรม (Multi-cultural country) ที่นำศึกษา

รถไฟวิ่งออกนอกเมืองผ่าความมืดซึ่งพอจะมองเห็นบ้านเรือนได้พอสลัวๆ เพราะดวงอาทิตย์เพิ่งจะลับขอบฟ้าไปได้ไม่นานมานี้เอง เนื่องจากว่าเป็นฤดูร้อน(Summer) ของประเทศในยุโรป พระอาทิตย์จะตกดินประมาณ 3 ทุ่มกว่าเหมือนกันกับที่อเมริกา

พอได้ที่นั่งเรียบร้อยแล้วก็จะเขียนบันทึกการเดินทางเพิ่มเติมเรื่องเมืองโตเลโด ที่เพิ่งไปเที่ยวมาเมื่อวันก่อน ซึ่งยังมีรายละเอียดอีกมากที่จะต้องค้นคว้าเพิ่มจากไกด์บุคและข้อมูลการท่องเที่ยวของสเปน ตลอดถึงที่จะเขียนถึงในแง่มุมต่างๆ ก็พอดีได้ที่นั่งติดกับนักศึกษาชาวจีน ที่เพิ่งมาจากปักกิ่ง มาศึกษาในระดับปริญญาโททางด้าน Technology Management ที่ประเทศฮอนแลนด์ เธอและเพื่อนๆ อีก 2-3 คนได้วันหยุด (Vacation) เพื่อออกหาประสบการณ์ตรงได้นั่งรถไฟเที่ยวมาจากบาร์เซโลน่า มาดริด และปลายทางจะไปที่ลิสบอน เช่นเดียวกับพวกเรา

หอคอยชมวิวยิมฝั่งแม่น้ำเตจัว

ข้าพเจ้าก็อาศัยประสบการณ์เดิมด้วยความเป็นพระธรรมทูตที่ทักทายเป็นภาษาจีน “หนี ฮ่าว มะ? “ เธอก็เลยหันมาทักทาย แล้วก็คุยกันด้วยความสนใจในเรื่องของพระพุทธศาสนา ซึ่งเธอสนใจที่จะศึกษาให้ลึกซึ้งแต่ที่ประเทศเขาเนื่องจากระบบการปกครองและการกีดกันในเรื่องของศาสนาเธอก็เลยพลาดโอกาสที่จะได้ศึกษาอย่างจริงจัง ถึงแม้ประเทศจีนในยุคนี้จะปล่อยบ้างในเรื่องเศรษฐกิจและเทคโนโลยี แต่ในเรื่องศาสนายังไม่ค่อยส่งเสริมกันมากนัก เพราะยังใช้ระบบคอมมิวนิสต์ควบคุมอยู่ เธอเล่าว่าด้วยความสนใจใคร่รู้แต่ไม่มีครูอาจารย์สอนให้เข้าใจเป็นกิจลักษณะ ก็ได้แต่ดาวน์โหลดข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตนำมาอ่านและศึกษาเท่าที่จะทำได้ แต่นั่นก็เพียงภาคทฤษฎีเท่านั้น ซึ่งบางครั้งเธอก็ประสบกับความยุ่งยากซับซ้อน และไม่เข้าใจก็หาคนที่จะตอบคำถามไม่มี วันนี้นับว่าเป็นโชคของเธอที่ได้พบกับพระภิกษุในทางพระพุทธศาสนาซึ่งเธออยากพบมานานแล้ว (เธอกล่าวด้วยใบหน้าแสดงความดีใจ)

การสนทนาธรรม ดำเนินไปด้วยความราบรื่นและออกรสชาติ เหมือนกับคนที่คุ้นเคยกันมาก่อน ใช่ว่าเธอคือญาติธรรม หรือ

สะพาน 25 de Abril bridge.

คนเคยปฏิบัติธรรมมาก่อนอย่างแน่นอน เพราะเธอมีพื้นฐานแห่งความเข้าใจในหลักธรรมพอสมควร หรืออาจจะเป็น “ปุพฺพเพกตปุญฺญตา” ความเป็นผู้มีบุญอันเคยกระทำไว้แล้วในปางก่อน จึงได้มีโอกาสมาได้สนทนาธรรมกับพระภิกษุ

คำถามแรกที่เธอสนใจก็คือความแตกต่างระหว่างพระสงฆ์ในศาสนาพุทธฝ่ายเถรวาท และมหายาน ตลอดถึงหลักธรรมที่สำคัญ และแนวคิดหรือคติความเชื่อในเรื่องของพระโพธิสัตว์, พระพุทธเจ้าสากลยฺมนี้, พระอมิตตาภะ, พระอวโลกิเตศวรกวนอิม และหลักธรรมที่สำคัญ เช่น มรรคมีองค์ 8, อริยสัจ 4, ไตรลักษณ์ และหลักกรรม การเวียนว่ายตายเกิด (Rebirth & Reincarnations) เป็นต้น และจบลงด้วยเรื่อง การทำสมาธิภาวนา หรือ Meditation ซึ่งเธอสนใจมากต้องการที่จะฝึกเพื่อเอาไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ได้แนะนำให้เธอทำสมาธิทุกๆ วัน อย่างน้อยวันละ 20-30 นาที แล้วเพิ่มเวลามากขึ้นเรื่อยๆ ถ้ามีเวลาและมีความชำนาญแล้ว ดูท่าทางเธอพอใจมากและสัญญาว่าจะลองทำดู แล้วจะรายงานผลให้ทราบทางอีเมล

ข้าพเจ้าต้องขอยุติการสนทนาธรรมเพียงเท่านี้ เพราะว่าดีก็มากแล้วประมาณเที่ยงคืนกว่า อีกอย่างก็เกรงใจคนที่นั่งใกล้ๆ เขาอาจจะนอนไม่หลับเพราะเสียงรบกวนโสตประสาทเขาก็ได้ แต่อย่างไรเสียก็อดภูมิใจไม่ได้ในความเป็นพระธรรมทูตที่ได้ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนา ถึงแม้จะใช้เวลาไม่มากแต่ก็เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง แม้จะมีผู้ฟังเพียงคนเดียว แต่เขาฟังด้วยความสนใจ และตั้งใจฟังด้วยดี ย่อมมีปัญญา (สูงสุด ลภเต ปญฺญํ ฟังด้วยดีย่อมได้ปัญญา) ย่อมดีกว่าการสอนคนเป็นร้อยเป็นพัน แต่การสอนนั้นไม่มีคนเข้าใจเลย...ก็ย่อมจะเสียเวลาเปล่าๆ เพราะไม่มีใครได้ประโยชน์จากการสอนนั้นเลย...ราตรีสวัสดิ์

อนุสรณ์สถานท่าปलयเรือ
Torre de Belem

July 18, 2004

เวลา 06.00 น. รับประทานอาหารเช้าที่โรงแรม Trent Hotel มุ่งหน้าสู่ลิสบอน เมืองหลวงของประเทศโปรตุเกส เข้าใจว่าเข้าเขตประเทศตั้งนานแล้ว เพราะตามกำหนดเวลา รถไฟจะเข้าเทียบชานชาลาเวลาประมาณ 08.15 น. ตอนนี้องดูดานาฟีกา ก็ประมาณเจ็ดโมงกว่าๆ แล้วท้องฟ้าเริ่มแจ่มใส มองเห็นแสงเงินแสงทองจับขอบฟ้าทางทิศตะวันออก ทำให้เรากำหนดทิศทางได้ว่าตอนนี้รถไฟกำลังวิ่งมุ่งหน้าลงทางทิศใต้ซึ่งดูจากแผนที่ทวีปยุโรป ประเทศโปรตุเกสจะอยู่ทางใต้ของประเทศสเปน และอยู่ริมฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก ซึ่งประเทศนี้มีความยิ่งใหญ่ในอดีตด้วยการส่งนักเดินเรือออกไปสำรวจโลกใหม่ เช่น วาสโก ดากามา ออกเดินเรือไปทางเอเชียใต้ และเอเชียอาคเนย์ จนไปพบหมู่เกาะลังกา ซึ่งเป็นหมู่เกาะเครื่องเทศที่อุดมสมบูรณ์ ได้ทำการติดต่อค้าขายด้วย ผลที่สุดก็ยึดเป็นเมืองขึ้นปกครองเก็บผลประโยชน์อยู่หลายร้อยปี และยังมีหมู่เกาะมะละกา เกาะมาเก๊า ของจีนด้วยที่เคยเป็นเมืองขึ้นของโปรตุเกส ยังคงมีร่องรอยแห่งประวัติศาสตร์ของโปรตุเกสจนถึงปัจจุบัน

รอยยิ้มต้อนรับผู้มาเยือน(จากแดนไกล)

โปรตุเกสในอดีตและปัจจุบัน

ถ้าถามนักท่องเที่ยวที่เคยไปสัมผัสดินแดนส่วนนี้มาแล้วจะกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า โปรตุเกสเป็นประเทศเล็กๆ แต่น่ารัก มีเสน่ห์ อากาศอบอุ่น ชายหาดสวยงาม อาหารทะเลแสนอร่อย และผู้คนมีอัธยาศัยไมตรีต่อแขกบ้านแขกเมืองผู้ไปเยือน นี่คือความเป็นโปรตุเกส ที่เราจะได้พบในปัจจุบัน

พอเอ่ยถึงชื่อประเทศโปรตุเกส คนไทยที่เคยเรียนประวัติศาสตร์ก็คงจะพอจำได้ว่าประเทศนี้เข้ามามีบทบาทในราชสำนักของไทยขนาดไหน และมีอิทธิพลในการล่าเมืองขึ้นไปอีกหลายประเทศในทวีปเอเชีย นั่นเป็นเรื่องราวในอดีต ประวัติศาสตร์อันยาวนานของโปรตุเกสได้อยู่ในความทรงจำของชาวโลก เพราะเคยเป็นประเทศที่เจริญรุ่งเรืองและมีชื่อเสียงในอดีต โปรตุเกสเป็นประเทศหนึ่งในทวีปยุโรปที่ก่อตั้งประเทศมานานกว่า 8 ศตวรรษ ชาวโปรตุเกสมีอุปนิสัยชอบผจญภัยอยู่ในสายเลือด จึงได้เริ่มออกเดินทางสำรวจโลกโดยการเดินเรือซึ่งเป็นวิธีเดียวในการติดต่อกับโลกภายนอกในสมัยนั้น เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1415 จน

ค้นพบเส้นทางเดินทะเล และพบดินแดนใหม่หลายแห่ง ตั้งแต่ฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติกสู่ประเทศบราซิล จากทวีปแอฟริกาสู่ประเทศอินเดีย และประเทศในเอเชียอาคเนย์ เช่นหมู่เกาะของประเทศไทยอินโดนีเซีย ไล่ขึ้นไปถึงประเทศญี่ปุ่น ในยุคนั้นโปรตุเกสจึงได้ชื่อว่าเป็นมหาอำนาจที่ยิ่งใหญ่ที่สุดประเทศหนึ่งในโลก

สำหรับประเทศไทย มีประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยา ได้มีนักการทูตและพ่อค้าชาวโปรตุเกสเข้ามาติดต่อเจริญสัมพันธไมตรีกับราชสำนักสยาม แต่ด้วยความปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์ไทย ได้ใช้นโยบายผูกมิตรและโอนอ่อนผ่อนตามด้วยความชาญฉลาดและรู้เท่าทัน ประเทศไทยจึงได้รอดพ้นจากการตกเป็นเมืองขึ้น หรือเกิดความขัดแย้งกับประเทศมหาอำนาจดังกล่าวนี้อย่างปลอดภัย

ที่ตั้ง และภูมิอากาศของประเทศโปรตุเกส

โปรตุเกสตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของทวีปยุโรป บริเวณคาบสมุทรไอบีเรีย ริมฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก ความยาวของประเทศจากเหนือจดใต้ 561 กิโลเมตร ความกว้าง 220 กิโลเมตร มีพื้นที่รวมเกาะต่างๆ ทั้งสิ้น 92,391 ตารางกิโลเมตร ทางด้านทิศเหนือ กับทิศตะวันออกติดกับประเทศสเปน ทิศตะวันตกและทิศใต้ติดกับมหาสมุทรแอตแลนติก และทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ดังนั้นภูมิอากาศเป็นแบบเมดิเตอร์เรเนียน คือ อากาศจะอบอุ่นไม่หนาวเย็นจนเกินไป

ชาวยุโรปที่อยู่ในประเทศทางเหนือ เช่น ประเทศอังกฤษ หรือประเทศแถบสแกนดิเนเวีย จะนิยมมาพักผ่อนในช่วงฤดูร้อนที่ประเทศโปรตุเกสเป็นจำนวนมาก ไม่ใช่แต่เฉพาะอากาศที่เหมาะสมเป็นเส้นดึงดูดนักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่สิ่งสำคัญคือความเก่าแก่ทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีแหล่งโบราณสถาน ก็ถือว่าเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวทั่วโลกได้มากเลยทีเดียว

คุณสุขุม สมประสงค์ จากสถานทูตไทย

เวลา 08.15 น. รถไฟได้เข้าจอดเทียบชานชาลาสถานี Lisbon ตรงตามเวลาที่ระบุไว้ในตั๋วไม่มีผิด คณะของเราได้ขนกระเป๋าไปลงไปด้วยความเรียบร้อยไม่รีบเร่งเพราะว่าเป็นสถานีสุดท้ายปลายทาง ไม่ต้องห่วงว่าจะลงรถไฟไม่ทัน พอเดินลงจากรถไฟ คุณสุขุม สมประสงค์ เลขานุการโท ข้าราชการสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงลิสบอน ได้เข้ามาถามถึงการหลวงพ่อย แล้วรายงานตัวให้ทราบว่ามีมาจากสถานทูตไทยนำรถมารับถึง 2 คัน เพราะมีพระคุณเจ้าถึง 9 รูป และมีฆราวาส อีก 2 คน โดยมีคนขับรถเป็นชาวโปรตุเกส ชื่อ Amodeu อีกคนหนึ่งจำไม่ได้เพราะนั่งคนละคันกับผู้เขียน

รถทั้งสองคันได้ขับตามกันออกจากสถานีรถไฟโดยมีคุณสุขุม นำทางในคันแรก ได้ผ่าน Arco da Rua Augusta เป็นลานหินอ่อนกว้างใหญ่พอสมควร ตรงกลางมีซุ้มประตูใหญ่แบบ Arch มองทะลุไปเห็นบ้านเรือนเก่าๆ ที่คงอนุรักษ์เอาไว้เป็นเอกลักษณ์ของเมือง และถนนปูพื้นด้วยอิฐก้อนเล็กๆ ลานกว้างตรงสงบ

ถามได้ความว่าเคยเป็นท่าเรือสำคัญของกรุงลิสบอนในอดีต ซึ่งบริเวณตรงนี้เคยพลุกพล่านไปด้วยพ่อค้า วาณิชย์ นักการทูตจากประเทศต่างๆ ที่เดินทางมาทางเรือได้มาขึ้นที่ท่าแห่งนี้ และมีเหตุการณ์สำคัญๆ อย่างเกิดขึ้นจึงได้สร้าง Arch หรือซุ้มประตูรูปโค้งซึ่งเป็นเหมือนประตูเข้าเมือง

จากนั้นรถวิ่งไปตามถนนเลียบชายฝั่งทะเลอากาศดีมากในตอนเช้าวันนี้ อีกประมาณ 20 นาทีก็มาถึงสะพานแขวนทาสีแดงสร้างคล้ายๆ กับสะพาน Golden Gate ที่เมืองซานฟรานซิสโกของอเมริกาเป็นสะพานแขวนขนาดใหญ่ความสูงมากกว่าตึกสิบชั้นข้ามแม่น้ำเตजूที่กว้างใหญ่ เป็นการเชื่อมระหว่างฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก กับแผ่นดินยุโรป สะพานนี้ทราบชื่อภายหลังว่า “25th April’s Bridge” หรือสะพาน 25 เมษายนสรณ์ ตั้งชื่อนี้เพื่อเป็นที่ระลึกถึงวีรกรรมของการปฏิวัติในวันที่ 25 เมษายน ค.ศ. 1974

รถเดี่ยวเข้าโรงแรมที่พักชื่อ Opera Villa Gate ซึ่งก็อยู่ใกล้ๆ สะพานแขวนนี้เองเรียกว่าตัวตึกของโรงแรมนี้อยู่ใต้สะพานเลยทีเดียว คุณสุขุมแจ้งให้ทราบว่าโรงแรมยังไม่เปิดให้เช็คอิน จนกว่าจะถึงประมาณ 11 โมง หรือเที่ยงวัน แต่ออนุญาตให้เราฝากกระเป๋าไว้ที่ Lobby ก่อนตามระเบียบ

ไปบ้านกาแฟโบราณที่เมืองลิสบอน

ในช่วงนี้ได้เวลาฉันภัตตาหารเช้าพอดี คุณสุขุมก็เลยนำคณะไปขึ้นที่ร้านกาแฟเก่าแก่ที่สุดของเมืองลิสบอน คือก่อตั้งมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1837 ก็มีอายุประมาณ 167 ปี (2004) ชื่อร้าน Pastels de Belem สินค้าหลักก็คือกาแฟ(โบราณ) และขนมปังครัวซอง และขนมหวานพื้นเมืองของโปรตุเกส เป็นแป้งคล้ายๆ ขนมครกแล้วใส่ครีมตรงกลาง ฉันกับกาแฟคาปูชิโนรสชาติเข้มข้นดื่มแล้วตาสว่างทันที เพราะว่ารสกาแฟเข้มข้นมากๆ และนอกจากนี้ก็มี ขนมปังปัง Troas ทาเนยแผ่นหนาๆ ฉันกินอยู่แค่นั้น แต่ว่า

บรรยากาศของความเก่าแก่ไม่ต้องพูดถึง สุดยอดจริงๆ แค่ว่า ความเก่าแก่โบราณนี้ก็คุ้มค่าแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการจัดห้อง จัด โต๊ะเก้าอี้ ก็ได้รับการตกแต่งแบบย้อนยุคทั้งนั้น และที่สำคัญคือมี ประวัติศาสตร์ของเมืองนี้เป็นภาพเขียนลายเส้นบนกระเบื้อง เคลือบ(เซรามิค) ติดไว้ให้ชมแบบถาวรที่ผนังห้องอีกด้วย ซึ่งถ้า จะมองในแง่ประวัติศาสตร์อันยาวนาน ตึกนี้ไม่ใช่เป็นร้านกาแฟ อย่างเดียวแต่ยังเป็นตึกพิพิธภัณฑ์ทางการค้าขายที่ยังคงมีชีวิตชีวา อยู่นั่นเอง

การดื่มกาแฟ ถือเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของโปรตุเกส มีกาแฟอยู่หลายชนิดที่คนโปรตุเกสนิยมดื่มกัน ส่วนใหญ่จะมาจากบราซิล และประเทศแองโกล่า มีอยู่ 2 ชนิดที่นิยมกัน คือ กาแฟดำ และกาแฟใส่นม มีชื่อเรียกต่างๆ กัน เช่นกาแฟดำรส เข้มข้นถ้วยเล็กๆ แบบเอสเปรสโซ่ กาแฟดำเข้มข้นกว่าปกติ เช่น บิ ค้า คัวร์ตู (Bica Curto) เป็นต้น ส่วนกาแฟใส่นม ชื่อ ซีร์วีซู คือ คาเฟ่ (Servico de Cafe) เป็นต้น

ร้านกาแฟ Pastels de Belem (ตั้งแต่ปี 1837 ถึงปัจจุบัน)

ลิสบอน หรือ **ลิสบัว** ในภาษาโปรตุเกส เป็นเมืองหลวงของประเทศโปรตุเกส ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1255 ตั้งอยู่ริมฝั่งของแม่น้ำเตजू แม่น้ำที่มีต้นกำเนิดจากประเทศสเปน ไหลลงสู่มหาสมุทรแอตแลนติก เป็นแหล่งอุตสาหกรรมของที่ราบ Leziria รวมไปถึงเป็นแห่งกำเนิดและให้ชีวิตชีวาแก่บรรดาเมืองที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำด้วย เมืองลิสบอนและเมืองในเขตนี้ต่างก็มีเอกลักษณ์ที่น่าสนใจทั้งสิ้น ทั้งเพลงพื้นบ้านและการเต้นรำต่างๆ

ลิสบอน เป็นเมืองที่มีป้อมปราการอยู่หลายแห่ง แสดงถึงหลักฐานตั้งแต่อดีตที่มีการใช้ป้อมปราการเหล่านี้ป้องกันข้าศึกศัตรู อีกทั้งโบราณสถานและอนุสาวรีย์ต่างๆ ทำให้เรารับรู้ได้ถึงช่วงเวลาของการเดินทางค้นพบอันยิ่งใหญ่ของนักผจญภัยชาวโปรตุเกส ลิสบอนมีประวัติศาสตร์เก่าแก่ยาวนานมากกว่า 800 ปี จึงมีสิ่งที่น่าสนใจมากมาย แต่ไม่ค่อยมีอาคารเก่าโบราณเหลืออยู่ เพราะประสบเหตุแผ่นดินไหวครั้งรุนแรงที่สุดของประเทศในปี ค.ศ. 1755 ทำให้ผู้นำคนสำคัญของเมืองที่ชื่อ มาร์ควิส เดอ ปองบาล (Marquis de Pombal) ต้องสั่งบูรณะเมืองลิสบอนเสียใหม่ จึงเกิดการสร้างถนนสายใหม่ๆ อาคารร้านค้า ฯลฯ จนกลายเป็นเมืองลิสบอนสมัยใหม่ที่งดงาม และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง

ชมเมืองลิสบอนบนป้อมโบราณ St. George's Castle

หอคอยปล้อยเรือ Torre de Belem

หอคอย แห่งเบเล็ง อนุสรณ์ท่าปล้อยเรือ Torre de Belem

นอกจากร้านขายกาแฟโบราณ ยังพอมีเวลาเหลือ(เพื่อ) ไกด์ก็ตีตมศักดิ์ของเราที่เลยพาไปชมสถานที่สำคัญประจำเมืองนี้ ซึ่งนักท่องเที่ยวทั่วโลกเมื่อเดินทางมาถึงตรงนี้แล้วจะต้องทำอยู่ 2 อย่างคล้ายๆ พวกเรานั้นก็คือ มาชิมกาแฟโบราณที่ร้าน Pastels de Belem กับต้องไปชมหอคอย Torre de Belem ให้ได้อย่างน้อยก็เก็บภาพไว้เป็นที่ระลึก ถ้านั้นก็คงเรียกว่ามาไม่ถึงเมืองลิสบอน

Torre de Belem สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์สถานสำหรับการปล้อยเรือออกสำรวจโลกของนักผจญภัยชาวโปรตุเกสในสมัยโบราณ สร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ.1515 เป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของลิสบอน อยู่นอกย่านกลางเมืองไปเล็กน้อยริมฝั่งแม่น้ำเตजू ตัวอาคารสร้างด้วยหินอ่อนสีขาวธรรมชาติ เป็นตึกสี่เหลี่ยมสูง 6 ชั้น มีฐานยื่นออกไปเหมือนหัวเรือ และมีป้อมปืนใหญ่อยู่ 4 ป้อมด้านหน้าชั้นล่างสุดออกแบบเหมือนห้องเรือยังตั้งปืนใหญ่หันออกทุกทิศ

มหาวิหารเจอรินิโม (Jeronymos)

หอคอยนี้เปิดให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชม ตั้งแต่เวลา 9 นาฬิกา เป็นต้นไป พวกเราได้ขึ้นไปชมตามห้องต่างๆ หลวงพ่อ พระวิเทศธรรมรังษี ได้ขึ้นไปสำรวจครบทุกห้อง และชั้นบนสุดมีหอคอยอยู่สี่มุมทำนขึ้นป็นิ่งสมาธิบนนั้นด้วยบรรยากาศเงียบสงบ อากาศเย็นสบายเพราะอยู่ริมแม่น้ำเตजूปากอ่าวสู่มหาสมุทรแอตแลนติก และมองเห็นทัศนียภาพทั้งทางฝั่งทะเลและตัวเมืองลิสบอนอย่างชัดเจน

มหาวิหารเจอโรนิโม (Mosteiro de Jeronymos)

นอกจากหอคอยแห่งเบเล็ง แล้วยังมีเวลาเหลือคุณสุขุมก็เลยพาคณะเข้าชมมหาวิหารเจอโรนิโมซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันเป็นโบสถ์ใหญ่และเก่าแก่สไตล์มานูเอลไลน์ ซึ่งสร้างขึ้นโดยกษัตริย์มานูเอลที่ 1 ในต้นศตวรรษที่ 16 ซึ่งเป็นยุคทองและเจริญรุ่งเรืองที่สุดของโปรตุเกส นำเงินจากประเทศโพ้นทะเลมาสร้าง

หลุมฝังศพนักบุญภายในวิหาร

ขึ้นเฉลิมพระเกียรติของพระองค์ ปัจจุบันเป็นที่ไว้พระศพของบรรดากษัตริย์ของสำคัญๆ ในอดีตของโปรตุเกส เป็นโบสถ์เดียวที่ได้รับความเสียหายน้อยที่สุดในครั้งเกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ของโปรตุเกสเมื่อ 200 กว่าปีมาแล้ว (ค.ศ.1755) จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวครั้งนั้นทำให้โบสถ์และสิ่งก่อสร้างสำคัญๆ ถูกทำลายไปเป็นจำนวนมาก แต่โบสถ์หลังนี้ยังคงสภาพดีทุกๆ อย่าง

ภายในโบสถ์ที่ใหญ่โตโอ่อ่ามีเสาสถูงและพาดานโค้งตามแบบศิลปะโกธิคผสมผสานกับศิลปะแบบโปรตุเกสได้อย่างลงตัว และมีเอกลักษณ์เฉพาะ ด้านหลังของห้องโถงใหญ่ (ห้องสวดมนต์และทำพิธี) เป็นตึกสี่เหลี่ยมเป็นที่พักอาศัยของบาทหลวงและแม่ชี มีทางเดินโดยรอบเหมือนวิหารคต ตรงกลางเป็นสวนหย่อม และน้ำพุ รูปแบบเหมือนโบสถ์ในนิกายแคธอลิกโดยทั่วไปแต่ที่โดดเด่นคืองานด้านศิลปะและความเก่าแก่ที่ผ่านการเดินทางของประวัติศาสตร์อันยาวนาน

พวกเราไปถึงวันนั้นเป็นเช้าวันอาทิตย์ ภายในโบสถ์แน่นขนัดไปด้วยคริสตศาสนิกชน ที่มาฟังคำสอนจากบาทหลวงที่ทำพิธีและสวดมนต์อ่อนนวยพระเจ้า บรรยายภาคคึกคักพลุกพล่าน

ด้านในวิหารजेโรมิโม

ไปด้วยผู้คนที่ทั้งนักท่องเที่ยวและชาวพื้นเมืองที่ยังเคร่งครัดศาสนา
ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ โดยแบ่งออกเป็น นิกาย
แคทอลิก 97 เปอร์เซ็นต์ และโปรเตสแตนต์ 2 เปอร์เซ็นต์ นอก
นั้นเป็นศาสนาอื่นๆ อีก 1 เปอร์เซ็นต์

เสริมปัญญา ฉลองศรัทธา ที่กำเปียบกำบฏ

นอกจากมหาวิหารजेโรมิโมแล้ว คณะได้เดินทางสู่
ทำเนียบท่านทูตเพ็ญศักดิ์ ชลารักษ์ เอกอัครราชทูตไทย ประจำ
กรุงลิสบอน ที่ได้นิมนต์ไว้ให้ไปเจริญพระพุทธรูปและถวายภัต
ตาคารเพล ตั้งแต่ทราบข่าวอันเป็นมงคลว่าจะมีพระสงฆ์ไทยจาก
สหรัฐอเมริกาจะมาแวะเยี่ยมในโอกาสที่ได้เดินทางมาประชุมที่
ประเทศสเปน โดยผ่านการติดต่อและแนะนำโดยคุณอัชฌา ห่วง
(พี่แดง) จากวอชิงตันดี.ซี. ซึ่งเป็นพี่สาวของแท้ๆ ของคุณอรนุช
ภริยาท่านทูตฯ ดังนั้นรายการทุกอย่างจึงได้ดำเนินไปด้วยความ
เรียบร้อย

ทำเนียบสถานทูตไทยในกรุงลิสบอน

เมื่อพระสงฆ์ทั้ง 9 รูปเดินทางมาถึงทำเนียบ ท่านทูตฯ พร้อมด้วยภริยาได้ลงมาต้อนรับด้วยตนเองและนิมนต์พระธรรมทูตเข้าไปที่ห้องรับแขก ซึ่งได้จัดโซฟาเอาไว้เป็นอาสน์สงฆ์เรียบร้อยแล้ว โดยได้ตั้งโต๊ะหมู่บูชา และขันน้ำมนต์ไว้เสริจรรยา ได้เวลาพอสมควร ท่านทูตเพ็ญศักดิ์ จตุตถ์เทียนบูชาพระรัตนตรัย พิธีกรนำไหว้พระสวดมนต์ สมทานศีล 5 แล้วอาราธนาพระปริตร พระสงฆ์ทั้งหมดเจริญพระพุทธมนต์ จบแล้วถวายภัตตาหารเพล

ในวันนั้นนอกจากข้าราชการสถานทูต โดยมีท่านทูต และภริยา เป็นประธานแล้ว ยังมีพ่อค้าประชาชน ผู้ที่มาประกอบธุรกิจร้านอาหารไทยในลิสบอนและเมืองใกล้เคียงพอรู้ข่าวก็ได้นำอาหารหวานคาว มาร่วมทำบุญถวายเพลด้วยอีกหลายครอบครัว การถวายเพลในวันนี้จึงมีอาหารครบทุกภาคของประเทศไทย มีทั้งอาหารอีสาน อาหารเหนือ และบักซี่ใต้ นอกจากอาหารไทยภาคกลางยืนพื้นอยู่แล้ว ญาติโยมทุกท่านจัดมาด้วยความประณีตบรรจงและประจักษ์ชัดอย่างสุดฝีมือทราบที่ตั้งแต่ท่านทูตฯ เดินทางมารับตำแหน่งยังไม่ได้ทำบุญขึ้นทำเนียบเลย เพราะหาพระสงฆ์ จะประกอบพิธีลำบาก วันนี้ถือว่าเป็นวันอุดมมงคลที่มีพระสงฆ์

ข้าราชการสถานทูตและนักธุรกิจไทยมาร่วมทำบุญ

ถึง 9 รูป เดินทางมาโปรดถึงที่ และเป็นพระมหาเถระที่ทรงวิญญู
และคุณวุฒิจากวัดต่างๆ ในสหรัฐอเมริกา

หลังจากฉันภัตตาหารเพลเสร็จแล้ว ท่านทูต พร้อมด้วยพุทธ
ศาสนิกชนได้ถวายเครื่องไทยธรรม พระสงฆ์ให้พร และโดยได้รับ
ฉันทานุมัติจากคณะสงฆ์ได้นิมนต์ พระวิเทศธรรมรังษี (หลวงตาซี)
ให้กล่าวธรรมกถา เพื่อเป็นเครื่องเจริญศรัทธาของท่านทูตและ
ภริยา ตลอดจนข้าราชการ พ่อค้าประชาชนที่มาร่วมทำบุญในวัน
นี้ด้วยความปลื้มปิติใจเป็นอย่างยิ่ง ก่อนจะกลับหลวงพ้อ ได้มอบ
หนังสือ ข้อเขียนจากความคิด ชุดครูสี่หลวงตาสอน หนังสือศิษย์
ดีเชิดชูครู และรายงานการปฏิบัติศาสนกิจของพระธรรมทูตไทย
ในสหรัฐอเมริกา โดยสมัชชาสงฆ์ไทย ไว้เป็นที่ระลึกอีกด้วย

ชมบ้อมปราสาทโบราณ

หลังจากที่กลับมาเช็คอินเข้าที่พักแล้ว เวลา 14.00 น.
คุณสุขุม นำรถมารับคณะไปแวะเจริญพระพุทธรมณต์และเจิมร้าน
อาหาร บ้านไทย ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากโรงแรมที่พัก เพราะเจ้าของ
ร้านรอที่จะมีพระสงฆ์เดินทางผ่านมาจะได้นิมนต์ให้ทำพิธีเปิด
ร้านให้ ซึ่งวันนี้ก็ได้พระสงฆ์ถึง 9 รูปสมใจปรารถนา

เจริญพระพุทธมนต์เปิดร้านบ้านไทยในกรุงลิสบอน

เสร็จจากทำพิธีเปิดร้านอาหารแล้ว คุณสุชม นำคณะไปชม ป้อม Saint George ตั้งอยู่บนยอดเขาสูงพอดประมาณในย่านที่ เรียกว่า อัลฟามา(Alfama) เป็นย่านเก่าแก่ของเมืองลิสบอนที่มี ปราสาท คัชແຕ່ລູ້ คือ เซา จอร์จ (Castelo de Sao Jorge) เป็น ป้อมที่เก่าแก่มากป้อมหนึ่งสังเกตจากก้อนอิฐก้อนหินและสภาพ ในการก่อสร้าง ทั้งกำแพงและเชิงเทินอายุร่วม 1,000 ปี ลักษณะ ของลิสบอนในย่านนี้จะคล้ายๆ กับเมืองซานฟรานซิสโก ย่านถนน Lombart คือมีภูเขาเป็นเนินสูงๆ ต่ำๆ ถนนแคบๆ ไปด้วยก้อนหิน ก้อนเล็กๆ พื้นขรุขระเวลารถวิ่งจะไม่เรียบ โดยเฉพาะเขตที่เรียกว่า โมราเรีย (Mouraria) ซึ่งเป็นศูนย์กลางของพวกแขกมัวร์ในยุคก่อน บริเวณนี้ยังมีรถรางวิ่งรับส่งผู้โดยสารของชาวเมืองนี้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักจะชอบเดินไปตามตรอก ซอกซอยต่างๆ เพราะได้เห็น วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านจริงๆ

คณะของเราได้นั่งรถขึ้นไปจนถึงหน้าป้อมเป็นประตู ใหญ่ เดินผ่านเข้าไปชมความงามของตัวเมืองในยามบ่าย เพราะ มองจากที่สูงจะเห็นแม่น้ำเตจูลู และสะพาน 25 เมฆา ที่ทอดยาว ไปอีกฝั่งหนึ่ง และมองเห็นหลังคาบ้านที่มุงด้วยกระเบื้องสีแดง รูปทรงแปลกๆ รวมทั้งถึงยอดโดมของโบสถ์วิหารในศาสนาคริสต์

บนป้อมโบราณ St. George's Castle

มัสยิดของศาสนาอิสลาม และตึกงามที่สูงใหญ่ในย่านธุรกิจ ก่อนเดินทางกลับก็ไม่ลืมที่จะถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึก และจะต้องแวะร้านหนังสือ เพื่อซื้อหนังสือประวัติศาสตร์ ชื่อ All Lisboa and its Surrounding ในการเก็บข้อมูล ไปสการ์ตสวยๆ และแผ่นซีดีเพลงพื้นเมืองสำหรับประกอบเสียงในวิดีโอที่ได้บันทึกบรรยากาศต่างๆ ไปเรียบร้อยแล้ว ให้ได้ทั้งภาพและเสียงที่สมบูรณ์

ลงจากป้อมโบราณนี้แล้ว จุดต่อไปก็คือนั่งรถข้ามสะพานแขวนประวัติศาสตร์นั้นชื่อจริงๆ ว่า Ponte 25 de Abril หรือสะพานอนุสรณ์ 25 เมษายนแห่งการปฏิวัติ อีกฝั่งหนึ่งของแม่น้ำเตजूเป็นเมืองใหม่กำลังขยายเมืองมีหมู่บ้านและศูนย์การค้าใหญ่ๆ ผุดขึ้นมาใหม่อย่างมากมาย จุดสำคัญที่พวกเราจะไปชมคืออนุสาวรีย์พระเยซูคริสต์ ที่ยืนกางแขนตระหง่านสูงเด่นมองเห็นแต่ไกล เหมือนกับจะอ้าแขนรับเอาศาสนิกของพระองค์ให้อยู่ในอ้อมกอดด้วยความรัก และความเมตตา

พอเข้าไปใกล้ๆ ก็ยิ่งทึ่งในความรักรวมศรัทธาของชาวคริสต์ที่ลงทุนสร้างรูปเคารพนี้ เพื่อประกาศความยิ่งใหญ่ และให้เป็นสัญลักษณ์ของเมืองที่มีศาสนาคริสต์นิกายโรมันแคธอลิก

เจริญรุ่งเรืองทั้งในอดีตและปัจจุบัน คณะของเราเดินเข้าไปข้างในฐานของรูปปั้นซึ่งสูงใหญ่ขนาดตึก 10 ชั้น นี่ยังไม่รวมรูปปั้นองค์พระเยซู ต้องขึ้นลิฟท์ขึ้นไปจนสุดแล้วเดินบันไดเวียนอีก 75 ชั้นจึงถึงสุดยอดของฐานรูปเคารพนั้น เป็นลานกว้างพอสมควรสามารถเดินรอบได้และมองเห็นวิวของเมืองลิสบอนทั้งเมืองเก่าและเมืองใหม่บนสองฝั่งของแม่น้ำเตजू มองออกไปไกลถึงปากอ่าวของมหาสมุทรแอตแลนติก มองเห็นสะพานแขวนที่ยาวที่สุดของลิสบอน คือสะพาน วาสโก ดากามา สร้างข้ามแม่น้ำเตजूช่วงที่กว้างที่สุดความยาวของสะพาน 16 กิโลเมตร และที่มองเห็นชัดเจนที่สุด คือ สะพาน 25 เมษายนสุรณี ซึ่งทอดตัวยาวตรงมายังบริเวณอนุสาวรีย์แห่งนี้

ออกจากอนุสาวรีย์นี้แล้วคุณสุขุมได้ขับรถพาชมชานเมืองในแถบที่เรียกว่าเป็นชนบทซึ่งเป็นระยะทางประมาณ 36 กิโลเมตรนั่งรถผ่านไร่องุ่น สวนไม้ก๊อก ที่ใช้ทำฝาจากขวดเหล้า ขวดไวน์ มีปลูกกันมากบริเวณชายฝั่งทะเล นอกเมืองลิสบอน นอกจากนั้นก็มีส่วนมะกอก ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจของเมืองนี้ ประชาชนชอบบริโภคทั้งผลและน้ำมันมะกอกใช้ปรุงอาหารแทบทุกชนิด

มาคราวนี้ได้ชมสภาพบ้านเมืองทั้งที่เป็นชนบทและในเมืองหลวงจริงๆ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ทุกๆ เมืองที่ผ่านไปจะเป็นเมืองเก่าแทบทั้งสิ้น มองไปบนยอดเขาหรือเนินดินสูงๆ จะเห็นปราสาทและวังโบราณ ตลอดถึงป้อมปราการต่างๆ ในปัจจุบันปราสาทบางแห่งทางการได้ปรับปรุงเป็นโรงแรม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ไปพัก และดื่มด่ำกับความเก่าแก่โบราณได้บรรยากาศแบบย้อนยุค “จนบางครั้งมีนักท่องเที่ยวมาเล่าประสบการณ์ตรงให้ฟังว่า เคยเจอสิ่งเร้นลับบางอย่างในปราสาทโบราณเหล่านั้น เช่น ได้ยินเสียงกองทหารเดินสวนสนามในเวลาตึกสงัด หรือไม่ก็ได้ยินเสียงหัวเราะของหญิงสาว บางครั้งก็ได้กลิ่นน้ำหอมแปลกๆ ฟังๆ ดูแล้วก็น่าตื่นเต้นชวนขนหัวลุกเหมือนกัน” แต่คณะของเรา

ป้อมปราสาทเก่าแก่ของเมืองลิสบอน

ที่มาคราวนี้ก็ไม่ขอลองหรือก ขอพักโรงแรมห้าดาวใหม่ๆ ดีกว่า
จะได้ไม่ต้องสวดมนต์ไล่ผีฝรั่ง !

รถวิ่งอ้อมไปข้ามสะพานยาวอีกด้านหนึ่งที่จะเข้าสู่ตัวเมือง
ลิสบอน เป็นเจตนาของไกด์เราที่จะให้ผ่านสะพานยาวที่สุดของ
โปรตุเกส มีชื่อว่า Vasco da Gama bridge เป็นสะพานแขวนที่
สร้างด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ความยาว 16 กิโลเมตรเชื่อม
ระหว่างเมืองต่างๆ ทางตอนเหนือของกรุงลิสบอน เปิดใช้
อย่างเป็นทางการเมื่อปี ค.ศ. 1998 นี้เอง

มองดูนาฬิกาประมาณสองทุ่มกว่าแล้วแต่ตะวันยังไม่ลับขอบ
ฟ้าเพราะเป็นช่วงฤดูร้อนพระอาทิตย์จะตกดินประมาณ 3 ทุ่มกว่า
แสงสุดท้ายของวันนี้ส่องผ่านกลุ่มเมฆตกกระทบกับผืนน้ำที่เรียบ
สนิทในแม่น้ำเตजू เป็นบรรยากาศที่สวยงามน่าประทับใจยากแก่
การบรรยาย อีกด้านหนึ่งของสะพานงามมีตึกสูงชันของฝั่ง
แม่น้ำเห็นควั่นหมอกอ่อนๆ ในยามเย็นไหลผ่านหลังคาบ้านสีแดง
รูปทรงแปลกตา ที่ปลูกลดหลั่นลงไปตามไหล่เขาจนถึงขอบทะเล
และฝั่งแม่น้ำ มองออกไปอีกด้านเห็นน้ำทะเลสีน้ำเงินเข้มราบ

ตัวเมืองลิสบอน มองออกไปเห็นแม่น้ำเตजू

เรียบเหมือนแผ่นกระจกไร้เกรียวคลื่นรบกวน เห็นแต่เรือใบสีขาว
ลอยมาแต่ไกลลิบๆ เป็นสีสรรให้เกิดบรรยากาศในยามเย็น
เหมือนเรามองภาพวิวของจิตรกรผู้มีฝีมือดีมาแต่งแต้มไว้ให้ชม
แต่นั่นมันเป็นบรรยากาศจริงๆ จึงขอเก็บเอาภาพและคำบรรยายนี้
มาฝากแทนความทรงจำ

เรือใบลำน้อยลอยล่องอยู่กลางทะเล
เป็นเสน่ห์ของพื้นน้ำสีน้ำเงินเข้ม
ทะเลไม่เคยหลับ สายน้ำไม่เคยหยุดนิ่ง
เหมือนจิตมนุษย์ไม่เคยหยุดนิ่ง
แต่หลับไหลด้วยกิเลสนิทรา !

สะพาน 25 de Abril bridge.

July 16, 2004

รับอรุณวันใหม่ด้วยจิตใจเบิกบาน ระลึกถึงวัย และกาลเวลาที่ผ่านไปดีใจที่เรายังมีชีวิตอยู่ถึงวันนี้ เปิดม่านหน้าต่างมองออกไปเห็นแต่สภาพเมืองเก่าแก่อายุกว่าพันปีในอดีต แต่ปัจจุบันก็กลายเป็นบ้านเรือนและสิ่งก่อสร้างใหม่ๆ ตามยุคตามสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

มองหน้าต่างอีกด้านหนึ่งก็จะมองเห็นสะพานเหล็กสูงตระหว่านระฟ้า นั่นคือสะพาน 25 เมษายนสวรรค์ สะพานนี้มีความสูงและสร้างได้ใหญ่มาก ขนาดแค่คำนวณด้วยสายตาก็สูงกว่าตึก 10 ชั้น เพราะว่าโรงแรมที่พักก็อยู่ใต้สะพานนี้พอดี แสงแดดตกกระทบในยามเช้าจะมองเห็นได้ชัดมากราวสะพานทาสีแดงตัดกับท้องฟ้าสีคราม มีก้อนเมฆสีขาวตั้งขึ้นเป็นช่อเป็นชั้น มองจากข้างล่างขึ้นข้างบนจะเห็นเหมือนกับว่าสะพานนี้เป็นตัวเชื่อมระหว่างพื้นดินกับท้องฟ้า เพราะตัวสะพานทอดยาวหายเข้าไปในก้อนเมฆ ซึ่งมองดูแล้วก็แปลกดี นี่เราไม่ได้ฝันไปนะ เพราะเพิ่งตื่นนอนใหม่ๆ กำลังตีמדากับบรรยากาศในตอนเช้าวันนี้

เจ็ดโมงเช้าได้เวลาอาหารเช้าพอดี หลวงพ่อประธานฯ นัด

ทุกรูปพร้อมกันที่ห้องอาหารของโรงแรมที่พัก มีอาหารเช้าแบบ บัฟเฟต์ ให้เลือกตามชอบใจทั้งหลายหลายสไตล์และรสชาติ หลวงพ่อเจ้าคุณฯ ทั้ง 3 รูปนั่งโต๊ะเดียวกัน โดยมีญาติโยมที่ติดตาม คอยตักอาหารถวายและดูแลอย่างใกล้ชิด ฉันทัดอาหารเข้าเสร็จ แล้วรอเวลาจนถึงประมาณ 10 โมงเช้าคุณสุขุมนารถมารับพร้อมกับคนขับรถชื่อ Tiagao เพื่อไปฉลองศรัทธาญาติโยมเจ้าของร้าน สวัสดิ์ ได้นิมนต์ไว้ตั้งแต่วันที่ไปฉันเพลที่สถานทูต ร้านนี้ตั้งอยู่ที่ เมืองคาสโคส (Cascais) ซึ่งจะต้องนั่งรถออกไปจากลิสบอน ประมาณ 1 ชั่วโมง รถ วิ่งเลียบชายฝั่งทะเล(มหาสมุทรแอตแลนติก) ออกไปนอกเมืองหลวง บรรยากาศก็เหมือนบางแสน หรือพัทยาบ้านเราแต่ว่าโปรตุเกสนั้นมีความเก่าแก่และมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ที่สำคัญคือเขาอนุรักษ์สถานที่สำคัญ ๆ เอาไว้ได้หมด ไม่ว่าจะเป็นท่าเรือ ป้อมปืนใหญ่และประภาคาร (Lighthouse) บางแห่งมีอายุตั้งหลายร้อยปีก็ยังมีปรากฏให้เห็น เป็นเสน่ห์ของประเทศ นี้เลยทีเดียว

รถวิ่งไปตามถนนที่เลี้ยวลดคดเคี้ยวไปตามริมฝั่งทะเลใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ก็มาถึงเมืองคาสโคส เป็นเมืองเล็กๆ แต่มีนักท่องเที่ยวเยอะมาก ถนนแคบๆ หากที่จอดรถไม่มีต้องเอารถไปจอดอีกที่หนึ่งแล้วก็เดินเข้าซอยไปอีกประมาณ 500 เมตร ก็ถึงที่ร้านสวัสดิ์ เมืองคาสโคสนี้เป็นเมืองน่ารักและมีเสน่ห์เมืองหนึ่งที่น่าเดินเพราะมีบรรยากาศที่เงียบสงบและสะอาดสะอาด ถนนปูด้วยหินอ่อนชิ้นเล็กๆ อาคารบ้านเรือนจะทาสีชมพู หรือไม้สี ขาวปนสีครีม ซึ่งเป็นสีที่หวานมองแล้วสบายตา บางบ้านก็มีไม้ดอกเลื้อยไปตามกำแพง และปลูกดอกไม้กระถางเล็กๆ ที่ชอบหน้าตาซึ่งทำให้บ้านมีชีวิตชีวา มีสีสันแปลกตา และที่สำคัญชาวเมืองนี้มีอัธยาศัยร่าเริงใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเองกับแขกบ้านแขกเมือง โดยเฉพาะเมื่อเขาเห็นพระสงฆ์ไปที่นั่นด้วยเครื่องแต่งกายที่แปลกตาก็ยิ่งทำให้เขาเกิดความสนใจเข้ามา

เดินในตรอกเมืองคาสไคส์ (Cascais)

ทักทาย ยิ้มให้หรือไม่ก็โบกไม้โบกมือแสดงความเป็นมิตรทำให้แขกผู้มาเยือนมีความประทับใจมาก

เมืองคาสไคส์ (Cascais) เป็นเมืองที่อยู่ไม่ไกลจากลิสบอนเท่าไรนัก ตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำเตजू เมืองนี้ตามประวัติสร้างขึ้นโดยดยุคแห่งอัลบา ชาวสเปน ในปี ค.ศ.1579 โดยในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 เมืองคาสไคส์ ถือว่าเป็นเมืองท่าที่สำคัญมาก จนถึงช่วงปี ค.ศ. 1926 บทบาทของเมืองได้ถูกยกระดับขึ้นโดยการสร้างเส้นทางรถไฟขนส่งสินค้าเป็นเส้นทางแรกในโปรตุเกสระหว่างเมืองคาสไคส์ กับลิสบอน

ประวัติศาสตร์ที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งของคาสไคส์ก็คือในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้นบรรดากษัตริย์และขุนนางของประเทศในยุโรปที่กำลังตกอยู่ในสภาวะสงคราม ได้อพยพลี้ภัยมาตั้งรกรากอยู่ในบริเวณเมืองนี้เป็นจำนวนมาก เช่นพระเจ้าอุมแบร์โตแห่งอิตาลี, กษัตริย์คาร์ลที่ 2 แห่งโรมาเนีย, เจ้าชายสเวนแห่งสวีเดน, เชื้อพระวงศ์แห่งราชวงศ์ฮับสบูร์ก และดยุกแห่งวินด์เซอร์ เป็นต้น

เจริญพระพุทธรณ์ตั้งฉลองศรัทธาที่ร้านสวัสดิ์

อันพลฉลองศรัทธาที่ร้านสวัสดิ์

ร้านอาหารไทยที่มีชื่อเสียงในเมืองคาสโคสนี้คงไม่มีร้านไหนเทียบร้านสวัสดิ์ได้ เพราะเป็นร้านที่ใครๆ ก็รู้จักเนื่องจากร้านได้ลงตีพิมพ์โฆษณาในหนังสือท่องเที่ยวของเมืองนี้ด้วย ร้านนี้เป็นของคนไทยชื่อจิราภรณ์ แต่งงานกับชาวโปรตุเกสแล้วได้ทำธุรกิจนี้มาประมาณ 6 ปี แต่ไม่เคยทำบุญที่ร้านเลยเพราะไม่เคยมีพระสงฆ์เดินทางผ่านมาจากเมืองนี้ พอได้ข่าวจากสถานทูตว่า จะมีพระธรรมทูตจากสหรัฐอเมริกามาเยี่ยมที่ลิสบอน ก็เลยรีบไปติดต่อและนิมนต์ให้พระมาเจริญพระพุทธรณ์เป็นการทำบุญร้านใหม่ไปในตัว

ร้านนี้ตกแต่งภายในแบบไทยๆ และออกสไตล์ทางเหนือ เพราะเจ้าของร้านเธอเป็นคนเชียงใหม่ โดยเน้นการโชว์ศิลปะแบบไทยๆ และพระพุทธรูปศาสนา ที่หน้าประตูทางเข้ามาจะมีพระพุทธรูป ประดิษฐานเอาไว้ มีกระถางธูป เขิงเทียน และแจกันดอกไม้ ตั้งไว้พร้อมสรรพและถัดเข้ามาอีกห้องหนึ่งก็จะเป็นแสดงดนตรีไทย เวลาแขกมารับประทานอาหารก็จะเล่นดนตรีไทยมีการเดี่ยวจะเข้

ให้ฟังกันสดๆ เลย นอกจากนี้ก็มีการโชว์ภาพจิตรกรรมฝาผนังแบบไทยๆ โชว์ไว้ทุกๆ ห้อง และมีไม้สักแกะสลักแบบศิลปะทางภาคเหนือของไทยประดับไว้ตามมุมห้องต่างๆ ด้วย

อาหารที่จัดถวายเพลวันนี้ เป็นอาหารแบบไทยภาคกลาง อาหารทางภาคเหนือมีแกงฮังเล และขนมจีนน้ำเงี้ยว และอาหารจานเด็ดวันนี้เป็นอาหารโปรตุเกส ซึ่งคุณ Joukim สามีคุณ จิราภรณ์เป็นคนcook ด้วยตนเอง เป็นอาหารประเภทปลาตัวใหญ่ เนื้อขาว ในเมนูยอดฮิตเรียกว่า “บาคัลเยา อาบราซ-(Bacalhau a Braz) ปลาคอดแห้งผัดกับหัวหอมและมันฝรั่งหั่นเป็นเส้นเล็กๆ แล้วใส่ไข่ให้เกาะกันเป็นแพ เห็นบอกว่ามีกรรมวิธีในการปรุงที่ต้องใช้เวลาพอสมควร ต้องแช่น้ำไว้นานถึง 3 คืนก่อนที่จะนำมาผัดกับน้ำมันมะกอก แต่งหน้าด้วยมะเขือเทศและมะกอกดอง ส่วนรสชาติก็คล้ายกับผัดเปรี้ยวหวานของไทย แต่ก็แปลกที่มีส่วนผสมกับน้ำมันมะกอกเป็นหลัก และชาวโปรตุเกสนิยมรับประทานปลากันมาก มีกรรมวิธีในการปรุงอย่างต่างๆ กัน จนมีผู้เปรียบเปรยว่าคนโปรตุเกสสามารถปรุงอาหารจากปลา ถึง 365 เมนูในหนึ่งปี คือกินปลาได้ทุกวันโดยไม่ซ้ำวิธีปรุงอาหารนั่นเอง

คุณจิราภรณ์ สามีชาวโปรตุเกส และลูกชาย เจ้าของร้านสวัสดิ์

ฉันเพิ่งฉลองคริสต์มาสเสร็จแล้วได้ให้ศิลปินให้พรแก่เจ้าภาพ
หลวงพ่อก็ได้ประพรมน้ำพระพุทธรูป และแจกของที่ระลึกแก่
เจ้าของร้านโดยมีลูกประจำ จากพระครูศรีพิพัฒน์นาภรณ์(พระสิริ
ธรรมวิเทศ) เกรียญหลวงพ่อกุณ จาก ดร.พระมหานิกม ทำให้
เจ้าภาพปลื้มใจจนน้ำตาไหล ก่อนกลับเธอยังได้นิมนต์ให้มา
เยี่ยมโปรตุเกสอีก ถ้ามีโอกาสจะนำลูกชายไปบวชสามเณรที่วัด
ไทยฯในอเมริกาช่วงปิดเรียนภาคฤดูร้อน

จากนั้นคุณสุขุม ได้นำคณะไปแวะชมปากเหวลึกลงไป
ทะเล ซึ่งมีรูปร่างแปลกมาก เป็นโขดหินที่โดนน้ำทะเลกัดเซาะลึกลง
ลงไปมีหินเป็นรูปร่างแปลกๆ เวลาโดนคลื่นทะเลกระทบจะได้ยิน
เสียงดังและมีน้ำแตกกระจายเป็นฟองสวยดี ก่อนกลับได้บันทึก
ภาพไว้เป็นที่ระลึกด้วย

ออกจากเหวลึกริมทะเล ไปต่อที่ Caba De Roca หรือ Cape
of Rock เป็นแหลมสุดแผ่นดินของทวีปยุโรปฝั่งตะวันตก เขาบอก
ว่าถ้าเดินเรือตรงไปก็จะพบกับประเทศบราซิล ในอเมริกากลาง ที่
แหลมแห่งนี้มีเสาหินปักอยู่บนยอดเป็นรูปไม้กางเขน และมีบท
กวีนิพนธ์ของโปรตุเกสจารึกไว้ว่า “ณ ที่ตรงนี้เป็นที่สุดแห่งแผ่นดิน
และเป็นที่นี่เริ่มแห่งน้ำ”

จากนั้นเรามุ่งหน้าไปยังเมืองซินตรา(Sintra) เพื่อไปชม
ปราสาทโบราณที่อยู่ในท่ามกลางป่าไม้และภูเขาที่สูงชัน รถได้วิ่ง
ลัดเลาะไปตามไหล่เขาที่คดเคี้ยวและสูงชันอีกด้านหนึ่งมองเห็นทะเล
อากาศข้างนอกดีมาก ต้องให้ไซเฟอร์เปิดกระจกรับอากาศบริสุทธิ์
แทนที่จะอุดหูหายใจเอาแอร์คอนดีชั่นภายในรถเท่านั้น รถวิ่งขึ้น
เขาสูงไปเรื่อยๆ ถนนยิ่งแคบและเลี้ยวลดเรื่อยๆ แต่มีต้นสนภูเขา
ต้นใหญ่สองข้างทางดูเหมือนป่าสนจะกลืนถนนทั้งสายหาย
เข้าไปกลายเป็นป่าใหญ่ต้นสนภูเขาแผ่กิ่งก้านประสานกันอยู่ข้าง
บนเหมือนกับหลังคารวมชาติ แสงดวงอาทิตย์ไม่มีสิทธิ์ที่จะส่อง
ลงถึงพื้นดินเลย

“ที่สุดแผ่นดิน ที่เกิดแห่งน้ำ” ตะวันตกสุดของแผ่นดินทวีปยุโรป

กำลังนั่งชมธรรมชาติเพลินๆ รถได้วิ่งทะลุป่าที่บอบออกไป อีกด้านหนึ่งของภูเขา แล้วเข้าเขตตัวเมืองซึ่งก็ยังคงอยู่ในป่า มองเห็นปราสาทที่อยู่บนยอดเขาสูงรูปร่างแปลกตาโผล่ขึ้นมาจากป่า ไม้สีเขียวสด

เมืองซินตรา (Sintra) เมืองโบราณในหุบเขา และมีป้อมปราการอยู่บนยอดภูเขาสูง เป็นฐานที่มั่นของพวกแขกมัวร์ในสมัยโบราณ ปราสาทนี้ได้รับการประกาศเป็นมรดกโลก จากองค์การยูเนสโก เพราะเป็นเมืองเก่าแก่ มีสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และยังคงสภาพที่สวยงามที่สุดเมืองหนึ่งของโปรตุเกส เมืองนี้มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจที่รู้จักกันดี คือ ย่านอิชตีฟานีอา และเขาเปดรู ถนนทุกสายปูลาดด้วยอิฐก้อนเล็กๆ และหินแกรนิตสีเทา ถนนแคบๆ เหมาะกับการใช้รถม้าในสมัยโบราณเท่านั้น ส่วนมากนักท่องเที่ยวก็จะเดินชมเมือง และหาซื้อของที่ระลึกตามร้านกิฟต์ช็อปที่อยู่ตามหัวมุมถนนโดยทั่วไป

ถนนคนเดินนี้ก็เป็นเสน่ห์ของเมืองอย่างหนึ่งและคงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว บ้านเรือนก็เป็นแบบโบราณ สร้างไว้บนไหล่เขา มีหน้าต่างบานเล็กๆ ฝาบ้านติดกระเบื้องลายครามแบบ

พระราชวังโบราณเมืองซินตรา (National Palace of Sintra)

โบราณ และประดับด้วยกระถางดอกไม้เล็กๆ ปลุกห้อยหรือไม้กวาดแขวนไว้พองาม ทุกๆ บ้านจะมีลักษณะนี้ หรือบ้านไหนที่มีกำแพงก็จะปลูกไม้ดอกชนิดเถาวัลย์ขึ้นปกคลุมกำแพง มีดอกไม้สีสวยๆ ห้อยย้อยลงมาประดับกำแพงบ้านทำให้มีชีวิตชีวายิ่งขึ้น

ศูนย์กลางของเมือง มีปราสาทเก่าแก่ชื่อ ปาลาซีอู นาซีอู นาล ดา วิล่า (Palacio Nacional da vila) เป็นปราสาทเก่าแก่ของกษัตริย์โปรตุเกสในสมัยศตวรรษที่ 15 ส่วนปราสาทที่โดดเด่นและเป็นสัญลักษณ์ของเมืองนี้คือ ปราสาทเปนา (Palacio da Pena) สร้างอยู่บนยอดเขาสูงด้านตะวันออกเฉียงใต้ของเมือง และมีป้อมปราการชื่อ คัชเตลู่ ดุซ โมรูส (Castelo dos Mouros) ซึ่งภายในป้อมนี้ยังมีแหล่งเก็บน้ำของพวกแขกมัวร์ให้ปรากฏอยู่ ส่วนปราสาทอื่นๆ ในเมืองจำนวนมากมาย ได้ถูกปรับเปลี่ยนเป็นโรงแรมที่พักของนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นที่นิยมของพวกนักอนุรักษ์ของเก่า และต้องการหาประสบการณ์แปลกๆ ซึ่งบางครั้งก็เกิดเหตุการณ์ชวนขนหัวลุกอยู่บ่อยๆ

หลวงพ่อกษ หน้าวังโบราณ (National Palace of Sintra)

พวกเราได้เข้าชมปราสาทหลังที่เก่าแก่ที่สุด ฐานรากของตึกก่อด้วยหินและอิฐถือปูน พื้นและเพดานเป็นไม้เนื้อแข็ง ขัดเงาและตกแต่งลวดลายด้วยศิลปะชั้นสูงของโปรตุเกส ได้เดินชมห้องต่างๆ ที่สร้างได้อย่างน่าอัศจรรย์ยิ่ง เพราะสมัยโบราณเครื่องมือเครื่องมือหนักๆ ก็ใช้แรงคนทั้งนั้น ลำพังแค่เราเดินขึ้นภูเขาชมก็เหนื่อยแล้ว แต่นี่เป็นการสร้างปราสาทอยู่บนยอดเขาสูงได้บรรยากาศได้ดีมด้ากับธรรมชาติ

พวกเราได้เดินชมห้องต่างๆ เช่นห้องบรรทม ของกษัตริย์ ห้องทรงงาน ห้องเลี้ยงรับรอง และห้องครัว สัญลักษณ์อีกอย่างหนึ่งของปราสาทนี้ถ้ามองด้านนอกก็จะเห็นปล่องควันไฟจากครัวหลวงนี่เอง มีท่อส่งควันเหมือนกับท่อโรงสีข้าวสมัยเก่า แต่เป็นที่น่าเสียดายที่เราไม่ได้รับอนุญาตให้ถ่ายภาพก็เลยได้แต่เก็บเอาสิ่งที่ได้พบเห็น ความรู้สึกที่ประทับใจมาถ่ายทอดเล่าเป็นตัวหนังสือเท่าที่จะถ่ายทอดได้ แต่รู้สึกทึ่งในความสามารถและสติปัญญาของมนุษย์ในสมัยโบราณ ที่สามารถสร้างสรรสิ่งต่างๆ ทั้งทาง

ด้านสถาปัตยกรรม, ปฏิมากรรม และจิตรกรรมไว้ให้นุชนรุ่นหลัง
ได้ศึกษาเรียนรู้ และมีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง
ซึ่งรวมแล้วก็คือความเป็นชาตินั่นเอง

แวะชมกองหยีบก่อนอำลา

ก่อนที่จะอำลาเมืองโบราณชินตรา ได้แวะร้านขายหนังสือ
โปสการ์ด และของที่ระลึกอื่นๆ เพื่อเก็บไว้แทนความทรงจำ แต่
ในร้านนี้มีของหวานและเครื่องดื่มประเภทน้ำชา กาแฟด้วย
อย่างอื่นก็ไม่สนใจเท่าไร แต่เมื่อเหลือบไปเห็นขนมชนิดหนึ่ง
เหมือนขนมทองหยีบ ทองหยอดบ้านเรา ก็เลยอดไม่ได้ที่จะถาม
ว่าใครเลียนแบบใครกันแน่

ปรากฏว่าได้ความรู้ใหม่ ขนมหวานของโปรตุเกสมีมากกว่า
200 ชนิด และของหวานดั้งเดิมก็มาจากพวกแขกมัวร์ ซึ่งมีแหล่ง
ปลูกอ้อยอยู่ที่เกาะมาเดยร่า ฉะนั้นขนมหวานของโปรตุเกสจึงมี
ส่วนผสมสำคัญจากอ้อย และน้ำตาลที่มีรสหวานมากๆ เช่น
ดง โรดริเกซ (Dom Rodrigues) คือ ขนมหวานทำจากไข่แดง น้ำตาล

และอัลมอนต์ แล้วนำไปห่อกระดาษสีเป็นชิ้นๆ และอีกอย่าง เรียกว่า ตาร์ตี ดีอ อะเม็งดูอ้า (Tarte de Amendoa) คือขนมไข่ใส อัลมอนต์และน้ำตาล

คนไทยเมื่อไปโปรตุเกส จะคุ้นเคยกับขนมหวานประเภทนี้ มาก และที่มาของเรื่องก็คือ มีสุภาพสตรีชาวโปรตุเกส ท่านหนึ่งชื่อ ท้าวทองกิบม้า ได้นำวิธีทำขนมต่างๆ เข้ามาเผยแพร่ตั้งแต่สมัย กรุงศรีอยุธยา และสตรีชาววังของไทยก็ได้นำมาปรับเปลี่ยน ดัดแปลงจนกลายเป็น ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง สังขยา ขนมฝรั่ง ลูกชุบ ฯลฯ ในปัจจุบัน ด้วยประการ ฉะนี้

เล่าเรื่องเมืองโปรตุเกส และสเปน ที่ผู้เขียนได้เดินทาง ผ่านแวะชมสถานที่ที่เป็นประสบการณ์ตรง ถึงจะใช้เวลาไม่มากนัก ได้พบปะผู้คน ได้เห็นด้วยตา และได้สัมผัสด้วยใจ (ความรู้สึก) เป็นเพียงบางเศษเสี้ยวแห่งความทรงจำเท่านั้นนำมาเล่าให้ท่านผู้อ่านได้อ่านเล่นๆ เท่านั้น ไม่ได้เจาะลึกในแง่ประวัติศาสตร์ หรือ เรื่องเศรษฐกิจ การทหาร การเมือง หรือเรื่องวัฒนธรรมของประเทศนี้แต่อย่างใด เป็นการบันทึกเตือนความทรงจำเท่านั้น อาจจะมีบางเรื่อง หรือบางสถานที่ที่ผิดพลาดคราดเคลื่อนไม่ตรงกับความเป็นจริง ผู้เขียนก็ต้องขออภัย จากท่านผู้รู้ และขออน้อมรับคำติชมเพื่อเป็นการเสริมเพิ่มความสมบูรณ์และเป็นกำลังใจในการเขียนเรื่องต่อไป

ภาคผนวก

บันทึกการเดินทาง เยี่ยมวัดไทย ในยุโรป 4 ประเทศ

หลวงพ่อมหาสุรศักดิ์ ชีวานนุโท (พระวิเทศธรรมรังษี) ได้รับนิมนต์จากพระมหาสุทัศน์ สุริโย เจ้าอาวาสวัดไทยมิวนิค ประเทศเยอรมัน ให้ไปร่วมงานทำบุญฉลองวัดครบ 3 ปีและฉลองวันมาฆบูชา โดยมีพระมหาถนัด อตถจาโร เป็นพระอนุจรติดตามทำหน้าที่บันทึกภาพถ่าย ภาพวีดีโอ และบันทึกการเดินทางไปด้วย และได้เดินทางเยี่ยมวัดไทยดูงานการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศต่างๆ อีก 3 ประเทศ คือ ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ เยี่ยมวัดพระศรีนครินทร์วราราม เมืองซูริค, ชมภูเขาน้ำแข็ง Tisliis ชมเมืองลูเซียน เป็นต้น ประเทศฝรั่งเศส เยี่ยมวัดเวฟูนาราม (ของชาวลาว) ชมพระราชวังแวร์ซายส์ (Versailles), หอไอเฟล (Eiffel Tower), เข้าชมโบสถ์ Montmartre และสุดท้าย คือ ประเทศอังกฤษ เยี่ยมชมวัดพุทธที่ปีป ลอนดอน, วัดอมราวดี และสถานที่ที่น่าสนใจในลอนดอน ชมพิพิธภัณฑน์หุ่นขี้ผึ้งของ Madame Tussauds ซึ่งมีชื่อเสียงก้องโลก, Tower of London, Tower Bridge เป็นต้น การเดินทางเยี่ยมชมวัดและดูงานพระพุทธศาสนาในยุโรป 4 ประเทศ ระหว่างวันที่ 27 กุมภาพันธ์ ถึง 13 มีนาคม 1997 รวมเป็นเวลา 15 วัน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 1997 เวลา 05.30 pm. ออกเดินทาง
จาก Dulles Airport โดยสายการบิน British Airways มุ่งหน้าไปยัง
ประเทศอังกฤษ แวะเปลี่ยนเครื่องที่สนามบิน London Heathrow
แล้วต่อเครื่องสายการบินเดิมไปยังเมือง Munich ประเทศเยอรมัน

เดินทางถึงประเทศเยอรมัน

February 27, 1997

เครื่องบินเข้าเขตเยอรมันและลงที่สนามบินเมือง Munich
ใช้เวลา 1.20 นาที พอเครื่องจะลงปรากฏว่าทัศนวิสัยไม่ค่อยดี มี
ฝนตกและท้องฟ้ามีดครึ้มตลอด แต่แล้วก็ปัดน้ำเครื่องลงได้
อย่างปลอดภัย

เมื่อเครื่องจอดสนิทเข้าที่แล้วผู้โดยสารก็เริ่มทยอยลงและ
เรียงแถวเข้าตรวจประทับตรา Passport ของเจ้าหน้าที่ตรวจคน
เข้าเมือง ปรากฏว่าไม่มีความยุ่งยากอะไรเพียงแต่ถามว่า มาอยู่ที่
Munich จะพักที่ไหน ก็บอกว่าพัก Wat Thai E.V. และเขาถามว่า
จะอยู่ที่นั่นกี่วัน ก็ตอบว่าประมาณ 5 วัน เจ้าหน้าที่ก็เลยประทับ

ตราให้แล้วเสร็จ เดินผ่านด่านเข้ามาก็เป็นที่ Claim กระเป๋า โดยมีเจ้าหน้าที่ของเยอรมันยืนคุมอยู่ที่จะเอารถเข็นมารับกระเป๋า เจ้าหน้าที่คนนั้นขอเงิน 2 มาร์ค แต่ไม่มีเงินมาร์คให้ เขาก็เลยบอกว่ามีเงินปอนด์ก็ได้ ขอ 1 ปอนด์ มีอยู่ 1 ปอนด์พอดีที่ได้รับทอนจากการซื้อของที่ Heathrow Airport ตอนแวะเปลี่ยนเครื่องที่ลอนดอนก็เลยเสร็จเรียบร้อย

หลังจากที่รับกระเป๋าแล้วเดินออกมา ท่านพระอาจารย์มหาสุทศน์มารับพร้อมกับโยมคนไทย แต่ก่อนที่จะกลับวัดท่านอาจารย์มหาสุทศน์ก็สั่งกาแฟสไตล์เยอรมันให้คนละ 1 แก้วใหญ่ ก็รู้สึกรสชาติถึงใจดีจริงๆ เพราะว่ามีแต่รสขมและรสมันเพราะใส่นมสดแต่ไม่มีน้ำตาล ดื่มกาแฟเสร็จก็ออก

วัดไทยมิวนิค

Marienplatz

เดินทางจากสนามบินเมือง Munich ผ่านบริษัทผลิตรถยนต์ BMW ที่ใหญ่ที่สุดอยู่ชานเมืองมิวนิคนี้เอง และรถได้วิ่งตามถนนสายหลักเหมือนกับ Interstate ในสหรัฐฯ ถนนกว้างด้านละ 3 เลนส์ และจากนั้นรถก็วิ่งออกมาเรื่อยๆ มองเห็นสภาพบ้านเรือนและพื้นที่ทำการเกษตรของชาวเยอรมัน สภาพดินที่อุดมสมบูรณ์ มองดูแล้วเป็นสีดำคล้ายกับที่ดินแถบภูเขาไฟ รถวิ่งผ่านชุมชนต่างๆ ไปเรื่อยๆ จนเข้าสู่เขต ชานเมือง จึงถึงวัดไทยมิวนิค

ถึงแล้ววัดไทยมิวนิค ตัวบ้านเป็นบ้านเก่าอายุหลายสิบปี มีรั้วรอบขอบชิดแน่นหนาดีพอสมควร ลักษณะตัวบ้านมีทั้งหมด 3 ชั้นทั้ง Basement แต่เจ้าของอนุญาตให้เช่าแค่ 2 ชั้นเท่านั้น เดือนละ 2,800 มาร์ค และอีกหลังหนึ่งเป็นหลังเล็กอยู่ในบริเวณเดียวกัน ใช้เป็นห้องปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน และเป็นที่พักของญาติโยม จากต่างถิ่นที่มาเยี่ยมวัด ก็เหมาะสมกับสภาพของวัดดีเหมือนกัน ถ้าเป็นหน้าร้อนก็คงจะสบายกว่านี้ แต่นี้เป็นหน้าหนาวยังต้องพึ่งฮีตเตอร์ตลอดเวลา

หลังจากที่นำกระเป๋าขึ้นไปเก็บแล้ว ท่านพระอาจารย์มหาสุทนต์ ได้นำทัวร์สถานที่ภายในบริเวณวัดได้เดินดูห้องต่างๆ ชั้นที่หนึ่งที่เราเช่าได้ มีห้องพระประธาน เป็นห้องกว้างพอสมควร ซึ่งท่านพระอาจารย์เล่าว่า บ้านนี้เจ้าของเป็นนักศิลปะและบริเวณที่ทำห้องพระประธานนี้เป็นห้อง Gallery ของเขา ซึ่งทางวัดก็ได้ปรับปรุงเป็นห้องพระประธาน มีอาสน์สงฆ์อีกด้านหนึ่งซึ่งพระนั่งได้ถึง 7 รูป และอีกด้านหนึ่งตั้งโซฟาเอาไว้รับแขกฝรั่งที่นั่งพื้นไม่ได้

อีก 2 ห้องตรงกันข้ามกับห้องพระเป็นห้องทำงาน (office) ซึ่งก็มีโต๊ะทำงาน 2 ตัว เครื่อง Computer 2 ตัว มีทั้งภาษาไทย อังกฤษ และเยอรมัน มีเครื่องถ่ายเอกสารและเครื่องส่ง Fax ซึ่งเป็น Printer ไปในตัว

ในห้องทำงานนี้ท่านพระไพฑูริย์ก็ได้ให้การต้อนรับนำชมสถานที่และพูดคุยกันถึงเรื่อง

การทำงานเผยแพร่พระพุทธศาสนาในเยอรมัน ถัดออกไปจากห้องทำงานเป็นห้องสมุดซึ่งสามารถดัดแปลงเป็นห้องฉันภัตตา

หารเช้าได้อยู่ติดกับห้องครัว

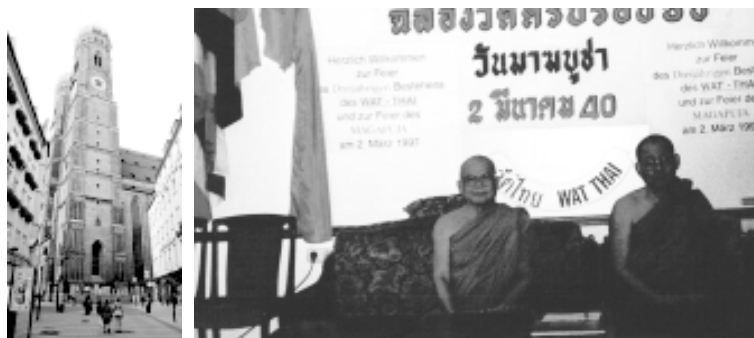
ส่วนชั้นบนก็เป็นห้องพักพระสงฆ์ ซึ่งมี 2 ปีกและมีบันไดตรงกลาง ปีก 2 ข้างก็ยังแบ่งได้อีกเป็นห้องใหญ่และห้องเล็ก รวมแล้ว 4 ห้องนอน สามารถใช้ประโยชน์ได้ทุกพื้นที่

ที่วัดไทยมิวนิคสวดมนต์เย็นเวลา 3 หุ่่ม เพราะธรรมเนียมที่นี่หลัง 3 หุ่่มไปแล้วจะไม่มีใครโทรศัพท์มารบกวน หยุดการรับแขก ทำวัตรสวดมนต์เย็นแล้วก็ขึ้นจำวัตรเลย

February 28, 1997

วันนี้ตื่นนอนแต่เช้ารับอรุณวันใหม่ที่วัดไทยมิวนิค ทำกิจวัตรตามปกติ ตอนเช้าวันนี้โยมว่าจะมาถวายภัตตาหารเช้าแต่มีเหตุขัดข้องมาไม่ได้ ท่านไพบูลย์ก็จกก็เลยถือโอกาสเป็นพ่อครัวจัดการถวายบะหมี่ต้มตามระเบียบรสต้มยำกึ่งก็ดีเหมือนกันนานๆ ได้ฉันทีก็เรียบร้อยไป

หลังจากทำภัตตกิจเสร็จแล้ว ช่วยพระอาจารย์มหาสุทัศน์ ทำผ้าระบายหลังมานที่อาสน์สงฆ์พระเจริญพระพุทธรณ์และจัดเตรียมสถานที่จะทำบุญอีก 2-3 วันนี่ ทำเดี่ยวเดียวก็เสร็จเพราะไม่มีอะไรมาก จากนั้นก็ได้เวลาฉันเพลพอดี ทำบุญ ตั้งทุน \$100 และมอบเงินบริจาคจากวัดไทย \$ 700 หลวงพ่อท่านเพิ่ม \$ 300 รวมเป็นเงินถวายวัดทั้งสิ้น \$1,100

หลวงพ่อฯ และพระมหาสุทัศน์ สุริโย วัดไทยมิวนิค

วันนี้มีญาติโยมมาทำกับข้าวถวายเพลหลายคนส่วนมาก
เป็นคนอีสานทั้งนั้น มาจากขอนแก่น, หนองคาย, สกลนคร และ
อุดรธานี เป็นต้น

เยี่ยมเบบค่ายนรกนาซี

ท่านพระไพฑูริย์กิจพาเดินจากวัดไปขึ้นรถไฟที่สถานีรถไฟ
Allash เพื่อที่จะไปชมสถานที่ค่ายกักขังนักโทษการเมืองสมัย ฮิตเลอร์
และสถานที่เขาประหารชาวยิวในสมัยหลังทำสงคราม
โลกครั้งที่ 2

เวลา 13.10 น. นั่งรถไฟ S. Bahn จากสถานี Allash ไปลงที่
สถานี Dachau จากนั้นนั่งแท็กซี่ต่อไปลงที่ KZ (ค่าย) จ่ายค่ารถ
13.15 น. แต่ท่านไพฑูริย์จัดการ

ภาพแห่งโศกนาฏกรรมในค่ายนรกนาซี

ตึกกองบัญชาการที่เหลือไว้เป็นพิพิธภัณฑ์แห่งความโหดเหี้ยม

บริเวณข่ายกักกันนักโทษการเมืองและเชลยศึก ยังทิ้งร่องรอยแห่งความโหดเหี้ยมทนทุกซ์ทรมานและเจ็บปวดอย่างแสนสาหัสในอดีต

เมื่อเดินผ่านกำแพงใหม่เข้าไปก็จะถึงกำแพงเดิม ซึ่งเมื่อก่อนก็จะเต็มไปด้วยลวดหนามและคุคลอง มีป้อมปืนอยู่ด้านหน้าตลอดแนวกำแพงด้านละ 4 ป้อม แน่นหนาถ้าใครคิดจะหลบหนีก็คงต้องตายสถานเดียว บริเวณค่ายแห่งนี้กว้างขวางมาก ประมาณด้วยสายตาแล้วคงไม่ต่ำกว่า 500 ไร่ มีสิ่งปลูกสร้างที่ยังเหลือไว้เป็นอนุสรณ์ก็คือตึกกองบัญชาการทหาร เป็นรูปตัว U ซึ่งใช้เป็นสถานที่จัดนิทรรศการภาพถ่ายความโหดเหี้ยมทารุณของภัยสงครามโดยจัดแสดงตั้งแต่การเกิดสงครามเมื่อเยอรมันได้ทำสงครามกับประเทศต่างๆ และผลกระทบจากสงคราม จนมาถึงสงครามล้างเผ่าพันธุ์ชาวยิว ซึ่งผู้นำเยอรมันสมัยนั้นคือ ฮิตเลอร์ได้ก่อกรรมทำเข็มนไว้มากจนเป็นตราบาปให้ชาวโลกได้ประณามเยอรมันถึงความโหดเหี้ยมไร้มนุษยธรรมที่ฮิตเลอร์ได้ทำไว้กับชาวยิว

อีกภาพ
แห่งความเศร้าสลด

ภาพถ่ายเหล่านั้นได้จัดแสดงไว้โดยละเอียดเห็นแล้วก็มีแต่ความเศร้าสลดใจ ตรงกลางของห้องนิทรรศการจัดเป็นโรงหนังฉายภาพถ่ายสมัยสงครามและสภาพศพในค่ายกักกันให้ชม

เดินชมบริเวณค่ายประมาณ 4 ชั่วโมง ออกจากห้องนิทรรศการแล้วไปดูเตาเผาศพยังรักษาสภาพให้เห็นความอนาถใจห้องรมแก๊ส เป็นห้องเหมือนห้องอาบน้ำรวม ต่อท่อแป๊บเข้ามาแล้วไล่พวกเชลยศึกเข้าไปเหมือนไปอาบน้ำ เสร็จแล้วก็ปล่อยแก๊สพิษออกมาตามท่อ พวกสุดดมเข้าไปก็ล้มตายกันเป็นเบือเพราะต้องการประหยัดกระสุน ไม่อยากยิงเป้า

และที่ยิงเป้าก็มีให้เห็น คือทำทุกวิถีทางที่จะฆ่านุชนุษย์ด้วยกันให้ตายทีละมาก ๆ

และสถานที่สุดท้ายที่เข้าชม คือ โบสถ์ในศาสนาต่างๆ ได้สร้างขึ้นภายหลังเพื่อทำพิธีอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย ก่อนอำลาจากหลุมศพและคราบน้ำตาเหล่านั้นได้พบกับคุณลุงคนหนึ่ง ชื่อว่าลุง Moetine เขาเล่าว่าเมื่อเกือบ 40 ปีก่อนเขาก็อยู่ในค่ายนรกนี้เหมือนกัน ทำหน้าที่แจกอาหารแก่พวกทหาร และโชคดีที่รอดตายออกมาได้ เขาได้นำภาพถ่ายเก่าๆ ซึ่งเป็นศพบ้างความทารุณบ้างมาให้นักท่องเที่ยวได้ซื้อหาไว้เป็นที่ระลึก และข้าพเจ้าได้เลือกไว้ 2 แผ่นในราคา 10 DM.

จากนั้นได้เดินดูบริเวณโบสถ์ของศาสนาต่างๆ ที่มาสร้างขึ้นเพื่อทำพิธีสวดส่งวิญญาณของพวกที่เสียชีวิต มีทั้งของคริสต์นิกายต่างๆ เช่น Orthodox, Catholic, Jews และอื่น ๆ อีกหลายโบสถ์

พวกเราเดินออกจากค้ายี่เวลาประมาณ 4 โมงเย็นกว่าๆ เดินไปนั่งรถเมล์กลับไปขึ้นรถไฟที่สถานี Dachau เหมือนเดิม การคมนาคมของเมือง Munich ส่วนมากจะเป็นรถไฟและรถเมล์ ส่วนรถเก๋งส่วนตัวไม่ค่อยมีมาก และคนที่จักรยานยังพอมิให้เห็น

นั่งรถไฟเข้าไปในเมืองผ่านสถานี Allach ที่หน้าวัดไทย Munich แล้วผ่านสถานี Obermenzing, Laim และ Hackebwcke ตามลำดับ แล้วก็ถึงสถานี Bahn House คือจุดศูนย์รวมรถไฟ มีทั้งหมด 5 ชั้น ทั้งใต้ดินและบนดิน ดูเป็นสายขั้วกัไขว้กันไปหมด จุดศูนย์รวมนี้ก็คล้ายๆ สถานีรถไฟหัวลำโพงในกรุงเทพฯ แต่ของเยอรมันทันสมัยมากกว่า

เดินดูของขายส่วนใหญ่เป็นของที่ระลึกบริเวณ Mall ในสถานีรถไฟ มีร้านต่างๆ ซึ่งเป็นจุดสี่แยก บนถนนมีรถรางและรถเมล์วิ่งด้วยกัน ข้างล่างเป็นรถไฟใต้

นอกจากได้ถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึกแล้วที่ขาดไม่ได้คือต้องซื้อโปสการ์ดเมือง Munich

ไว้เป็นที่ระลึกด้วย ก่อนจะกลับพวกเราก็เลยแวะร้านกาแฟ เพราะว่าเดินเสียจนเหนื่อยยังไม่ได้ดื่มอะไรเลย ก็เลยแวะดื่มกาแฟและชาร้อน รวมทั้งเข้าห้องน้ำด้วยประมาณ 15 นาที เข้าห้องน้ำทุกแห่งในประเทศในยุโรปต้องเสียสตางค์ด้วยนะ

คณะญาติโยมจากเบอร์ลิน

March 1, 1997

วันนี้ตื่นนอนแต่เช้าตามปกติ ทำกิจวัตรตามเคย มีญาติโยมที่มาจากกรุงเบอร์ลิน พักกันเต็มห้องพระประธาน เลงดการสดมนต์ทำวัตรเช้ากลับขึ้นห้องพักผ่อนนั่งจดบันทึกและอ่านหนังสือจนถึงเวลา 8.00 น. จึงได้ฉันเช้าเป็นข้าวต้ม เสร็จแล้วก็ไม่มีอะไร ขึ้นไปห้องท่านไพบุรณีย์ คุยกันบ้างอ่านหนังสือบ้างจนถึงเวลา 11.00 น. ฉันเพลร่วมกันมีทั้งหมด 6 รูป คือที่วัดไทยมิวนิค 2 รูป วัดพุทธวิหารเบอร์ลิน พระครูวิมลสรนาถ และพระอาจารย์ไพโรจน์ จาก Frankfurt และหลวงพ่อกับข้าพเจ้า วันนี้มีญาติโยมมาร่วมทำบุญถวายเพลมากเป็นพิเศษ เป็นการทำบุญก่อนวันจริงเพราะบางคนไม่สามารถจะมาวันอาทิตย์ได้ ก็เลยรีบมาทำกัน

หลังจากฉันเพลแล้ว ทางคณะญาติโยมจากวัดพุทธวิหารเบอร์ลิน นำโดยท่านพระครูวิมลสรนาถ ออกไปทัวร์ชมเมือง ข้าพเจ้าก็เลยติดรถท่านออกไปด้วย นิมนต์หลวงพ่อกับท่านก็ไม่ไปด้วย

รถวิ่งรอบเมืองชมสนามกีฬาโอลิมปิค และไปชมสวน English Garden เป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่มาก มีสถานที่สร้างขึ้นเป็นอนุสรณ์แก่กษัตริย์ของเยอรมันเป็นจำนวนมาก มีศาลาทรงจีนด้วย

พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ทำบุญฉลองวัดครบ 3 ปี

เวลา 19.00 น. พระสงฆ์และอุบาสกอุบาสิกาสิกขตมณฑลทำ
วัตรเย็นร่วมกัน

ท่านพระครูวิมลสรนาถ (พ.ม. สิริ) นำสวดมนต์ ทั้งธรรม
จักรและบทสวด 12 ตำนานครบหมดทุกบท และบำเพ็ญสมาธิ
ภาวนาจนถึง 2 ทุ่มครึ่ง จากนั้นพัก 30 นาที แล้วมีรายการพระ
สงฆ์พบประชาชน โดยหลวงพ่อกล่าวกับญาติโยม และเจ้าคุณ
พระสิริวุฒิเมธี เจ้าอาวาสวัดศรีนครินทร์วราราม เป็นองค์บรรยาย
ธรรมจนถึงเวลา 4 ทุ่มครึ่ง จึงได้เลิกลาไปพักผ่อนกัน
ราตรีสวัสดิ์

March 2, 1997

ตื่นนอนแต่เช้าทำกิจวัตรประจำวันตามปกติ

เวลา 8.00 น. ฉันทภัตตาคารเช้าวันนี้เป็นข้าวหมูแดงและ
ขนมปังกาแฟ มีญาติโยมมาถวายหลายคน

เวลา 10.30 น. พระสงฆ์ทั้งหมดร่วมกัน ณ ห้องพระประธาน
และได้สวดเจริญพระพุทธมนต์ พระสงฆ์ทั้งหมด 9 รูป มีพระครู

บนรถไฟจากเมืองมิวนิค(เยอรมัน) ไปซูริค (สวิสเซอร์แลนด์)

วิมลสรนาถ, พระมหาสุรศักดิ์ ชีวานันโท, พระสิริวุฒิเมธี, พระมหาสุทัศน์ สุริโย, พระไพโรจน์, พระมหาถนิต อุตตจารี, พระไพฑูลย์กิจ, พระมหา ก้องเกียรติ, พระจิตตคุตโต (เป็นพระเยอรมัน แต่ไปอยู่ที่เคนมาร์ค)

งานวันนี้มีโยมมาร่วมเป็นจำนวนมากพอสมควร เฉพาะจากเบอร์ลินก็ประมาณ 20 คน และจากที่อื่นๆ อีกมากจนดูเหมือนว่าห้องพระประธานจะคับแคบอย่างเห็นได้ชัด

หลังจากเจริญพระพุทธมนต์แล้ว พระสงฆ์ทั้งหมดร่วมฉันภัตตาหารเพลร่วมกัน และจากนั้นญาติโยมรับประทานอาหารร่วมกัน เสร็จแล้ว

เวลา 1.00 น. พระสงฆ์ทั้งหมดและญาติโยมรวมกันที่ห้องพระประธานอีกครั้งหนึ่ง คณะญาติโยมจากเบอร์ลินร่วมกันถวายผ้าป่าเพราะว่าต้องรีบกลับ จากนั้นหลวงพ่พระมหาสุรศักดิ์แสดงธรรมเรื่อง “ศีล” เป็นที่ตั้งแห่งความดีทุกอย่าง และเทศน์เรื่องมาฆบูชาบ้างเล็กน้อย พระครูวิมลสรนาถ กล่าวนำถวายดอกไม้-ธูปเทียนเนื่องในวันมาฆบูชา จบแล้วญาติโยมสวดทำนองสรภัญญะ แล้วคณะจากเบอร์ลินเดินทางกลับ จากนั้น

ญาติโยมทั้งหมดร่วมกันถวายผ้าป่ากองต่างๆที่มาจากสถานที่อื่นอีกมากมาย

หลังจากที่ทำพิธีมาชุมนุมชาจบแล้ว ประธานกรรมการบริหาร วัดกล่าวขอบคุณแขกที่มาร่วมงาน เลขานุการสมาคมกล่าวถึงความจำเป็นมาของการสร้างวัดไทยมิวนิคในรอบ 3 ปี

จากนั้นท่านเจ้าคุณพระสิริวุฒิเมธีกล่าวสัมโมทนาธิเบตญาจบแล้วท่านอาจารย์พระมหาสุทัศน์กล่าวอนุโมทนาขอคุณญาติโยมและพระไพฑูริย์กิจกล่าวความในใจต่อญาติโยม จากนั้นหลวงพ่อบุญลย์กิจกล่าวให้โอวาทและกล่าวอนุโมทนาภา ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ เป็นอันเสร็จพิธี เวลา 16.30 น.

จากนั้นออกจากวัดเดินทางไปส่งท่านจิตตคุตโตที่สถานีรถไฟ Bahnhof ซึ่งท่านออกเดินทางโดยรถไฟ IEC กลับประเทศเดนมาร์ค

หลังจากที่ส่งท่านขึ้นรถเรียบร้อยแล้วก็เดินหาซื้อของที่ระลึกมี Cards เมือง Munich สวยหลายๆ ใบ และหนังสือประวัติ Baryarn ซึ่งเป็นเรื่องราวของชาวเยอรมันในรัฐนี้ โดยเฉพาะสิ่งสำคัญที่สุดในเมือง Munich ปรากฏว่าจ่ายประมาณ 30 DM. แล้วเดินไปที่ Marien platz ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางในเมือง Munich หรือภาษา Dutch เรียกว่า Muenchen ในบริเวณนี้จะมีตึกและโบสถ์สวยๆ เก่าแก่ และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของชาว Baryarn เป็นแหล่งประวัติศาสตร์ของเมืองนี้

March 3, 1997

วันนี้ตื่นนอนแต่เช้าตามปกติเวลา 5.30 น. ทำภารกิจส่วนตัวเสร็จแล้วทำวัตรเช้าเวลา 6.00 น. ใช้เวลาสวดประมาณ 30 นาทีเหมือนที่วัดไทยฯ ดิ.ซี. จากนั้นเข้าครัวทำอาหารร่วมกับท่านไพฑูริย์กิจและท่านพระไพโรจน์ ต้ม MAMA ตามเคย และมีขนมปังปิ้งและกาแฟตามสูตรทุกเช้าที่ไม่มีญาติโยมมา แต่ปกติแล้ว

พระวัดนี้ท่านก็ไม่ฉันเช้าอยู่แล้ว ตื่นเช้าขึ้นก็กาแฟกันคนละแก้ว ก็พอทำงานได้ต่อไปถึงเพล

หลังจากเสร็จภัตตกิจแล้ว ก็ชวนท่านไปบุญลยกิจและพระไปโรจน์เข้าไปซื้อของในเมืองเพราะว่าอย่างไรเสียก็ต้องซื้อปลั๊กที่เป็น Adapter มาต่อเครื่อง Charge Battery อีกอย่างต้องจองตั๋วให้หลวงพ่อไปโรจน์กลับ Frankfurt ในตอนบ่ายนี้

ออกจากวัดเวลา 8.30 น. ไปไม่ทันรถไฟ S. Barhn เที้ยว 8 โมง 15 นาที เลยคิดว่าจะไปรถเมล์ แต่พวกบอกว่ามันอ้อมไกล อาจจะไม่ทันเพลก็เลยตัดสินใจไปรถรถไฟซึ่งก็มาตามเวลา 9.15 น. สถานที่ๆ เราจะไปในเช้านี้ก็คงเป็น Marien Platz เพราะว่าเป็นจุดศูนย์กลางในการค้าขาย และเป็น Shopping Mall ที่ใหญ่ที่สุดใน Muchen เสร็จแล้วกลับไปฉันเพลที่วัดทันเวลาพอดี

เวลา 16.45 น. อำลาญาติโยมและกราบลาพระประธานที่ห้องพระ และถ่ายรูปหลวงพ่อไว้เป็นที่ระลึกกับอาจารย์พระมหาสุทัศน์ เสร็จแล้วออกเดินทางไปขึ้นรถไฟที่สถานี Allach เวลา 5.15 น. ถึงสถานี Hosbahahof เวลา 5.45 น.

ตอนนี้รู้สึกทุกข์ทรมานเหลือเกินเพราะว่าต้องลากกระเป๋าไปใหญ่น้ำหนักหลายกิโลกรัม เมื่อทุกรูปลงจากรถไฟแล้ว ต้องช่วยตัวเองตลอด หลวงพ่อก็ต้องหิ้วกระเป๋าเอง ส่วนพระมหาสุทัศน์ก็สะพายทั้งย่ามและกระเป๋า และพระบูชาอีก 2 องค์ ส่วนข้าพเจ้าเองก็สะพายย่ามซึ่งเต็มไปด้วยกล้องถ่ายรูปและกล้องวีดีโอ มืออีกข้างหนึ่งก็ลากกระเป๋าเดินทางไปใหญ่ ข้างในก็มีหนังสือธรรมะและผ้าจีวรของใช้ส่วนตัวที่นำไปจาก D.C. ก็หนักเหมือนกัน ต้องลากขึ้นบันไดเลื่อนและบางทีก็ต้องเดินขึ้นบันไดธรรมดา โอ๊ย... เช็ดจริงๆ ประเภทเอากกระเป๋าใหญ่ๆ หนักๆ ไปเมืองนอก และเดินทางไปกับรถไฟเช่นนี้ ครั้งนี้ก็นับว่าเป็นประสบการณ์ครั้งแรก ความผิดครั้งนี้จะเป็นครูในคราวต่อไป เมื่อถึงสถานี (หัวลำโพง มิวนิค) แล้วก็พาหลวงพ่อนั่งในห้องพัสดุโดยสารขาออกซึ่งเป็น

ห้องกระจก มีฮีตเตอร์ทำงานอยู่ตลอดเวลา ทำให้ไม่หนาวมาก และได้พักเหนื่อยไปด้วย

ส่วนพระอาจารย์มหาสุทัศน์กับข้าพเจ้าก็ออกไปเดินดูตารางการเดินรถ และสำรวจหาชานชาลา

เมื่อเห็นขบวนรถบน Board แล้ว เป็นขบวนที่ EC 98 Bavaria Munchen-Lindaw-Zurich รถออกเวลา 18.15 น. (เวลาของ Munchen)

พอได้เวลาพอสมควรแล้วเดินไปขึ้นรถไฟตู้ที่ 307 เลขที่นั่ง 63-64-65 ตามลำดับ เป็นรถไฟนั่งชั้น 2 สะดวกสบายมาก เบาะนั่งก็ใหญ่เหมือนในเครื่องบิน มีอาหารและเครื่องดื่มไว้คอยบริการ แต่ต้องซื้อด้วยราคาแพงพอสมควร พอนั่งเข้าที่เรียบร้อยแล้ว ท่านพระอาจารย์มหาสุทัศน์ก็สั่งกาแฟ 2 แก้ว ข้าพเจ้าขอน้ำดื่มขวดเล็กๆ เพราะดื่มกาแฟแล้วทำให้ปวดหัว (กาแฟยุโรปแก่เหลือเกิน) และซ็อกโกแลต 2 ห่อ แต่ข้าพเจ้าไม่ฉันเพราะว่ามึนหัววนมาก ราคา 18 DM. กว่า ท่านเล่าว่าคนที่นี้ดื่มเบียร์มากเป็นที่ 2 รองจากเชคโก ราคาน้ำดื่ม-กาแฟ จึงแพงกว่าเบียร์

รถไฟก็วิ่งไปตามสถานีๆ กำหนดคือ Zurich กำหนดถึงเวลา 22.23 น. (4 ทุ่ม 23 นาที) รถวิ่งผ่านสถานี Buchole, Memmingen, Lindou สุดเขตเยอรมัน แล้วเข้าเขตประเทศสวิสเซอร์แลนด์ (Switzerland) Bregonz, St. Marguthen สถานี St. Gallen, Wintuthur และ Zurich HB ตามลำดับ

ความรู้สึกรักของข้าพเจ้าที่อยู่ Munich 4 คืนกับ 5 วัน ได้พบเห็นสิ่งต่างๆ ที่หลากหลาย ทั้งประชาชนพลเมืองชาวเยอรมัน ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ ซึ่งเปลี่ยนแปลงง่ายมาก บางทีวันหนึ่งมีหลายฤดู ถึงแม้จะมีเวลาไม่นานแต่ก็ได้สัมผัสกับนิสัยของชาวเยอรมันทั้งที่เป็นวัยรุ่นและคนแก่ ด้วยตนเอง

คนแรก เป็นคนแก่ข้าพเจ้าได้พบกับลุง Martie ที่ค่าย Hitler ซึ่งเป็นอดีตทหารเก่า ใช้ชีวิตอยู่ในค่ายกักกัน ทำหน้าที่เป็นพ่อครัว

บรรยากาศรอบวัดพระศรีนครินทร์วราราม

เขาได้เล่าอะไรให้ฟังหลายอย่างเกี่ยวกับสงครามและความรุ่งเรืองในอดีตสมัยจอมเผด็จการนาซีมีอำนาจล้นฟ้า ก็ได้รู้ลักษณะนิสัยของชาวเยอรมันซึ่งเป็นคนเข้มแข็ง ทรหดอดทน ทั้งผู้หญิงและผู้ชายจะสามารถทำงานได้ เท่าๆ กันเป็นคนจริงจังและจริงใจ ไม่ค่อยมีเล่ห์เหลี่ยม

คนที่ 2 เป็นผู้หญิงวัยกลางคนชาวเบอร์ลิน เป็นคนขับรถเช่าให้คณะที่นำผ้าป่ามาจากวัดพุทธวิหาร เบอร์ลิน ซึ่งเท่าที่ข้าพเจ้าได้สังเกตโดยการได้นั่งรถไปเที่ยวชมเมืองกับคณะนี้ ได้เห็นเขาแสดงความซื่อตรงต่อเวลาและทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ที่สุด เขาจะพยายามหาสถานที่ที่จะให้ลูกทัวร์ได้เที่ยวชมให้มากที่สุด เป็นคนที่รับผิดชอบและเอาการเอางานคนหนึ่งที่ข้าพเจ้ารู้จัก

คนที่ 3 เป็นเด็กวัยรุ่นผู้หญิงซึ่งไปเจอที่สถานีรถไฟ Karleplatz ข้าพเจ้าได้เดินเข้าไปถาม Information เกี่ยวกับขบวนรถที่จะเดินทางไปลงที่สถานี Allach เธอก็อุตส่าห์อธิบายเป็นภาษาอังกฤษให้ฟังจนเข้าใจและเดินไปชี้บอกที่ป้ายแผนที่ นับว่าเธอมีน้ำใจอย่างน่าชมเชยยิ่ง รู้สึกประทับใจ

หน้าวัดพระศรีนครินทราราม

รถไฟจาก Munich เข้าเทียบท่าจอดที่ชานชาลาเมือง Zurich เวลา 22.28 นาทีตามเวลาท้องถิ่น ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 4 ชม. กับ 28 นาที

พอลงจากขบวนรถก็มีท่านเจ้าคุณพระสิริวุฒิเมธีมาต้อนรับพร้อมด้วยลูกศิษย์ คุณปีเตอร์ซ็บรทวิต และอีกสายหนึ่งคุณ Rita ลูกศิษย์ที่มีความเคารพนับถือท่านอาจารย์มหาสุทัศน์อีกสายหนึ่งมาเจอกันที่สถานีรถไฟเมือง Zurich

รถวิ่งออกจากสถานีรถไฟถึงวัดพระศรีนครินทราราม ใช้เวลาประมาณ 35 นาที ถึงวัด 5 ทุ่มพอดี สนทนาปราศรัย ตีฆาปาแฟกันเสร็จแล้วขึ้นห้องพักผ่อนโดยเจ้าภาพจัดให้หลวงพ่อกักห้องเดี่ยว และข้าพเจ้ากับอาจารย์พระมหาสุทัศน์พักอีกห้องหนึ่งด้วยความสะดวกสบาย

March 4, 1997

ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้โยมพ่อท่านเจ้าอาวาส

วันนี้ตื่นนอนแต่เช้าตามปกติเวลา 6.00 น. ทำภารกิจส่วนตัวเสร็จแล้ว ทำวัตรเช้าตามเคย และนั่งสมาธิจนถึงเวลา 7.00 น. จากนั้นออกเดินสำรวจบริเวณวัดและถ่ายรูปกันไว้เป็นที่ระลึก ทั้ง

ทำบุญอุทิศให้โยมพ่อท่านเจ้าอาวาส

ที่หน้าวัดและภายใน เสร็จแล้วได้เวลาฉันเช้าพอดี มีญาติโยมมาร่วมถวายเข้ากันหลายเจ้า รายการมีทั้งข้าวต้มและก๋วยเตี๋ยว ส่วนของหวานก็มี ผลไม้ก็มาก สดๆ จากเมืองไทย เสร็จแล้วข้าพเจ้าออกไปถ่ายวีดีโอ ข้างนอกอีกที่หนึ่งรอบๆบริเวณวัด ทั้งภายในห้องพระประธานและในห้องต่างๆ เสร็จแล้วนั่งพักคุยกันกับท่านมหาคำพองจนถึงเวลา 10.30 น. พระสงฆ์ทั้งหมดมาร่วมทำพิธีสวดเจริญพระพุทธมนต์ ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่โยมพ่อของท่านเจ้าคุณพระสิริวุฒิเมธี เจ้าอาวาส

สวดจบแล้วญาติโยมถวายสังฆทานและเครื่องไทยทาน ท่านเจ้าคุณพระสิริวุฒิเมธี ถวายปัจจัยไทยทาน \$50 และ 100 sfr. จากนั้นฉันภัตตาหารเพลร่วมกัน

เวลา 13.15 น. คุณแดงและคุณลัดดา ขับรถพาไปบ้านเมืองบนเขา ขึ้นกระเช้าไฟฟ้าไปดูหิมะพันปีบนยอดเขา Titlis ซึ่งสูงที่สุดในบริเวณนั้น ขึ้นไปชมถ้ำน้ำแข็งและไปจากรีกชื่อบนแผ่นไม้ ว่าครั้งหนึ่งข้าพเจ้าได้มาพิชิตยอดเขาแห่งนี้เป็นประวัติศาสตร์แห่งชีวิต

ในการขึ้นชมภูเขาในครั้งนี้ได้รับความรู้และความประทับใจหลายประการสิ่งแรกคือความประทับใจญาติโยมทั้ง 2 ที่ อุตุสห

ขับรถพาไปชมสถานที่ต่างๆ และต้องจ่ายค่าเข้าชมและค่าขึ้น
กระเช้าไฟฟ้าตกคนละ 45 Sfr. รวมพระ 4 รูปคือ หลวงพ่อ, อ.สุทัศน์,
พระมหาคำพอง และข้าพเจ้า

ญาติโยมแสนจะดีใจที่เห็นพระอัครคันตุกะมาเยี่ยมและ
อยากจะบริการให้ได้รับความประทับใจ จากนั้นไปชมสถานที่
สำคัญทางประวัติศาสตร์คือเมือง Luzern ซึ่งเป็นเมืองเก่าแก่
และมีทิวทัศน์ที่สวยงามมาก แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าพวกเรา
มาถึงเวลา 18.00 น. เป็นเวลาเย็นใกล้ค่ำ

ญาติโยมแนะนำให้แวะซื้อของที่ระลึกที่จะขาดไม่ได้เมื่อ
ใครมาที่เมืองนี้คือโรเล็กซ์นาฬิกาซึ่งเป็นของมีค่าและมีชื่อเสียงของ
Swiss ใครมาเยือนถิ่นนี้แล้วก็ต้องหาซื้อไว้เป็นของที่ระลึก

คณะของเราไปแวะซื้อที่ร้านคนไทยมีพนักงานทั้งหมดเป็น
คนไทย แต่เจ้าของเป็นคน Swiss พวกเราไม่ได้ซื้ออะไรมาก
นาฬิกาก็ไม่ได้ซื้อ เพียงแค่ซื้อโปสการ์ดของเมืองลูเซิร์นนี้ไว้เป็นที่
ระลึกเท่านั้น

จากนั้นเดินทางไปชมสะพานไม้เก่าแก่ ซึ่งเป็นสถานที่ทาง
ประวัติศาสตร์ น่าชมมาก ได้ถ่ายรูปและไม่ลืมซื้อโปสการ์ดสถานที่
แห่งนี้ไว้ด้วย

ออกจากสถานที่แห่งนี้เวลาประมาณ 19.15 น. จากนั้นเดิน
ทางกลับวัด อานน้ำ เก็บของใส่กระเป๋าเพราะว่าเตรียมออกเดินทาง
พรุ่งนี้ เวลา 21.00 น. ทำวัตรเย็นและนั่งสมาธิ จนถึงเวลา 10.15 น.
ถ่ายรูปร่วมกันเป็นที่ระลึก แล้วลาไปจำวัด

March 5, 1997 Zurich-Paris

วันนี้ตื่นนอนแต่เช้าเวลาประมาณตี ๔ ทำภารกิจส่วนตัว
เสร็จแล้ว เก็บของรอโยมมารับ เวลา 5.15 น. ท่านเจ้าคุณพระสิริ
วุฒิเมธีลงมาส่งและกราบลาท่านแล้วเรียบร้อย

เวลา 5.15 น. คุณ Rita ซึ่งเป็นชาวสวิส ที่มีความเคารพ

ยอดเขาสูง 10,000 ฟุต (Tisli Mountain)

นับถือท่านอาจารย์สุทัศนมากมารับไปส่งที่สถานีรถไฟ อากาศหนาวเย็นในยามเช้ามีตรอกวังฝาคันหมอกออกจากวัดไป

ถึงสถานีรถไฟ Bahnhof เวลา 5.30 น. รถรถไฟจะไปกรุงเบอร์ลิน เพื่อจะไปนั่งรถไฟ TGV. ที่นั่นเพื่อจะต่อไปยัง ปารีส เมื่อไปถึงได้เวลาพอดี คุณริต้า ขึ้นไปส่งบนรถหาที่นั่งให้เสร็จแล้วเธอก็ลากลับไป รถไฟออกเวลา 5.44 น. (Zurich)

ลาก่อนเมือง Switzerland แดนแห่งภูเขาหิมะสูง บรรยากาศบ้านเมืองสวยงาม มีแม่น้ำและทะเลสาบอยู่ทั่วไป เป็นแดนดินถิ่นไกลในฝันที่อยากจะมาเยือน และหลายคนที่เคยสนทนาด้วยบอกอยากจะไปเที่ยวเมืองสวิสสักครั้งในชีวิต บัดนี้ก็ได้มาสัมผัส 2 คืนกับ 1 วันเต็ม ได้เยี่ยมชมวัดไทย ในเมืองนี้ และได้พบปะกับคนไทยผู้นับถือพระพุทธศาสนา ยังคงให้ความอุปถัมภ์บำรุงพระเจ้าพระสงฆ์ และรักษาวัดวาศาสนาเป็นที่น่าปลื้มใจยิ่ง

ได้สัมผัสดินแดนแห่งความสวยงามด้านธรรมชาติ ภูเขาสูง สลับซับซ้อน ยังปกคลุมด้วยหิมะขาวโพลน ทะเลสาบที่ราบเรียบ ปรากฏจากคลื่นลม บ้านเรือนที่ปลูกลดหลั่นกันตามไหล่เขา

บรรยากาศแห่งธรรมชาติที่ค่อนข้างจะบริสุทธิ์ ถึงแม้ว่าความเจริญจะเข้าไปถึงแล้วก็ตาม ทุกซอกทุกมุมมีความสะอาด

สบายทั้งน้ำประปา-ไฟฟ้า-โทรศัพท์ และการคมนาคมต่างๆ ที่ทั่วถึงกันหมด

เมือง Zurich เป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจของสวิสเซอร์แลนด์ เป็นเมืองที่มีสนามบินใหญ่ที่สุดในสวิส

เมือง ลูเซิร์น เป็นอีกเมืองหนึ่งที่มีความเก่าแก่และมีทัศนียภาพที่สวยงามมาก ห่างจากเมืองซูริคใช้เวลาขับรถประมาณ 1 ชั่วโมง ตอนที่คณะของเราได้มีโอกาสเข้าชมเป็นตอนเย็นแล้วทำให้มีโอกาสได้สัมผัสบรรยากาศอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งสวยงามยากจะบรรยายได้ ทันใดนั้นก็เหลือบไปเห็นป้ายโฆษณาของการท่องเที่ยวเขาอธิบายคุณสมบัติของเมืองว่าดังนี้

The tourist route through Switzerland starts in Zurich.

Zurich is Switzerland's economic center and home of the country's largest airport.

Luzern is located just an hour away. We are now at the heart of the country and the point of departure for many excursions in Central Switzerland.

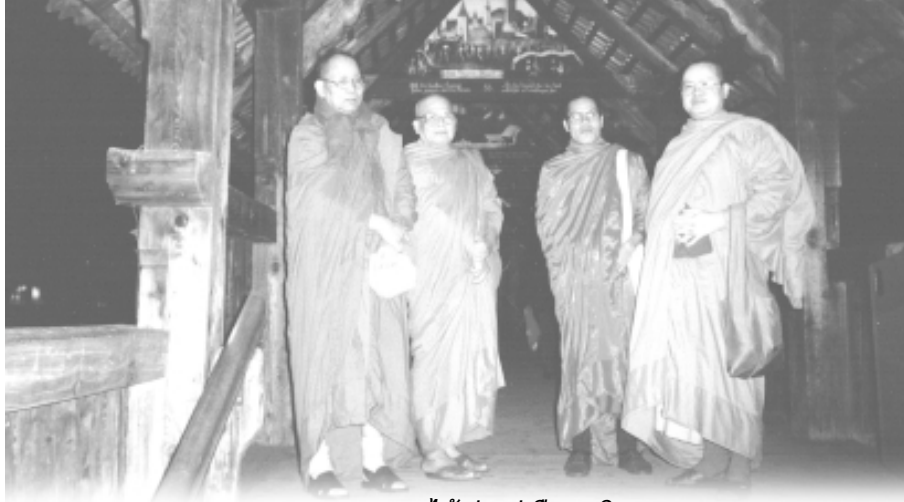
Lake Lurern: invites you to take boat ride. Visit the William Tell chapel or the William Tell monument in Actdof.

The Engelburg-Titlis region is Central Switzerland's most important winter skiing area.

Lurern is considered by many the world's most beautiful city. Kapell Bridge (the world's oldest wooden bridge) historic old quarter, Lion monument, Mussagge Wall, Center for Swiss folklore, important museums, Swiss transport Museum and Clacibe Gurden.

เวลา 6.56 น. รถไฟ TEV. ออกจากกรุงเบิร์น ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ในตอนเช้ารับอรุณวันใหม่ รถวิ่งผ่านหมู่บ้านเล็กหมู่บ้านใหญ่และทุ่งหญ้าเขตพื้นที่ทำการเกษตรของ Switzerland

Kappell Bridge สะพานไม้เก่าแก่เมืองลูเซิร์น (Luzerne)

บรรยากาศที่อบอุ่นด้วยแสงแดดอ่อนๆ กระทบกับยอดเขาซึ่งมีหิมะขาวโพลนปกคลุมอยู่ตลอดช่วงฤดูหนาว ทำให้มองเห็นประกายแสงเงินแสงทองสว่างจ้าจับขอบฟ้าอีกด้านหนึ่ง

ชาวไร่ชาวนาของ สวิตส์ กำลังออกไปทำงาน และตามหลังคาบ้านเรือนหลังเล็กๆ ที่ปลูกอยู่ตามไหล่เขาก็มองเห็นควันไฟพวยพุ่งออกจากท่อระบายควันทางหลังคา (chimney) เป็นบรรยากาศที่แปลกตาสำหรับผู้ที่เคยพบเห็นเป็นครั้งแรกในชีวิตก็เก็บเอาความประทับใจนี้เก็บไว้บนแผ่นฟิล์มบ้าง กับกล้องวีดีโอบ้าง และสิ่งที่จะลืมไม่ได้ก็คือได้ประทับใจในความรู้สึกยากที่จะลืมลง

รถไฟวิ่งผ่านไปเรื่อยๆ บางช่วงก็เป็นสะพานสูงมองเห็นทุ่งหญ้าโล่ง บางช่วงก็เจาะอุโมงค์ทะลุผ่านภูเขาใช้เวลาหลายนาทีกว่าจะผ่าน และบางช่วงก็วิ่งผ่านทะเลสาบสวยงาม อีกด้านหนึ่งเป็นภูเขาขูดสูงๆ บ้างต่ำๆ บ้างสลับกันไป ลาดลงจากไหล่เขาอีกด้านก็เป็นทุ่งหญ้าเขียวขจี มองดูแล้วเหมือนกับภาพฝันในจินตนาการของจิตรกรฝีมือดีแต่งแต้มด้วยสีสันทันทีเป็นความจริงและสถานที่จริง โดยกำลังจะกลายเป็นอดีตแห่งความทรงจำ เพราะรถไฟวิ่งผ่านไปเรื่อยๆ ด้วยความเร็ว 280 k/h.

เวลา 8.00 น. ตู้เสบียงบนรถไฟเปิดทำการ (Restaurant เคลื่อนที่) ท่านอาจารย์พระมหาสุทัศน์ กับข้าพเจ้าก็เดินไปสำรวจก่อน แล้วหลวงพ่อก็ตามไปที่หลัง ในตู้เสบียงนั้นยังไม่มีใครเลย เพราะเพิ่งเปิดให้บริการ พวกเราเป็นคณะแรกที่มาสั่ง Breakfast เช้านี้ ก่อนอื่นก็สั่งกาแฟตาม Style ฝรั่งเศส และ sandwich (Turkey) พร้อมด้วยน้ำเปล่าคนละแก้วพร้อมด้วยขนมปัง croissant รูปละ 1 อัน ตามด้วยขนมหวาน แต่ไม่มีใครฉันเพราะอิ่มแล้ว หวานจริงๆ

ภักตกิจบนรถไฟเช้านี้ก็เสร็จสิ้นไปแบบง่ายๆ ไม่มีพิธีการอะไร บางครั้งก็ต้องทำชีวิตให้เรียบง่าย สบายกับเป็นสมณะไม่ว่าจะเป็นการกิน การนอนและความเป็นอยู่อย่างอื่นๆ แบบพระ

รถไฟก็ทำหน้าที่วิ่งไปเรื่อยๆ มีจอดรับส่งผู้โดยสารบ้างบางสถานีตามเมืองสำคัญๆ ในชวงนี้คงเข้าเขตประเทศฝรั่งเศสแล้ว ดูจากลักษณะสถานีรถไฟและตัวอักษรที่เขียนบอกชื่อสถานี และชื่อเมือง มีชื่อเป็นภาษาฝรั่งเศส ที่จำได้ก็มี Mounadde, Dijon, ฯลฯ รถไฟวิ่งจากกรุงเบิร์น ถึง กรุงปารีส ใช้เวลา 4 ชั่วโมงกว่า ขบวนรถไฟก็เข้าเทียบที่ชานชาลาเวลา 11.26 น. ตามเวลาท้องถิ่น ของมหานครปารีส

ตอนลงจากรถไฟนี่ท่านพระอาจารย์มหาสุทนต์รู้สึกเป็น
ทุกข์มากเพราะวิตกว่าจะไม่มีใครมารับ เพราะว่าบอกชื่อสถานี
รถไฟผิดตั้งแต่โทรศัพท์บอกท่านอาจารย์จันทร์วัดลาวตั้งแต่เมื่อ
คืนนี้

พอลงจากรถได้ก็ตรงรี่เข้าหาตู้โทรศัพท์ แต่ปรากฏว่าจะใช้
การ์ดโฟนของประเทศเยอรมันก็ใช้ไม่ได้ ก็เลยหมดปัญญา จะ
เดินต่อไปหาซื้อการ์ดโฟน พอดีไปเจอโยมคนลาวชื่อ คำผิว ซึ่ง
ท่านอาจารย์จันทร์ให้มารับพอดี คุณโยมคนนี้มีความชำนาญใน
การรับส่งคนที่สถานีรถไฟนี่พอบอกขบวนรถไฟต้นทางก็เดาถูกว่า
ต้องมารับที่ชานชาลานั้นแน่นอน

พอโยมท่านนั้นเข้ามาทักทายและบอกว่ามารับไปวัด ทุก
คนต่างโล่งอกไปตามๆ กันคิดว่าคงจะได้กินข้าวถึง (ฉันเพลข้างทาง)
แต่แล้วทุกอย่างก็เป็นไปด้วยความเรียบร้อยไม่มีปัญหาอะไร

โยมรับขึ้นรถไปจะไปวัดก็กลัวไม่ทันเพลก็เลยแวะร้านแฮม
เบอร์เกอร์ ซื้อขึ้นมาฉันบนรถ แล้วก็ไปต่อ (ออกเดินทางกลับวัด)

นครปารีส ครั้งแรกในชีวิตที่สัมผัสตรงสถานีรถไฟก็คล้ายๆ
กับสถานีรถไฟหัวลำโพงแต่สถานีนี้ใหญ่โต ใ่อำ บรรดาสิ่งก่อสร้าง

อาคารบ้านเรือนและตึกรามก็แสดงออกถึงความเป็นสไตล์ยุโรป ตึกใหญ่ๆ เก่าๆ มีรูปปั้นและลวดลาย ต่างๆ ดูแล้วก็สวยงามไปอีกแบบหนึ่ง ส่วนถนนหนทางก็มีหลายสายแคบๆ ทั้งนั้น รถยนต์คันเล็กๆ จอดเต็มสองข้างถนนซึ่งก็แคบอยู่แล้ว ถ้าใครเคยอยู่ที่อเมริกาแล้วมาอยู่ที่ยุโรปนี้จะรู้สึกอึดอัด เพราะความแออัดยัดเยียดของผู้คนและบ้านเมือง ก็เป็นจริงอย่างว่า รู้สึกหายใจไม่ค่อยโล่ง ผู้คนก็เดินขวักไขว่ ส่วนอากาศวันนี้ก็ไม่ค่อยดี ท้องฟ้ามีดครึ้ม มีฝนตกปรอยๆ ด้วย ตามบรรยากาศของคนที่นี่ และหน้าหนาวของที่นี่เป็นธรรมชาติมาก ส่วนอากาศก็ไม่ค่อยหนาวเท่าไร พอทนได้

รถวิ่งออกจากกรุงปารีสไปตามถนนสายใหญ่เป็นทางด่วน คล้ายถนนรอบนอก (Beltway) ที่ อเมริกา เป็นถนนกว้าง 4 เลนส์ และตัดได้ตรงมาก วิ่งผ่านทุ่งนา ทุ่งหญ้าเขตการเกษตรซึ่งตอนนี้กำลังเตรียมดินที่จะทำการเพาะปลูก เพราะว่ามีหิมะเพิ่งละลายหมดไป และพื้นดินกำลังจะแห้ง บางที่ก็ใส่ปุ๋ยธรรมชาติ แล้วก็ปรับไถหน้าดินเตรียมที่จะลงพืชเอาไว้อแล้ว

รถใช้เวลาวิ่ง 45 นาทีในระยะทาง 60 กิโลเมตร ก็ถึงบริเวณวัดลาวชื่อว่า “วัดเวฟูนาราม” ซึ่งแปลว่าวัดป่าไฟ แต่ไม่มีต้นกอไฟสักต้นเดียว ฟังเป็นวัดชื่อใหม่ย้ายเข้ามาอยู่เมื่อไม่กี่เดือนมานี้เอง ตอนแรกวัดเก่าอยู่ในเขตตัวเมืองปารีส แต่ว่ามีสถานที่คับแคบมากไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติศาสนกิจของพระสงฆ์ และอำนวยความสะดวกแก่ญาติโยมเวลามาทำบุญ ก็เลยออกมาซื้อสถานที่แห่งใหม่นอกเมืองหลวงนครปารีส

สถานที่แห่งนี้เป็นบ้านเก่าแก่อายุนับร้อยๆ ปี มีเนื้อที่ประมาณ 2 ไร่ และมีสิ่งปลูกสร้างเป็นบ้านเก่า 2 หลัง บ้านหลังใหญ่มี 3 ชั้น จัดเป็นห้องพระประธานและห้องพักพระสงฆ์ ห้องครัวและห้องทำงาน (office) มีญาติโยมสูงอายุ มานอนวัดจำศีลภาวนาและทำกับข้าวถวายพระเช้า-เพล

พวกเราหลังจากกราบพระประธานเสร็จ สนทนาพูดคุย
ถามข่าวสารทุกซอกทุกกันแล้ว ได้ขึ้นพักห้องเดียวกัน 3 รูปเลยบนชั้นที่
2 ซึ่งอยู่ใกล้กับห้องน้ำสะดวกสบายพอสมควร ที่วัดนี้ลงทำวัตร
เย็นเวลา 19.00 น. เสร็จแล้วจำวัดเวลา 4 ทุ่ม

March 6, 1997

วันนี้ตื่นนอนแต่เช้าตามปกติเวลา 06.00 น. ทำภารกิจส่วนตัว-อาบน้ำแล้วทำวัตรเช้าเวลา 07.00 น. ใช้เวลาประมาณครึ่งชั่วโมงเสร็จแล้วฉันเข้าอาหารเช้าวันนี้เป็นข้าวเหนียว-ปลาร้า-ได้กรอกและกาแฟ-ขนมปัง (ขาวจี) เลือกฉันได้ตามอัธยาศัย

วันนี้หลังฉันเพลเสร็จเวลาบ่ายโมงครึ่งฉันเป็นคนขับรถพาออกไปชมสถานที่สำคัญของเมืองนี้ พร้อมด้วยท่านอาจารย์จันทรี หลวงพ่อพระมหาสุรศักดิ์ พระอาจารย์มหาสุทัศน์และข้าพเจ้า เพื่อเข้าชมพระราชวังแวร์ซายส์และหอไอเฟล ที่เป็นสัญลักษณ์ของเมืองปารีสนี้

หน้าพระราชวังแวร์ซายส์ (Versailles)

นั่งรถจากเมือง Le ferte เข้าปารีส ระยะทาง 60 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 1 ชม. และต่อไปยังพระราชวังแวร์ซายส์ (Versailles) พอเข้าเขตตัวเมืองแวร์ซายส์จะมองเห็นต้นไม้และป่าไม้สองข้างทางเขียวครึ้มไปหมด ถนนกว้างใหญ่ สองข้างทางเป็นต้นไม้ คล้ายๆ ต้นตะแบกทางบ้านเรา และตึกกรมบ้านช่องดูสวยงามสมเป็นประเทศมหาอำนาจในอดีตที่รุ่งโรจน์และมากด้วยศิลปะแห่งสถาปัตยกรรม

รถวิ่งเข้าเขตพระราชวังเห็นรถจอดเต็มไปหมด ทั้งรถเก๋งและรถบัสรับส่งนักท่องเที่ยวเต็มลานจอดรถ คณะของเราพอลงจากรถก็รีบถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึก เพราะว่าสถานที่แห่งนี้มีความแปลกตาด้านสถาปัตยกรรม และรูปปั้นของบุคคลสำคัญๆ

ด้านหน้าของพระราชวังแวร์ซายส์ เมื่อเดินผ่านประตูวิคตอเรียเข้าไปก็จะเป็นลานกว้างใหญ่พุ่มด้วยอิฐก้อนใหญ่สีเหลี่ยมจตุรัส ซึ่งก็ไม่ค่อยเรียบเท่าไรเพราะว่าเป็นของเก่าตั้ง 400 กว่าปีมาแล้ว คงอนุรักษ์ไว้เหมือนเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง

พวกเราเดินผ่านสนามหน้าตึก ท่านอาจารย์จันทรีเป็นคน
รีบเข้าไปซื้อบัตรผ่านประตู (Ticket) และทำหน้าที่ไกด์นำชมสถานที่
ที่สำคัญแห่งนี้ ท่านจ่ายค่าบัตรผ่านประตูคนละ 42 fr. จากนั้น
เดินขึ้นชั้นที่ 2 ของตึกใหญ่ (State Apartments)

ห้องแรกที่เราเข้าชมคือ Royal Chapel หรือโบสถ์ของศาสนา
คริสต์ประจำพระราชวังของฝรั่งเศส ภายในประดับตกแต่งสวย
งามมาก เป็นห้องสวดสำหรับกษัตริย์ บนเพดานเป็นภาพเขียน
บรรยายเรื่องพระเจ้าและการเผยแพร่ศาสนาคริสต์

ห้องที่ 2 คือ Hercules Room เป็นห้องประกอบพิธีทาง
ศาสนาเช่นเดียวกันและอยู่ใกล้โรงสวด สร้างขึ้นในปี ค.ศ.1682
และเสร็จในปี 1736

ห้องที่ 3 คือ Abundance Room ห้องแห่งความอุดมสมบูรณ์
และมั่งคั่ง เป็นห้องรับรองขนาดเล็กที่สร้างขึ้นใน ค.ศ.1680
ภายในห้องนี้ติดรูปของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ไว้มากมาย บน
เพดานก็เป็นภาพเขียนที่สวยงามมาก

ห้องที่ 4 The Venus Room เป็นห้องรับแขกสมัยพระเจ้า
หลุยส์ที่ 14 เป็นประตูใหญ่ทางเข้า

State Apartment สุดประตูทางด้านซ้าย และเปิดลงสู่ห้อง
Ambassador's Staircase พื้นปูด้วยหินอ่อนหลากหลายสีสลับ

ห้องที่ 5 คือ Diana Room เป็นห้องทางเดินของตู้ State
Apartment ประตูทางด้านขวาเดินขึ้นสู่ชั้น 2 พื้นห้องปูด้วยหิน
อ่อนหลากสี ผนังห้องปูด้วยหินอ่อนเป็นลวดลาย และภาพเขียน
สีน้ำมันตรงกลางห้องฝีมือ Gabriel Blanchard เป็นภาพชื่อว่า Night
Hours and the fresh Morning Hours (หญิงสาวสวยในวรรณคดี
เก่าแก่)

ห้องที่ 6 Mars Room เป็นห้องแรกของ State Apartment
ซึ่งพระเจ้าแผ่นดินเคยอาศัยอยู่ห้องนี้เป็นเวลา 10 ปี และใช้
สำหรับเป็นห้องถวายอารักขา

ห้องที่สวยงามที่สุดในพระราชวังแวร์ซายส์ (Mirror room)

ห้องที่ 7 Mercury Room เป็นห้องนั่งคอยหรือห้องนั่งเล่น หน้าห้องใหญ่ เป็นห้องที่สวยงามกระทัดรัดอีกห้องหนึ่ง ซึ่งตกแต่งด้วยภาพเขียน และมีภาพเขียนที่เพดานสวยงามมาก

ห้องที่ 8 Apollo Room เคยเป็นห้องที่หุ้รหราช่างงามห้องหนึ่งในบรรดาห้องทั้งหลายของ State Apartment เพราะเคยเป็นห้องบรรทมของพระมหากษัตริย์ก่อนที่จะถูกเปลี่ยนเป็นห้องพระโอรส แต่ก็ยังคงความสำคัญและสวยงามโดยเฉพาะหินอ่อนซึ่งมีราคาแพงมาก เหนือเตาผิงมีรูปเขียนบานใหญ่ของพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 (1730) เป็นจุดเด่นของห้องนี้ที่เดียว รวมไปถึงความวิจิตรของภาพเขียนบนเพดานห้องก็น่าทึ่งเป็นอย่างยิ่ง

ห้องที่ 9 The War Room เดิมทีเดียวห้องนี้เป็นห้องสำหรับประชุมสภากรรมการสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ทรงจัดตั้งสภากรรมการขึ้น ภายในห้องนี้มีการตกแต่งประดับด้วยรูปภาพเขียนเล่าเรื่องราวของจูปีเตอร์ (Jupiter)

ห้องที่ 10 The Great Gallery or Hall of Mirrors ห้องนี้เป็นห้องใหญ่โตมากขนาด 73 x 10.50 เมตร สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1678

ห้องบรรทม

เป็นห้องโถงยาว มีหน้าต่างโค้ง 17 หน้าต่าง มองออกไปเห็นสระน้ำ และพระราชอุทยาน และอีกด้านหนึ่งของหน้าต่างก็เป็นหน้าต่างเท่ากันแต่ติดกระจกทั้งหมด เมื่อมองดูกระจกแล้วจะเห็นพระราชอุทยานสะท้อนกลับสวยงามมาก ในระหว่างหน้าต่างทั้งสองด้าน ตั้งเชิงเทียนสูงใหญ่มีรูปเด็กยืนประคองทั้งหญิงชายเป็นกลุ่มๆ ไป บนเพดานเป็นภาพเขียนและโคมไฟใหญ่วิจิตรพิสดารด้วยลวดลายและการออกแบบในเชิงศิลปะชั้นสูงของอารยธรรมฝรั่งเศส ห้องนี้เป็นห้องที่มีนักท่องเที่ยวเข้าชมมากที่สุด และไม่ลืมที่จะถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึก

ห้องที่ 11 The Queen's State Apartment ซึ่งเป็นห้องของพระมเหสีและนางสนมฝ่ายใน มีจำนวนห้องและการประดับตกแต่งเหมือนกับห้องของพระราชินี

ห้องที่ 12 The Peace Room แรกทีเดียวห้องนี้เป็นห้องวาดภาพของพระราชินี ซึ่งต่อมาก็ดัดแปลงเป็นห้อง War Room การประดับตกแต่งก็เหมือนกับห้องอื่นๆ พื้นด้วยหินอ่อนชั้นดี และมีเพดานโค้งเขียนรูปต่างๆ ด้วยช่างฝีมือดี

เตียงบรรทมของพระราชินี

ห้องที่ 13 The Queen's Bedchamber คือห้องบรรทมของพระราชินี เป็นห้องใหญ่ที่สุดในเขตพระราชฐานฝ่ายในสำหรับพระราชินี เป็นห้องที่มีความสำคัญมากในอดีต เป็นห้องที่ให้ประสูติของพระราชโอรส 2 พระองค์ และต่อมาคือรัชทายาท และให้กำเนิดพระราชธิดาซึ่งต่อมาคือพระราชินี และมีรัชทายาทต่างๆ เกิดที่นี่ถึง 19 พระองค์ ในการต่อมาคือพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 และพระเจ้าหลุยส์ที่ 17 ผู้มีบทบาทมากในประวัติศาสตร์ของฝรั่งเศส

ภายในห้องนี้สิ่งทีวิจิตรพิศดารมากคือเตียงพระบรรทมของพระราชินี ซึ่งบุด้วยผ้าไหมเนื้อดีลวดลายดอกไลแลคและขนนกยวบบนพื้นสีขาวยัดกับเตียงสีทอง และตู้ โต๊ะต่างๆ ล้วนประดับลายทองทั้งนั้น ดูแล้วภูมิฐานสวยงามประทับใจมาก

ห้องที่ 14 The Nobles' Room ตอนแรกสร้างเป็นห้องนั่งเล่นของพระราชินีมารี เทเรซ่า ต่อมาก็เป็นห้องออกขุนนางในพิธีออกรับแขกเมือง ห้องนี้ก็เป็นห้องที่มีสีสันและลวดลายสวยงามมากห้องหนึ่ง

ห้องที่ 15 The Ante-chamber of the Great Dining Hall เดิมทีห้องนี้เป็นห้องสำหรับถวายการอารักขาพระราชินี ในห้องนี้ประดับด้วยรูปภาพเขียนของพระนางแมรี อังตัวเนท ซึ่งเป็นพระราชินีที่โด่งดังในอดีต

ห้องที่ 16 The Guardroom ห้องนี้จะคู่กับห้อง Diana Room ทางด้านปีกขวาของห้องพระราชินี บางครั้งก็ใช้เป็นห้องวาดรูปของพระราชินี หรือจะใช้เดินทะเลลุกลงห้องชั้นล่างอีกก็ได้ เดิมทีปูด้วยหินอ่อนหลากสี แต่ต่อมาเป็นปูไม้แทน ส่วนเพดานก็เขียนเล่าเรื่องราวของ Jupiter

ห้องที่ 17 The Coronation Room ห้องราชาภิเษกนี้เป็นห้องใหญ่รองจากห้องสวดประจำพระราชวังนี้ ต่อมาก็ใช้เป็นห้องออกขุนนางและเป็นห้องเปลี่ยนเวรยามของทหารรักษาพระองค์ และเคยเป็นห้องที่ทำพิธีสำคัญๆ หลายครั้ง ในห้องนี้มีภาพเขียนขนาดใหญ่อยู่ 3 ภาพ

ภาพที่มีชื่อเสียงและสวยงามมากคือ The Coronation วาดโดย Jacques-Louis David

นอกจากนี้ก็เป็นห้องเล็กห้องน้อย ต่างก็ตกแต่งด้วยศิลปะอันวิจิตรงดงามตามสไตล์ยุโรปในยุคที่ศิลปกรรม สถาปัตยกรรมที่เฟื่องฟู ห้องสุดท้ายที่อดกล้าวถึงไม่ได้คือ The Battle Gallery

ห้องที่ 18 The Battle Gallery มีความยาว 118.88 เมตร และกว้าง 12.63 เมตร สูง 13 เมตร สร้างขึ้นใน ค.ศ. 1837 โดยพระเจ้าหลุยส์ฟิลลิปป์ (Louis-Philippe) พระเจ้าหลุยส์ฟิลลิปป์ต้องการให้เป็นห้องแสดงภาพเขียนการทำสงครามครั้งสำคัญๆ ตั้งแต่สมัย Tolbiac (496) จนถึง Wagram (1809) ภาพส่วนใหญ่ 35 ภาพ เป็นการแสดงความกล้าหาญของบรรพบุรุษในการทำสงคราม

คณะของพวกเราหยุดพักการเดินชมพระราชวังแวร์ซายส์ในห้องนี้ แล้วก็เดินกลับมาซื้อของที่ระลึก ท่านพระอาจารย์มหาจันทรี่ซื้อหนังสือ Guide Chateau De Versailles เล่มละ 100 frs

ร้านขายของที่ระลึกในพระราชวัง

และถวายเป็นของขวัญ 1 เล่ม ข้าพเจ้าดีใจมากได้เก็บไว้เป็นที่ระลึก และเป็นเอกสารอ้างอิงในการเขียนบันทึกเรื่องราวของพระราชวังแวร์ซายส์ต่อไป ส่วนข้าพเจ้าและพระอาจารย์มหาสุทัศน์ ซื้อวีดีโอเทปเรื่องราวพระราชวังแวร์ซายส์นี้ ในราคาม้วนละ 180 frs

จากนั้นเดินลงบันไดชั้นล่างทะลุออกด้านหลังเพื่อไปชมสวนและบริเวณสระน้ำพุของพระราชอุทยาน แต่ว่าอากาศหนาว ประกอบกับสวนดอกไม้ยังไม่บานก็เลยต้องเดินกลับ แต่ถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึกที่หน้าพระราชวังก่อนออกเดินทางกลับ เวลา 16.30 น.

จุดหมายต่อไปก็คือ Eiffel Tower หอคอยประวัติศาสตร์ สำหรับชมความสวยงามของมหานครปารีส

รถวิ่งจากเมือง Versailles เข้ามหานครปารีสใช้เวลาประมาณ 30 นาที ถึงบริเวณฐานของหอไอเฟล พวกเราไปเข้าแถวเตรียมซื้อตั๋วขึ้นไปชมเมือง ท่านพระอาจารย์จันทร์ก็จัดการตามเคยเพราะท่านถือเงิน frank ส่วนพวกเราไม่ได้แลกเงินฝรั่งเศสไว้ใช้เลย จะซื้ออะไรก็อด ทราบว่าต้องจ่ายคนละ 42 frs จึงจะขึ้นได้

หอไอเฟล (Eiffel Tower)

นี่นับว่าเป็นสัญลักษณ์ของนครปารีส ถ้าใครมาแล้วไม่ได้มาขึ้นชมเมืองหรือไม่ได้มาถ่ายรูปเก็บไว้เป็นที่ระลึกก็เท่ากับว่ามาไม่ถึงปารีส คณะของพวกเรา ก็เลยต้องไปดูหน่อย ไหนๆ ก็มาแล้วทำตามประเพณีเขาหน่อย เดียวจะพูดให้ใครฟังไม่ถูกว่ามันเป็นอย่างไร อีกอย่างก็ต้องพิสูจน์ด้วยตนเองว่าสมคำเล่าลือหรือไม่

แต่ว่าหอคอยนี้ก็น่าทึ่ง และรู้สึกอัศจรรย์ใจจริงๆ ในสติปัญญาของมนุษย์ผู้ที่ได้สร้างขึ้นมาเป็นสิ่งที่ดึงดูดจิตใจคนให้มาชมและทำเงินให้กับประเทศไม่ทราบว่าเป็นปีหนึ่งๆ เป็นเท่าไร

ท่านคงจะนึกภาพของมหานครปารีสไม่ออกถ้าไม่มีหอไอเฟลนี้ ช่างผู้คิดค้นในการออกแบบต้องใช้เวลาถึง 2 ปี ทำการสร้างแบบจำลองก่อนแล้วจึงลงมือสร้างจริงๆ ได้ใช้ท่อนเหล็กยึดติดต่อกันตามโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม ดูแล้วก็แปลกตาและสวยงามไปอีกแบบหนึ่ง นอกจากนี้จะได้ดูผังเมืองแล้วยังใช้เป็นเสาอากาศของสถานีโทรทัศน์ได้ทั่วนครปารีสด้วย

หอไอเฟลนี้มีทั้งหมด 3 ชั้นๆ แรกสูง 57 เมตร ชั้นที่ 2 สูง 115 เมตร และชั้นที่ 3 ถึงยอดสูง 320 เมตร ในวันที่มีท้องฟ้าแจ่มใสจะมองเห็นนครปารีสทั่วทั้งหมดเลย ในการก่อสร้างใช้ท่อนเหล็กเป็นคานจำนวน 12,000 ท่อน ยึดติดกันด้วยหัวหมุดจำนวน 2,500,000 อัน เป็นศิลปะที่ประสมประสานระหว่างยุคเก่าและยุคใหม่ เป็นศิลปะที่แปลกตาในยุคอุตสาหกรรม และได้รับทั้งคำชมเชยและเสียงวิพากษ์วิจารณ์ จากนักอนุรักษ์นิยม และนักประดิษฐ์ยุคใหม่ สร้างเสร็จในปี ค.ศ. 1889

คณะของพวกเราขึ้นไปชมทั้ง 3 ชั้นและถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึกด้วย ลงจากหอคอยนี้ก็มีดีค่าพอดี เลยต้องรีบเดินทางกลับ แต่ก็ต้องนั่งรถชมเมืองในยามราตรีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ก็ดูสวยงามไปอีกแบบ เห็นแสงสีและความเป็นอยู่ของชาวเมืองหลวง ราววิ่งผ่านถนนสายสำคัญๆ ในตัวเมือง ผ่านประตูชัย (The Arc De Triomphe)

The Arc De Triomphe ประตูชัยแห่งมหานครปารีส เป็นจุดศูนย์รวมแห่งถนน 12 สายที่พุ่งออกจากทิศต่างๆ ประตูชัยหรืออนุสรณ์สถานแก่ทหารผ่านศึกแห่งสงครามโลกครั้งที่ 1 มีความสูง 50 เมตร ยาว 45 เมตร ประตูชัยแห่งนี้ได้มีการเฉลิมฉลองครั้งแรกเมื่อ ค.ศ.1836 แต่ว่าสถานที่โดยรอบๆ ยังไม่เสร็จเรียบร้อยดีจนกระทั่งถึงปี ค.ศ.1854 ประตูชัยแห่งนี้ได้รับเลือกให้เป็นอนุสรณ์สถานระลึกถึงกองทัพของพระเจ้านโปเลียนที่ 1

The Place de l' Etoile

1. towards Place de la Concode
2. towards Pont de l'Alna
3. towards Trocadero
4. towards Trocadero
5. towards Bois de Boulogne
6. towards Bois de Boulogne
7. towards Porte Maillot la Defense
8. towards Porte de Ternes
9. towards Porte de Champerret
10. towards Place Wagram
11. towards Pare Moneeau
12. towards St. Avgustin Buuleuard Haussmams

วันที่ 11 พฤศจิกายน 1920 ครอบรอบสัญญาสงบศึกในสงครามโลกครั้งที่ 1 ร่างของทหารนิรนามได้ถูกนำมาฝังไว้ที่ประตูดุชนี่เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ผู้เสียชีวิตในสงคราม และนอกจากนี้ก็ยังเป็นพิพิธภัณฑ์เพื่อให้ระลึกถึงประวัติศาสตร์อีกด้วย

Since November 11th, 1920, the anniversary of the armistice which ended the First World War, the body of the Unknown Soldier has lain under the Vault of the Arc de Triomphe in memory of war victims. There is a museum inside which traces the monument.

ประตูชัย (The Arc De Triomphe) กลางกรุงปารีส

March 7, 1997

ตื่นนอนแต่เช้าทำภารกิจส่วนตัวเสร็จแล้วทำวัตรเช้าและฉันเข้าตามปกติ จากนั้นพักผ่อนอ่านหนังสือเรื่องพระราชวังแวร์ซายส์จนถึงเพล ไม่มีโยมมาเพลแต่ว่ามีแม่ครัวทำอาหารลาวถวาย ส่วนท่านพระอาจารย์จันทรีออกไปกิจนิมนต์ฉันเพลข้างนอกวัดกับพระบวชใหม่

ฉันเพลเสร็จก็พักผ่อนอยู่วัดอ่านหนังสือบ้างจนถึงเวลา 5 โมงเย็น ท่านพระอาจารย์จันทร์ กลับมาแล้วพาออกไปชมโบสถ์ Cathedral ที่เมือง Riems ระยะทางจากวัดประมาณ 70 กิโลเมตร รถวิ่งผ่านทุ่งหญ้าและการปลูกข้าวบาร์เลย์ พื้นที่ทำการเกษตรกว้างใหญ่ไพศาลมาก วันนี้เป็นวันที่ท้องฟ้าแจ่มใสที่สุดจึงมองเห็นทิวทัศน์ 2 ข้างทางได้ถนัดตา

ไปถึงเมือง Riems เป็นเวลาประมาณ 6 โมงเย็น ไม่ลืมที่จะถ่ายรูปหลวงพ่อกษัตริย์และคณะไว้เป็นที่ระลึกที่หน้าโบสถ์ก่อนที่พระอาทิตย์จะลับขอบฟ้า ลักษณะของโบสถ์นี้ก็เหมือนกับ National Cathedral ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. นั่นเอง แต่มีความใหญ่โตโอ้อ่าและเก่าแก่กว่าทราบว่ามีอายุประมาณ 600 กว่าปีมาแล้ว

เมื่อพวกเราเดินเข้าไปในโบสถ์เก่าแก่แห่งนี้ อากาศเริ่มเย็นลง ความมืดสลัวและความเงียบทำให้น้ำเกรงขามยิ่งขึ้น ส่วนนักท่องเที่ยวก็ไม่ค่อยมาก อาจจะเป็นเพราะอยู่ห่างจากเมืองหลวง

พวกเราเดินชมรอบๆโบสถ์ภายในเสร็จแล้วก็มาหาซื้อหนังสือประวัติแต่ก็มีแต่ภาษาฝรั่งเศส ก็เลยหาซื้อโปสการ์ดและภาพสไลด์ ออกจากโบสถ์ก็มีดีค่าแล้ว จากนั้นแวะไปเยี่ยมคนลาวที่ป่วยอยู่โรงพยาบาลใกล้กรุงปารีสกว่าจะกลับถึงวัดก็ประมาณ 2 ทุ่มกว่า ฉันน้ำปานะ มีน้ำชากาแฟ และสนทนาธรรมกันพอสมควร เสร็จแล้วเข้าห้องพักเขียนบันทึกการเดินทางต่อเรื่อง “พระราชวังแวร์ซายส์” กว่าจะได้นอนก็ประมาณเที่ยงคืน

March 8, 1997

วันนี้ตื่นนอนแต่เช้าก่อน 6.00 น. ทำภารกิจส่วนตัวเสร็จแล้วลงไปนั่งสมาธิในห้องพระซึ่งหลวงพ่อกษัตริย์และท่านพระอาจารย์มหาสุทัศน์ได้นั่งอยู่ก่อนแล้ว

เวลา 5.30 น. เริ่มสวดมนต์ทำวัตรเช้า จบแล้วฉันภัตตาหารเข้าร่วมกัน มีทุกอย่างทั้งอาหารไทย อาหารลาว และอาหารฝรั่งเศส

บริเวณ โบสถ์ Montmartre

เสร็จแล้วข้าพเจ้าได้รับนิมนต์ให้ไปฉันเพลบ้านชาวลาวทำบุญขึ้นบ้านใหม่ และอุทิศส่วนกุศล ร่วมกับท่านพระอาจารย์จันทรีและพระแสงเดือน รวมเป็น 3 รูป

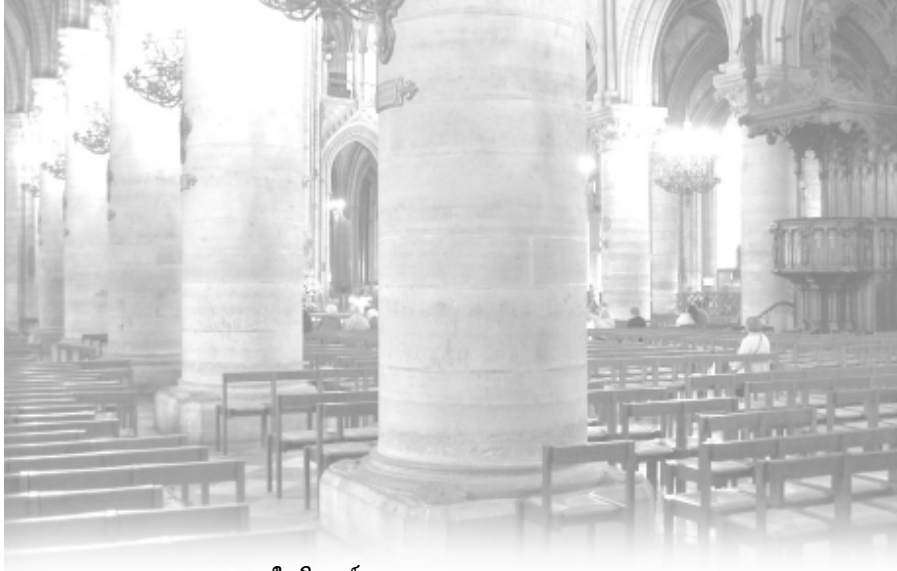
ไปถึงบ้านเจ้าภาพประมาณ 10.00 น. เจริญพระพุทธมนต์เสร็จฉันเพล และท่านพระอาจารย์เทศน์เรื่องทิพมนต์ 1 กัณฑ์ ให้ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ เป็นอันเสร็จพิธี

กลับถึงวัดมีญาติโยมมาทำบุญถวายเพลหลายคน โดยกลุ่มเพื่อนๆ ของโยมคำผิว เลยถือโอกาสถ่ายรูปหมู่กับหลวงพ่อกุศลและพระอาจารย์จันทรีด้วยไว้เป็นที่ระลึก

เวลา 16.30 น. ท่านพระอาจารย์จันทรี แจ้งให้ทราบว่าจะไปดูโบสถ์ศูนย์รวมใจของชาวปารีส ชื่อว่าโบสถ์ Montmartre ในกรุงปารีส ใช้เวลาขับรถประมาณ 45 นาทีก็ถึง

โบสถ์ Montmartre เป็นโบสถ์ Roman Byzantine Style ตัวตึกใหญ่กว้าง 35 เมตร ยาว 85 เมตร และสูงตรงยอดโดม 83.33 เมตร หอระฆังสูง 84 เมตร และมีระฆังใหญ่น้ำหนัก 16 ตัน โบสถ์หลังนี้เรียกชื่ออีกอย่างว่า “Sacred heart of Jesus”

ในโบสถ์ *The Sacred heat of Jesus*

ออกจากโบสถ์เก่าแก่ใช้เวลาประมาณ 6 โมงครึ่ง แล้วท่านอาจารย์จันทร์พาไปเยี่ยมวัดเก่าก่อนที่จะย้ายออกไปวัดปัจจุบัน ยังมีพระภิกษุอยู่เฝ้าวัดนี้ 2 รูป และแม่ชีให้การต้อนรับ และสนทนาธรรมกันจนถึง 3 ทุ่ม จึงเดินทางกลับวัด พักผ่อนจำวัตรอีกหนึ่งคืน

March 9, 1997

ตื่นนอนแต่เช้าตามปกติทำภารกิจส่วนตัวเสร็จแล้วทำวัตรเช้าและฉันเช้าตามลำดับ จากนั้นอ่านหนังสือและเขียนบันทึกอยู่ในห้องจนถึงเวลา 10.30 น. ญาติโยมมาทำบุญบั้งสุกุลอุทิศส่วนกุศล พระภิกษุทั้งหมดลงฉันเพลที่ศาลา เจ้าภาพถวาย 200 frs จากนั้นไปชมปราสาท Chatea Thirry แต่ปรากฏว่าผิดหวังเพราะอยู่ในระหว่างปฏิสังขรณ์ ก็เลยนั่งรถชมเมืองแล้วกลับ

ถึงวัดเวลา 16.00 น. พอดีญาติโยมโทรมาตามพระอาจารย์จันทร์ให้ไปเจริญพระพุทธรณ์บ้านใหม่ 2 บ้าน ท่านได้นิมนต์ข้าพเจ้าไปด้วย เท่าที่สังเกตญาติโยมชาวลาว และไทยยังยึดมั่น

ในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างเหนียวแน่น ถึงแม้จะมาอยู่ที่ประเทศนี้ซึ่งมีศาสนาต่างจากชาวพุทธเราแต่ก็ไม่ลืมวัฒนธรรม ประเพณีแบบชาวพุทธ

การเดินทางมาเยี่ยมวัดและดูงานพระพุทธศาสนาในประเทศฝรั่งเศสนี้จึงได้เห็นสภาพความเป็นอยู่ของชาวพุทธ และการอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนาในแดนตะวันตก กลับถึงวัดประมาณ 4 ทุ่ม ฉันท้าชา-กาแฟ แล้วเข้าห้องพักผ่อน

March 10, 1997

ตื่นนอนแต่เช้าตามปกติ ทำภารกิจส่วนตัวแล้วอาบน้ำ-ทำวัตรเช้า และฉันเช้าตามเคย เสร็จแล้ว เก็บของใส่กระเป๋าเตรียมออกเดินทางไปร่วมฉันเพลที่บ้านโยมคำผิวในปารีส ทำบุญถวายเป็นค่าน้ำค่าไฟวัดเวฬุวนาราม 600 frs จากนั้นกราบลาท่านพระ

Tower Bridge กรุงลอนดอน

อาจารย์จันทร์และได้บันทึกภาพวิดีโอ รอบๆ วัด จากนั้นออกเดินทางไปฉันทเพลที่บ้านโยมคำผิว มีพระร่วมฉันทเพล 5 รูป มี อ. จันทร์, อ.จากวัดไก่อ, หลวงพ่อ, อ.สุทัศน์ และข้าพเจ้าเอง อาหารวันนี้ เป็นออกแนวเวียดนาม คือ ฉันทเหมมเนียง และข้าวมันไก่

ออกจากบ้านโยมคำผิวเวลา 15.30 น. รถวิ่งประมาณครึ่งชั่วโมง ก็ถึง Paris Gare de Nord คือสถานีรถไฟในวันที่เดินทางมาถึง

รถไฟ TEV ออกจากสถานี Gare de Nord Paris เวลา (Local) 16.07 น. ผ่านสถานีเมือง Lille, Brussels, และหยุดให้คนขึ้นลงที่ สถานี Frethun-GA LAIS รถออกเวลา 17.40 น. รถเริ่มลงอุโมงค์ Ashford ใช้เวลาลอดอุโมงค์ 35 นาที

มหานครลอนดอน (London)

ถึงสถานี Waterloo, London เวลา 18.43 (London Waterloo International) ท่านพระมหาประเสริฐมาคอดยรับอยู่แล้ว หลังจากขึ้นรถไฟ Euro Star เข้าจอดเทียบท่าชานชาลาแล้วก็มีกรเข้า

คิวเรื่อง Passport เพราะว่านี่เป็นรถไฟที่มาจากต่างประเทศ (Paris) ออกจากสถานีโดยท่านพระมหาประเสริฐพานั่งแท็กซี่จาก สถานีรถไฟ Waterloo รถแท็กซี่อังกฤษมีรูปแบบพิเศษกว่ารถ แท็กซี่ประเทศต่างๆ เพราะว่ามีลักษณะเฉพาะตัวเหมือนกับรถ สมัยโบราณ แต่ใช้มิเตอร์ ภายในนั่งได้เต็มที่ประมาณ 5 คน และ ผู้โดยสารจะไม่มีสิทธิ์นั่งข้างหน้า เพราะนั่นเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ รถวิ่งลัดเลาะไปตามถนนสายต่างๆ ไม่ต่างอะไรจากกรุงเทพฯ เพราะในช่วงเย็นคนเลิกงานรถก็ติดถนนก็แคบ ความประทับใจ ครั้งแรกที่ก้าวเท้าเหยียบประเทศอังกฤษถิ่นผู้ดีแทบจะไม่มีอะไร ให้ประทับใจเลย จะเป็นเพราะในย่านชุมชนแออัดก็อาจจะเห็นได้ แต่เท่าที่สังเกตดูครั้งแรกที่เจอเข้าก็เลยทำให้ความรู้สึกแบบนี้เกิดขึ้นมาในขณะนั้นจริงๆ

รถวิ่งไปเรื่อย ๆ ตามถนนต่างๆ ผ่านร้านค้าและถนนคับแคบต่างๆ ประมาณ 30 นาทีรถก็เลี้ยวเข้าถนน Colone ถึงหน้าบ้านเลขที่ 14 รถก็จอด ซึ่งตอนนี้ก็เป็นกลางคืนแล้ว มองไม่เห็นอะไรถนัดนัก ท่านพระมหาประเสริฐจ่ายค่ารถ เห็นในมิเตอร์ประมาณ 20 ปอนด์ แต่เศษจําไม่ได้

เมื่อเข้าไปภายในกุฏิแล้วก็ได้รับการต้อนรับจากพระธรรมทูต คือท่านพระมหาวิชาการ จากวัดมหาธาตุ พ.ธ.บ. รุ่น 36 (รุ่นเดียวกับข้าพเจ้า) แต่ท่านเรียนพุทธศาสตร์และไปต่อ M.A. ที่อินเดียก่อนจะมาที่นี่ คุยกันและได้รับปฏิสันถารด้วยน้ำชา กาแฟ พอสมควรแล้วก็ให้ขึ้นไปพักบนห้องชั้นที่ 2 ของบ้าน (กุฏิ) โดยจัดให้พักรวมกันทั้ง 3 รูปคือ หลวงพ่อ - อาจารย์พระมหาสุทัศน์ และข้าพเจ้า แต่ว่าสภาพทั่วไปอาจจะคับแคบไปหน่อย ท่านอาจารย์มหาสุทัศน์ก็เลยแยกไปจำวัดที่ห้องสมุด ก็คงเหลือแต่ข้าพเจ้ากับหลวงพ่อก่อนที่จำวัดในห้องนี้ หลังจากสร้งน้ำแล้วก็จำวัดด้วยความอ่อนเพลียจากการเดินทาง

พระอุโบสถวัดพุทธปทีป ลอนดอน

March 11, 1997

ตื่นนอนแต่เช้าหวังจะรับอรุณที่แดนผู้ดี ซึ่งเวลาอังกฤษ ซ้ำกว่าเยอรมันและฝรั่งเศส 1 ชม. ก็เลยได้กำไรนอนตื่นสายได้ถึง ตี 5.30 น.

หลังจากทำภารกิจส่วนตัวเสร็จแล้วก็ลงไปชั้นล่างซึ่งเป็น ห้องพระประธานประจำกุฏิ พอได้เห็นหลวงพ่อนั่งคอยอยู่แล้ว คิดว่าคงจะมีการทำวัตร ก็ยังไม่มีใครมาทำวัตรเลย

ข้าพเจ้าก็เลยเดินดูรอบๆบริเวณวัดข้างในกุฏิ เพราะว่าข้าง นอกยังมีดัดครีมีหมอกกลางจัดแทบมองไม่เห็นอะไร ได้ถ่ายรูปบ้าง เล็กน้อย

เวลา 7.00 น. โยมไวยาวัจกรนิมนต์ฉันเข้าร่วมกันที่โต๊ะฉัน ข้างห้องพระประธาน ภัตตาหารเช้าวันนี้เป็นข้าวต้ม กับข้าวอีก 5 อย่าง มีปลาสดทอด, ผัดผักบุ้งไฟแดง, ผักกาดดอง, กุนเชียงทอด และปลาอินทรีทอด

ในตอนเช้านี้หลวงพ่อสีลานันทะลงมาฉันภัตตาหารเช้า ด้วย แต่พระธรรมทูตรูปอื่นๆ ไม่ได้ลงฉันร่วม คงฉันกันแค่ 4 รูป เท่านั้น

โรงเรียนพุทธศาสนาวัดพุทธปทีป

หลังจากฉันเข้าเสร็จแล้ว ออกไปเดินชมบริเวณรอบ ๆ วัด โดยเฉพาะพระอุโบสถ ซึ่งมองเห็นเป็นสีขาว หลังคาสีแดง และช่อฟ้า ใบระกาเป็นสีทองตัดกันกับกลุ่มหมอกควันสีขาวในยามเช้า ก็อดไม่ได้ที่จะถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึก ข้าพเจ้านำกล้องถ่ายวิดีโอ และกล้องถ่ายรูปติดลงไปด้วย โดยบันทึกทุกระยะและทุกขั้นตอน หลวงพ่อกับท่านพระอาจารย์มหาสุทัศน์เดินนำหน้า

จุดแรกที่ได้ไปชมคืออาคารโรงเรียนพุทธศาสนาวัดพุทธปทีป ซึ่งเป็นอาคารไม้ชั้นเดียวติดพื้น เป็นห้องเรียนได้ประมาณ 4 ห้อง จากนั้นเดินดูรอบ ๆ วัด แล้วขึ้นสู่ลานกำแพงแก้วรอบพระอุโบสถ ซึ่งมีรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยที่สวยงามเป็นสง่าในดินแดนเมืองผู้ดี

เวลา 08.00 น. เป็นเวลาทำวัตรเช้า พระสงฆ์ทั้งหมดมี หลวงพ่อฯ หลวงพ่อสีลานันทะ พระอาจารย์มหาสุทัศน์-พระมหา บัญชา และข้าพเจ้า ร่วมกันสวดมนต์ทำวัตรเช้าเป็นเวลาประมาณ 30 นาทีก็เสร็จ

จากนั้นก็ถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึกที่หน้าพระประธานในพระอุโบสถต่อหน้าหลวงพ่อดำ-หลวงพ่อทองที่ศักดิ์สิทธิ์ พระพุทธรูปคู่วัดพุทธปทีปมาเป็นเวลานานแล้ว

นั่งรถไฟใต้ดิน

ภายในพระอุโบสถ

ในโอกาสนี้หลวงพ่อดำมอบหนังสือ “ข้อเขียนจากความคิด” และ “ประวัติวัดไทยฯ ดี.ซี.” ให้แก่หลวงพ่อสีลานันท์ตัวแทนเจ้าอาวาส

จากนั้นได้เดินชมจิตรกรรมฝาผนังแห่งพระอุโบสถซึ่งมีชื่อเสียงทั่วประเทศไทยและประเทศในยุโรป โดยมีมือของช่างเฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ และคุณบัญชา วิจิณธนสาร และเพื่อนๆ อาสาสมัครประมาณ 30 กว่าคนร่วมกันแสดงฝีมือเป็นพุทธบูชาและเป็นการเผยแพร่ศิลปะจิตรกรรมแบบไทยแท้ๆ แก่ชาวโลก โดยอุทิศแรงกายเขียนภาพเหล่านี้ให้กับทางวัดฟรีโดยใช้เวลาประมาณ 3 ปีกว่าจึงเสร็จ ซึ่งเป็นศิลปะไทยร่วมสมัยที่สวยงามมากยากที่จะหาที่ไหนเทียบได้

พระอุโบสถวัดพุทธปทีปนอกจากจะมีภาพจิตรกรรมฝาผนังที่มีชื่อแล้ว ชั้นล่างของพระอุโบสถยังเป็นสถานที่ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานและเป็นสถานที่ทำบุญแก้ญาติโยมทั้งหลายอีกด้วย

ส่วนความงดงามของสถาปัตยกรรมไทย ด้านนอกพระอุโบสถ เป็นโบสถ์ขนาดเล็กกะทัดรัด หลังคาจตุรมุขมุงกระเบื้องสีแดง มีช่อฟ้าใบระกา ประดับกระจกสีเหลืองอร่ามงามสง่า

เหมือนทาทอง กำแพงแก้วรอบนอกย่อมุมไม้สิบสองลดหลั่นกัน 3 ชั้น ตั้งอยู่บนเนินดิน และอีกด้านหนึ่งเป็นสระน้ำ มีสัตว์ป่าประเภท นกเป็ดน้ำ-นกหงส์ป่า, กระจอก และนกต่างๆ มาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

ทำให้ได้บรรยากาศในตอนเช้านี้ มีหมอกลางพอประมาณ และได้ยินเสียงนกร้อง แสงเงินแสงทองเรืองแสงขึ้นรำไร สองกระทบบนยอดช่อฟ้าซึ่งเป็นสีทองเปล่งประกาย สะท้อนแสงลงไป ในสระน้ำอีกด้านหนึ่ง ซึ่งเป็นภาพที่ประทับใจมาก

หลังจากถ่ายรูปเป็นที่พอใจแล้ว ข้าพเจ้าชวนท่านพระอาจารย์มหาสุทนต์ออกไปเดินชมเมืองในตอนเช้า เพราะว่าจะยังมีเวลาประมาณ 2 ชั่วโมง วางแผนกันว่าหลังฉันเพลเสร็จจะออกไปย่ำลอนดอนกันทั้งทีม

เวลา 9.15 น. เดินออกทางด้านหน้าวัดถนน Calonne แล้วไปต่อรถเมย์ที่ถนน Wimbledon Rd. แต่เพื่อหาประสบการณ์ก็เลยพากันเดินลัดเลาะไปตามหมู่บ้าน ซึ่งถัดจากวัดออกมามีแต่

หลวงพ่อสีลานันทะ พระวิเทศธรรมรังษี

พระราชวังเวสต์ มินสเตอร์

ในพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง Madame Tussauds

บ้านเศรษฐีหลังใหญ่ๆ มีกำแพงและรั้วรอบขอบชิด ปลูกไม้ดอกไม้ประดับอย่างสวยงามตามสไตล์อังกฤษ และในเดือนนี้ยังเป็นฤดูหนาวอยู่แต่ดอกไม้เริ่มออกแล้วเป็น Early Spring ทุกอย่างก็ดูสดใสไปหมดตลอดผู้คนก็เดินชิวๆไปมาเต็มไปหมดในท้องถนน และมีแสงแดดอ่อนๆในตอนเช้า อากาศก็ไม่ค่อยหนาวเท่าไร ก็เลยทำให้ประชาชนออกมาเดินชมวิวกันเป็นจำนวนมาก

จากนั้นเดินไปจนถึงสถานีรถไฟ Wimbledon แล้วแวะไปหาซื้อฟิล์ม 1 ม้วน 4.50 ปอนด์ แล้วนั่งแท็กซี่กลับวัดเพราะจวนจะเพลพอดี

เวลา 11.00 น. ร่วมฉันภัตตาหารเพล มีพระร่วมฉันภัตตาหาร 7 รูป รวมทั้งพระที่อยู่ประจำและอาคันตุกะ อาหารวันนี้รสดีเป็นพิเศษเพราะได้พ่อครัวประจำวัดปรุงพิเศษมีประมาณ 5 - 6 อย่าง

ฉันเพลเสร็จแล้ว ออกไปเยี่ยมชมสถานที่สำคัญในเมืองลอนดอนโดยท่านมหาประเสริฐเป็นมัคคุเทศก์นำทาง ออกจากวัดเวลา 13.15 น. นั่งรถเมล์ 2 ชั้นจากถนน Wimbledon Rd. เป็นครั้งแรกในชีวิตที่ได้สัมผัสชีวิตแบบนี้ในประเทศอังกฤษ รถเมล์จอดที่สถานีรถไฟ Wimbledon จากนั้นท่านพระมหาประเสริฐแวะไปซื้อตั๋วตลอดวัน สามารถนั่งได้ทั้งรถยนต์และรถไฟราคา คนละ

หุ่นขี้ผึ้ง ราชวงศ์อังกฤษ ในพิพิธภัณฑ์

3.50 ปอนด์ โดยท่านพระอาจารย์มหาสุทัศน์เป็นเจ้าของภาพถ่าย
ค่าเดินทาง

เมื่อได้ตัวกันครบแล้วก็นั่งรถไฟจากสถานี Wimbledon ไป
ลงที่สถานี Waterloo International ใช้เวลาประมาณ 15 นาที จาก
นั้นก็เดินไปชมหอนาฬิกา Big Bell ที่มีชื่อเสียงและเป็น
สัญลักษณ์อย่างหนึ่งประจำกรุงลอนดอน ถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึก
เสร็จเรียบร้อยแล้วก็นั่งรถไฟใต้ดินตลอด (Underground) ไม่ทราบ
ว่าสถานีไหน เป็นอะไร เพราะว่ามีมากและสลับซับซ้อนเหลือเกิน
ดีที่ได้ท่านพระมหาประเสริฐเป็นผู้นำทางก็เลยไปได้โดยสะดวก
ไม่มีปัญหาอะไร

รถไฟจอดอีกทีที่สถานีไปขึ้นชมพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งของ
Madame Tussauds ซึ่งมีชื่อเสียงก้องโลก ใครมาลอนดอนก็ต้อง
มาชมพิพิธภัณฑ์นี้ เป็นพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งที่ใหญ่ โดยรวมเอารูป
ปั้นหุ่นขี้ผึ้งบุคคลสำคัญของโลกมารวมไว้ที่นี่มีทั้งพระมหากษัตริย์
นักบวช นักการเมือง ประธานาธิบดี และผู้นำประเทศทั้งในอดีต

วัดอมราวดี (พระสุเมธาจารย์ หรือ สุเมโธ) อังกฤษ

และปัจจุบัน ตลอดถึงดารา นักร้อง นักแสดง นักกีฬา นักดนตรี ศิลปินสาขาต่างๆ นอกจากนี้ยังมีพิพิธภัณฑ์ย้อนยุคไปประมาณ 300-400 ปีให้เห็นสภาพการลงโทษ การประหารชีวิตแบบโบราณ และสภาพในคุก และความโหดร้ายในสังคมมนุษย์ในอดีต

ภายในพิพิธภัณฑ์ ยังมีรถรางชมกรุงลอนดอนย้อนยุคเมื่อ 400 กว่าปีมาแล้ว เป็นวิวัฒนาการที่น่าดูน่าชมอีกแห่งหนึ่ง เหมือนกัน ได้รับความประทับใจมาก

ออกจากพิพิธภัณฑ์เกือบ 4 โมงกว่า นั่งรถไฟใต้ดินต่อไป อีกไม่รู้ว่ากี่แห่ง ขึ้นลงขึ้นลงหลายชั้นและหลายสายเหลือเกิน มาขึ้นอีกที่ที่สถานี Tower of London เป็นบริเวณวังเก่าและกำแพงเมืองเก่าอายุประมาณพันปี แต่จุดประสงค์ใหญ่ที่จะมาชมคือ Tower Bridge ซึ่งเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจมาเที่ยวกันเยอะ มาถึงก็เกือบมืดแล้วก็เลยรีบถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึก และจากนั้นก็เข้าร้าน Gift Shop ซ้ำพเจ้าซื้อพวงกุญแจ 4 พวง 14.98 ปอนด์ เสร็จแล้วนั่งรถไฟกลับวัด ไม่ทราบว่ากี่ต่อ จนถึง Waterloo International และต่อไปลงที่ Wimbledon นั่งแท็กซี่กลับวัด

เป็นอันสิ้นสุดการทำศีกษาย่ำลอนดอนใช้เวลาประมาณ 5-6 ชั่วโมง ก็นับว่าได้ประสบการณ์คุ้มค่างับเงินตราประมาณ 50 ปอนด์ และเวลาที่เสียไป แต่ได้ความประทับใจแทน ถึงวัด 19.30 น. อาบน้ำ-ทำบั้นทีกแล้วเข้านอนครับ ราตรีสวัสดิ์

March 12, 1997

ตื่นนอนแต่เช้าตามปกติทำภารกิจส่วนตัวแล้วรับอรุณที่วัด พุทธปทีป กรุงลอนดอนอีกเข้าหนึ่งแห่งความประทับใจ

เวลา 7.00 น. ฉันทัดตอาหารเข้าร่วมกัน วันนี้อาหารเป็น ข้าวต้มฝีมือคุณอนันต์ ฉันทเสร็จแล้วลงโบสถ์สวดมนต์ทำวัตรเช้า จากนั้นเก็บของในห้อง จัดกระเป๋า เพราะต้องเตรียมตัวเดินทาง กลับอเมริกาพรุ่งนี้

อ่านหนังสือ Madame Tussauds จนถึงเวลา 10.30 น. ลง ไปคุยกับท่านพระมหาวิชากรที่ Office วัดพุทธปทีป มีโยมมา ถวายสังฆทานวันเกิด จากนั้นฉันเพลโดยพ่อครัวคนเดิม เป็น อาหารแบบไทยๆ และมีพระครูสมุห์ล้อม พระธรรมทูตรุ่นเก่าวัด พุทธปทีปร่วมฉันเพลด้วย

เวลา 12.35 น. คนขับรถของคุณวาณี ล่ำซ่า เอารรถมารับ ไปเยี่ยมชมวัดอมราวดี เมือง Hempstead ห่างจากกรุงลอนดอน หนึ่งรถใช้เวลาประมาณ 1 ชม. รถวิ่งผ่านชานเมืองซึ่งมีบ้านเรือน แพอาศัยอยู่ที่ริมแม่น้ำ Thames รถวิ่งผ่านเมืองต่างๆ ไปเรื่อยๆ ทิวทัศน์สวยงามมาก ส่วนมากจะเป็นฟาร์มเลี้ยงสัตว์ และมี สนามหญ้ากว้างๆ มองเห็นสีเขียวของหญ้าและข้าว Barley ไกล สุดสายตา

รถวิ่งไปตามถนนแคบๆแต่การจราจรไม่ค่อยคับคั่งมากนัก เพราะออกนอกเมืองหลวงไกลออกไป หมู่บ้านส่วนใหญ่จะเป็น หมู่บ้านชนบทเก่าๆ ซึ่งยังคงความอนุรักษ์นิยมของชาวอังกฤษ อายุของบ้านแต่ละหลังอย่างน้อย 100 ปีขึ้นไป

Tower Bridge กรุงลอนดอน

เวลาประมาณบ่ายโมงกว่าๆ รถเข้าถึงวัดอมราวดี เข้าพบท่านสนุดจิตโต รองเจ้าอาวาสและท่านเจ้าคุณพระสุเมธาจารย์ (สุเมโธ ภิกขุ)

พูดคุยสนทนาธรรมกันบนศาลา ซึ่งเป็นห้องโถงกว้างขวางพอสมควร เมื่อก่อนเป็นโรงเรียนเก่าแก่ได้รับการตัดแปลงเป็นศาลาอเนกประสงค์ คือเป็นที่ไหว้พระสวดมนต์ แสดงธรรมปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

อีกด้านหนึ่งของศาลานี้ก็เป็นพระอุโบสถรูปทรงแปดเหลี่ยมยอดแหลมเหมือนเจดีย์ซึ่งกำลังก่อสร้างอยู่ยังไม่เรียบร้อย ประมาณ 70% ท่านเจ้าคุณสุเมธาจารย์ ได้พาเดินชมภายในของอุโบสถนั้นซึ่งทุกอย่างออกแบบให้ผสมกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมและสำคัญที่สุดก็คือต้องให้ประโยชน์ได้ทุกตารางนิ้ว อุโบสถนี้ใช้เวลาสร้างมาประมาณ 2-3 ปีแล้ว (และใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 10 ล้านบาท)

เมื่อเดินชมบริเวณพอสมควรแล้วก็ออกมาด้านหน้าพระอุโบสถ และถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึก จากนั้นก็เดินชมอาคารที่พักและห้องปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน สำหรับพระภิกษุ แม่ชี และ

มราวาส เป็นหลังๆ จำนวนหลายหลัง วัดแห่งนี้มีเนื้อที่กว้าง ประมาณ 30 เอเคอร์ สถานที่สะอาด ร่มเย็น สัมกับเป็นวัดปฏิบัติ ในทางพระพุทธศาสนา

ออกจากวัดอมราวาศีประมาณบ่าย 3 โมงกว่า จากนั้นรถวิ่งผ่านทุ่งหญ้าและฟาร์มเลี้ยงสัตว์ เป็นชนบทของชาวอังกฤษ มีบ้านเก่าๆ หลายหลังที่น่าสนใจ เป็นบรรยากาศที่เหมาะสมในการบำเพ็ญสมณธรรม

จากนั้นแวะชมพระราชวัง Hampton Court Palace ของพระเจ้าเฮนรี่ที่ 8 (Henry VIII) เป็นพระราชวังขนาดใหญ่พอสมควร ตั้งอยู่ทางเหนือของลอนดอน ห่างประมาณ 15 กิโลเมตร ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ Thames แต่น่าเสียดายคณะของเราไม่ได้เข้าไปข้างใน เพราะหมดเวลาเสียก่อน จึงใช้เวลาเดินชมรอบๆ ด้าน ถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึก และเดินชมสวนด้านหลัง จากนั้นเดินทางกลับวัดพุทธปทีป ค้าง 1 คืน จ่ายค่านั่งรถไฟ Hampton Court 13.50 ปอนด์

ตอนเย็นท่านพระมหาเหล่า เดินทางมาจาก Birmingham มาพบและพูดคุยกันจนดึกเพราะนานๆ ได้เจอกัน ท่านพระมหาเหล่าเป็นพระธรรมทูตอยู่วัดพุทธปทีปมาก่อน ตอนนี้ออกไปสร้างวัดไทย แห่งใหม่ชื่อวัดพุทธวิหารแห่งแอสตัน นอกกรุงลอนดอน

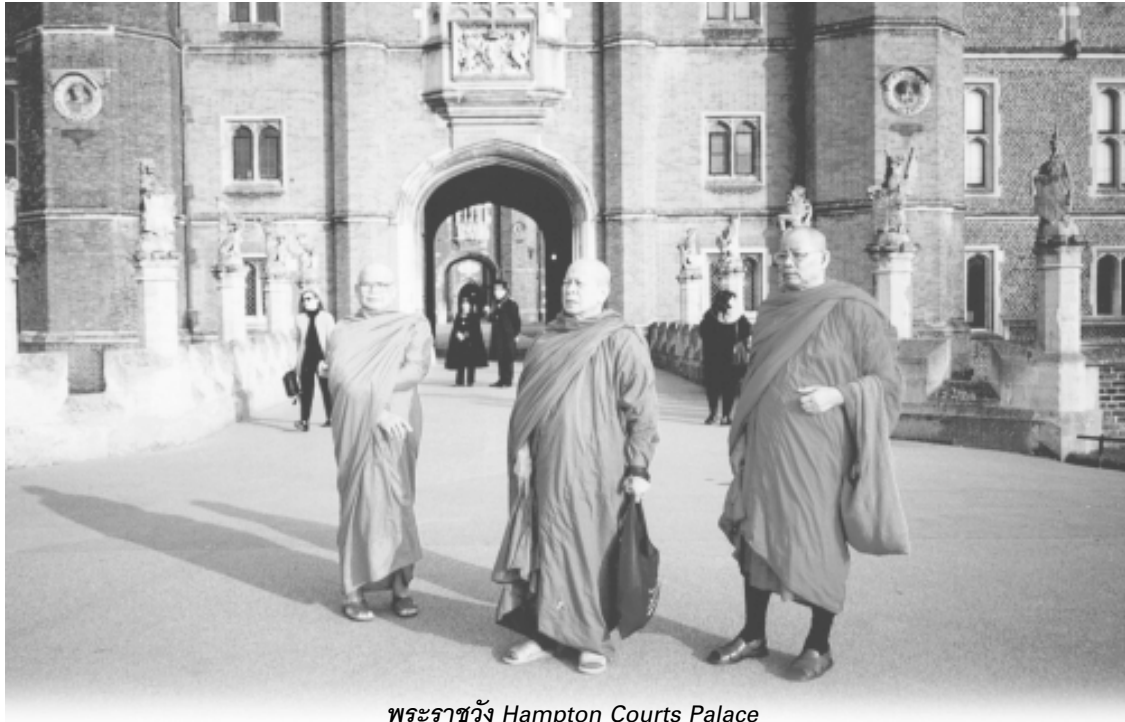
อำลา London

March 13, 1997

วันนี้ตื่นนอนแต่เช้ากว่าปกติ ทำภารกิจส่วนตัวแล้วจัดสิ่งของใส่กระเป๋าและเขียนบันทึกการเดินทาง จากนั้นขึ้นใช้เวลา 7.00 น. ที่ห้องฉันภัตตาหารของวัดพุทธปทีปพร้อมด้วยพระธรรมทูตรูปอื่นๆ

เวลา 8.00 น. ร่วมลงโบสถ์ทำวัตรเช้า และเพื่อเป็นการกราบลาพระประธานในโบสถ์ด้วย และได้ถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึกก่อนจากถ่ายรูปหลวงพ่อกุศลและท่านพระมหาเหล่าในโบสถ์ จนหมดฟิล์ม

พระราชวัง Hampton Courts Palace

จากนั้นอำลาพระสงฆ์ในวัด และสุดท้ายนั่งแท็กซี่ออกจากวัดเวลา 9.30 น. รถวิ่งผ่านหมู่บ้านแถวถนน Wimbledon มองเห็นหมู่บ้านชาวอังกฤษที่ยังคงอนุรักษ์แบบดั้งเดิมและสภาพแวดล้อมที่สวยงามด้วย ความประทับใจ คิดว่าสักวันหนึ่งข้างหน้ามีโอกาสจะมาเยี่ยมอีก

รถเข้าถึงสนามบิน Heathrow International Airport เวลา 10.00 น. ท่านพระมหาวิชาการจ่ายค่ารถ 20 ปอนด์ จากนั้นพนักงานเช็คอินกระเป๋าซึ่งเป็นชาวอินเดียเข้ามารับและเซ็นไปส่งที่หน้าเคาเตอร์ของ British Airways เพื่อเข้าแถว Check in

รถอยู่จน Check in เสร็จแล้วได้เวลา 11.15 น. พอดีก็เลยชวนกันไปฉันเพลที่ Restaurant ท่านพระมหาวิชาการจ่ายอีกประมาณ 29 ปอนด์ ฉันเสร็จแล้วเดินเข้าไปผ่านการตรวจประทับตรา Passport และด่านตรวจกระเป๋า ผ่านโดยตลอดไม่มีปัญหาอะไร

วันนี้เครื่องบินกำหนดออกเวลา 13.10 น. แต่ปรากฏว่าเครื่องบินไม่เข้าตามเวลา ต้องรอจนถึงเวลา 15.30 น. เครื่องจึง

เข้าและเรียกผู้โดยสารขึ้นเครื่อง กว่าเครื่องจะออก (Take off) ก็ ประมาณ 16.00 น. เป็นการอำลากรุงลอนดอนประเทศอังกฤษ เป็นครั้งสุดท้ายด้วยการบันทึกภาพวิดีโอ

เครื่องบินเหิรฟ้าข้ามมหาสมุทรแอตแลนติก ใช้เวลา ประมาณ 7 ชม. เครื่องบินร่อนลงที่สนามบิน Dulles Airport เวลา ประมาณ 18.30 น. ตามเวลาท้องถิ่น

พระอาจารย์มหาทวีพงษ์ และท่านพระสมพงษ์ไปรับประทานอาหารด้วยคุณสากล สุวรรณคำ เป็นสารภีขับรถ กลับถึงวัดเวลา 21.00 น.

สิ้นสุดการเดินทางเยี่ยมชมนัดและดูงานพระพุทธศาสนาใน ยุโรป ๔ ประเทศ ระหว่างวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 13 มีนาคม 1997 รวมเป็นเวลา 15 วัน ทุกๆ วัดหลวงพ่อบุช ได้มอบหนังสือชุด “ข้อเขียนจากความคิด” ประจำไว้ที่ห้องสมุด และได้แสดงธรรมโปรดญาติโยมทุกๆ แห่ง ได้ทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามหน้าที่พระธรรมทูต และได้นำผลจากการเดินทางดูงานพระพุทธรศาสนาและเยี่ยมพระธรรมทูตสายประเทศในยุโรปในครั้งนั้นได้นำมาเปรียบเทียบปรับปรุงงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาในวัดไทยกรุงวอชิงตันดี.ซี. เป็นประสบการณ์ชีวิตจริงที่หาได้ไม่่ง่ายนัก.

เกี่ยวกับผู้เขียน

พระมหากนัต (อินธิเสน) อดุลจารี

วุฒิการศึกษา น.ธ.เอก, ป.ธ.5, พ.ม., พธ.บ.,
M.A. (AI&AS), Ph.D.(Buddhist Studies)

ภูมิหลัง

- กำเนิดในตระกูลชาวนา ณ บ้านเลขที่ 434 บ้านพังขว้างใต้ ต.พังขว้าง อ.เมือง จ.สกลนคร
- บรรพชา เมื่ออายุ 14 ปี วันที่ 11 มกราคม พ.ศ.2520 ณ พัทธสีมา วัดศรีสุ่มังคล์ อ.เมือง จ. สกลนคร โดยมี พระสรญาณมุนี อติตรองเจ้าคณะจังหวัด เป็นพระอุปัชฌาย์
- อุปสมบท เมื่ออายุ 20 ปี วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2526 ณ พัทธสีมา วัดการเวก บ้านรังกาใหญ่ ต.รังกา อ.พิมาย จ.นครราชสีมา โดยมี พระครูวิสุทธพรตธำรง (พระโพธิวรญาณ) เจ้าคณะอำเภอพิมาย เป็นพระอุปัชฌาย์

ตำแหน่ง

- พระธรรมทูตสายต่างประเทศ ประจำวัดไทยกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. (พ.ศ.2535-ปัจจุบัน)
- ศาสตริกสัมพันธ์ สัมชชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา (กรรมการบริหาร ปี 2547-2549)
- หัวหน้าศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ (Internet) เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา วัดไทยกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.
- กรรมการสอบคัดเลือก/พระวิทยากรบรรยายพิเศษ โครงการอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- พระวิปัสสนาจารย์ สอนโยคะ-สมาธิ (Mental Detoxification & Relaxation) วัดไทยฯ ดี.ซี. วัดป่าสันติธรรม และ Buddhist Meditation Center of Philadelphia.

- กรรมการกองทุนธรรมรัตน์ (สร้างศาสนทายาทสืบอายุพระพุทธศาสนา) โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ วัดโสมมณีสันตยาราม อ.เมือง จ.อุดรธานี

ประสบการณ์

- ออกเผยแผ่ดูงานพระศาสนาที่ยุโรป (อังกฤษ, ฝรั่งเศส, เยอรมัน, สวิตเซอร์แลนด์, สเปน, โปรตุเกส) สหรัฐอเมริกา, แคนาดา, รัสเซีย, อินเดีย, เนปาล, ศรีลังกา, มาเลเซีย, สิงคโปร์, ไต้หวัน, เวียดนาม, ลาว และพม่า

- ร่วมประชุมสภาศาสนาโลก (Parliament of the World's Religions 1999) ที่เมืองเคปทาวน์ ประเทศแอฟริกาใต้ (Cape Town, South Africa)

- ร่วมประชุมสภาศาสนาโลก (Parliament of the World's Religions 2004) ที่เมืองบาร์เซโลนา, ประเทศสเปน

- ร่วมทำวิจัยพุทธศาสนมหายานนิกายสุซวดี (Pure Land) สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ วิทยาลัย หยวนกวง ประเทศไต้หวัน (Buddhist Research Institute, Yuan Kuang Buddhist College, Taiwan)

- ร่วมจัดประชุมสัมมนาทางพระพุทธศาสนาทั้งที่ประเทศไทย อินเดีย และสหรัฐอเมริกา

- เป็นบรรณาธิการหนังสืองานธรรมสมโภช 80 ปี ชีวานันทะ และผู้จัดทำหนังสือต่างๆ หลายเล่มทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

ผลงานด้านการเขียน/รวบรวม

- มีทั้งหนังสือวิชาการ, สารคดี, รายงานการประชุม, บทความต่างๆ

- พ.ศ. 2542 รายงาน “การประชุมสภาศาสนาโลก เคปทาวน์ 1999”

- พ.ศ. 2543 หนังสือ “พระธรรมทูตในต่างประเทศ”
- พ.ศ. 2544 หนังสือ “ท่องแดนพุทธภูมิ”
- พ.ศ. 2545 หนังสือ “สิกขิม แดนมหัศจรรย์-ดาร์จีลิง แดนประทับใจ”
- พ.ศ. 2546 หนังสือ “ท่องเที่ยวแลนด์แดนพุทธมหายาน”
- พ.ศ. 2546 หนังสือ “Buddhist Handbook (Chanting Guide)”
- พ.ศ. 2547 หนังสือ “เปิดประตูสู่ยุโรป-จาริกธรรมร่วมประชุมสภาศาสนาโลก”
- บทความต่างๆ “พระธรรมทูตในต่างแดน” นิตยสารพุทธจักร (มจร.), “สิกขิม-ดาร์จีลิง แดนประทับใจ” วารสาร แสงธรรม เป็นต้น

ที่อยู่/ที่ทำงานปัจจุบัน

วัดไทยกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐอเมริกา
 Wat Thai Washington, D.C.
 13440 Lay hill Road, Silver Spring, MD 20906 USA.
 Tel. (301) 871-8660, (301) 871-8661, Fax.(301) 871-5007
www.watthaidc.org, www.thanat.iirt.net,
www.luangtachee.net
 E-mail: handy04@iirt.net, t_inthisan@hotmail.com,
 t_inthisan@rediffmail.com

สังกัด

วัดอัมพวัน ราชวັตร ถ.นครไชยศรี แขวงถนนนครไชยศรี
 เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0-2243-1920

เอกสารประกอบ

All Barcelona: Collection all Spain, Editorial Escudo de ORO, S.A. Palaudaries, 26 - 08004 Barcelona, Spain.

All Madrid & Toledo: Collection all Spain, Editorial Escudo de ORO, S.A. Palaudaries, 26 - 08004 Barcelona, Spain.

All Lisboa and its surroundings: Collection all Europe, Editorial Escudo de ORO, S.A. Palaudaries, 26 - 08004 Barcelona, Spain.

Arthur Ward, Robin Nicholl. Madame Tussaud's. Raithby Lawrence, Great Britain, 1996.

2004 Parliament of the World's Religions. Background Briefing Book, Barcelona; July 7-13.

2004 Parliament of the World's Religions. Pathways to Peace : the Wisdom of Listening, the Power of Commitment, Barcelona, July 7-13.

Bonechi. Madrid and Toledo. Centro Stampa Editoriale Bonechi, Italy, 2003.

Ryfubi Nurabda. Toledo : Its Art and Its History. Artes Braficas Toledo, S.A.U,

พระครูปลัดธีรวัณน์ วัดพุทธปทีป กรุงเทพมหานคร, กรุงเทพฯ, หจก. การพิมพ์พระนคร 2531

สเปน : คู่มือนักท่องเที่ยวฉบับพกพา, ศุภลักษณ์ สนธิชัย, สำนักพิมพ์ อทิตตา, พิมพ์ครั้งแรก: กันยายน 2546

โปรตุเกส : คู่มือนักท่องเที่ยวฉบับพกพา, ระวีณ แพงจันทร์,
สำนักพิมพ์ อติตตา, พิมพ์ครั้งแรก: มีนาคม 2547

ข้อมูลจากเอกสาร : สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุง
ลิสบอน ประเทศโปรตุเกส (คุณสุชুম สมประสงค์)

ข้อมูลบางส่วน : สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุง
มาดริด ประเทศสเปน

ขอขอบคุณผู้เอื้อเฟื้อรูปภาพ (Illustration credits)

- * Handy
- * Phramaha Pimol Wat Buddhavihara Midwest, Michigan
- * Parliament of the World's Religions staffs
- * www.eveandersson.com/photos/france/paris/400
- * www.germanybyclick.com/

